

VERSION PROVISOIRE

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE
La version définitive comprend aussi le compte rendu analytique bilingue. Les annexes sont reprises dans une brochure séparée.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

VOORLOPIGE VERSIE

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING
De definitieve versie bevat ook het tweetalige beknopt verslag. De bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL

Séance plénière

Mercredi

11-10-2023

Après-midi

INTEGRAAL VERSLAG

Plenumvergadering

Woensdag

11-10-2023

Namiddag

*Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs.
Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit
avant le*

16-10-2023, à 16 heures

au Service du Compte rendu intégral.

e-mail: CRIV@lachambre.be

*De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien. Zij
kunnen hun correcties schriftelijk
meedelen vóór*

16-10-2023, om 16 uur

aan de Dienst Integraal Verslag.

e-mail: CRIV@dekamer.be

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de lutttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Discussion de la déclaration du gouvernement 1

Orateurs: **Peter De Roover**, président du groupe N-VA, **Christian Leysen**, **Reccino Van Lommel**, **Melissa Depraetere**, présidente du groupe Vooruit, **Servais Verherstraeten**, président du groupe cd&v, **Gilles Vanden Burre**, **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB, **Tomas Roggeman**, **Frank Troosters**, **Maria Vindevoghel**, **Marco Van Hees**, **Kim Buyst**, **Kurt Ravyts**, **Bert Wollants**, **Wouter De Vriendt**, président du groupe Ecolo-Groen, **Barbara Pas**, présidente du groupe VB, **Jean-Marie Dedecker**, **Björn Anseeuw**, **Michael Freilich**, **Wouter Vermeersch**, **Ellen Samyn**, **Alexander De Croo**, premier ministre, **Steven Creyelman**, **Sander Loones**, **Ahmed Laaouej**, président du groupe PS, **Hans Verreyt**, **Catherine Fonck**, présidente du groupe Les Engagés, **Patrick Prévot**, **Kathleen Depoorter**, **Nadia Moscufo**, **Pierre-Yves Dermagne**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail, **Éric Thiébaud**, **Steven De Vuyst**, **Kris Verduyck**

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 264 annexe.

INHOUD

Bespreking van de verklaring van de regering 1

Sprekers: **Peter De Roover**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Christian Leysen**, **Reccino Van Lommel**, **Melissa Depraetere**, voorzitter van de Vooruit-fractie, **Servais Verherstraeten**, voorzitter van de cd&v-fractie, **Gilles Vanden Burre**, **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Tomas Roggeman**, **Frank Troosters**, **Maria Vindevoghel**, **Marco Van Hees**, **Kim Buyst**, **Kurt Ravyts**, **Bert Wollants**, **Wouter De Vriendt**, voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, **Barbara Pas**, voorzitter van de VB-fractie, **Jean-Marie Dedecker**, **Björn Anseeuw**, **Michael Freilich**, **Wouter Vermeersch**, **Ellen Samyn**, **Alexander De Croo**, eerste minister, **Steven Creyelman**, **Sander Loones**, **Ahmed Laaouej**, voorzitter van de PS-fractie, **Hans Verreyt**, **Catherine Fonck**, voorzitter van de Les Engagés-fractie, **Patrick Prévot**, **Kathleen Depoorter**, **Nadia Moscufo**, **Pierre-Yves Dermagne**, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk, **Éric Thiébaud**, **Steven De Vuyst**, **Kris Verduyck**

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 264 bijlage.

Séance plénière

du

MERCREDI 11 OCTOBRE 2023

Après-midi

Plenumvergadering

van

WOENSDAG 11 OKTOBER 2023

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 49 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 14.49 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.
Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Alexander De Croo, David Clarinval, Vincent Van Quickenborne, Alexia Bertrand.

01 Discussion de la déclaration du gouvernement**01 Bespreking van de verklaring van de regering**

L'ordre du jour appelle la discussion de la déclaration du gouvernement.

Aan de orde is de bespreking van de verklaring van de regering.

Over het verloop van de bespreking werden de volgende afspraken gemaakt. Er wordt alleen maar een algemene bespreking gehouden. De spreektijd voor oppositiefracties bedraagt 30 minuten, die voor meerderheidsfracties 15 minuten, terwijl niet-erkende fracties 10 minuten en onafhankelijke leden 5 minuten spreektijd hebben.

Interrupties mogen maximaal 1 minuut duren en moeten steeds tot de spreker worden gericht. Het antwoord op een onderbreking wordt eveneens

beperkt tot maximaal 1 minuut. De spreker mag pas worden onderbroken wanneer hij een thema heeft afgerond. Antwoorden op interrupties mogen hoogstens aanleiding geven tot een korte repliek, dus geen pingpongdebat alstublieft. Herhalingen worden niet toegestaan.

Ik zal strikt toezien op de naleving van de afspraken. U kunt de aftelklok op de nieuwe schermen volgen.

Sur les grands écrans sera affiché le temps de parole du chef de groupe qui s'exprimera. Les petits écrans serviront aux interruptions. Nous essayerons ce nouveau dispositif pour que chacun soit à l'aise avec les règles d'expression lors de notre discussion générale.

Je regrette de commencer cette séance avec retard. Vous en connaissez la raison: la visite officielle de M. le président ukrainien, ce midi.

Je propose que nous entamions directement la discussion.

Je donne la parole à M. De Roover.

01.01 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de premier, geachte regeringsleden, u bent hier in een wat aparte samenstelling bijeen. De huidige samenstelling had misschien meer mogelijk gemaakt als het de reële regeringssamenstelling was.

Goede collega's, ik denk dat het passend is om ons medeleven te betuigen voor alle slachtoffers, onschuldige slachtoffers, van de verschrikkelijke raid van Hamas, van die weerzinwekkende terroristische actie. Mijnheer de premier, ik had het op prijs gesteld als u gisteren het woord terrorisme had gebruikt in uw inleiding.

Collega's, ik wil waarschuwen, want tussen het Israëlisch regime enerzijds en Hamas anderzijds kunnen wij geen tussenpositie innemen. Halfweg tussen die twee is geen fatsoenlijke ruimte. Hamas is geen synoniem van Palestijnen. De

verontwaardiging voor wat daar gebeurt, kan nooit beperkt zijn of genuanceerd worden.

Mijnheer de premier, tegen die achtergrond wil ik opmerken dat berichtgeving ons vandaag meldt dat Belgen in Israël blijkbaar moeite hebben om het land te verlaten en terug naar hier te komen. Aan uw regering vraag ik nadrukkelijk om de passende maatregelen te nemen, zodat dat op een ordentelijke, veilige en snelle manier kan gebeuren. Op dit ogenblik zijn er landgenoten van ons in gevaar en dat kan onder geen beding geaccepteerd worden.

Laten wij trouwens niet vergeten dat de Palestijnen in heel deze aangelegenheid spijtig genoeg slechts dienen als pionnetjes in een veel groter en via Teheran geleid geopolitiek verhaal. Naar mijn mening moet dat in het buitenlandbeleid van de regering meegenomen worden.

Mijnheer de eerste minister, nu over uw *State of the Union* van gisteren. U hebt heel veel over het verleden gesproken in uw *State of the Union*, het recente verleden en het voorbije jaar. U hebt ook gewaarschuwd voor fake news en nieuwsvervalsing. Ik zal die woorden niet gebruiken. Die zijn erg zwaar. Maar toch had ik de indruk dat door uw betoog een rode draad liep die ik onder het woord “misleiding” wil vatten. U hebt ernstige pogingen ondernomen om de bevolking, en dit Huis, te misleiden. Ik zal daar voorbeelden van geven.

U was in uw overzicht van het voorbije jaar absoluut niet volledig. U hebt niet gezegd dat er opnieuw een staatssecretaris ontslag had moeten nemen omdat zij gelogen had. U hebt niet gezegd dat de minister van Buitenlandse Zaken geen ontslag genomen heeft, hoewel zij tot vijf keer toe gelogen heeft. U zult zeggen: dat is oppositiepraat. Neen. Vier partijen van uw meerderheid hebben dat gezegd.

U mag niet vergeten dat er deurwaarders op bezoek gekomen zijn op een kabinet. Ik heb een heel knap, blits filmpje gezien van drukke excellenties met opgestroopte mouwen, mensen die hard aan het werk waren voor het opstellen van deze begroting. Ik had wel de indruk dat het handgemeen dat ooit plaatsgevonden heeft daaruit geknipt is.

Uw overzicht was dus niet volledig. Er zijn een paar dingen gebeurd die u gisteren erg handig verzwezen hebt. U hebt het niet gehad over een vice-eersteminister die blijkbaar alle controle over bpost verloren is. Er gebeurt daar van alles zonder dat zij er weet van heeft.

Uw overzicht was vooral interessant om wat er niet in stond. Dat is het voordeel van control F: daarmee kan men in een *State of the Union* woorden intikken om te zien dat zij er niet in staan. Het zijn er nogal wat. Ik heb er de woorden “fiscale hervorming” bijvoorbeeld niet meer in teruggevonden. Ik heb “arbeidsmarktbeleid” er niet meer in teruggevonden. Ik begrijp waarom collega Calvo afwezig is, want “politieke vernieuwing” heb ik er niet meer in teruggevonden. Dat was nochtans een heel hoofdstuk in uw regeerakkoord.

Ik heb in uw *State of the Union* dus aardig wat niet opgemerkt. Ik wil iedereen vragen om daar aandacht aan te besteden. Dit is immers geen toeval. Het is geen toeval dat bepaalde dingen niet meer voorkomen in uw verhaal.

Ik zal de hoofdstukjes even overlopen in willekeurige volgorde. Ik heb geen papieren meegebracht. Als ik alles uitgeschreven zou hebben, zou ik zeker niet binnen het halfuur gebleven zijn. Kriskras door uw verhaal fietsend beginnen we met de cijfers van de begroting. Ik ga daar niet te ver in. Binnenkort hebben we immers begrotingsbesprekingen en dan laten we de heer Loones los. Hij zal daar tot in de kleinste details een en ander door de luizenkam halen. Bovendien worden pas vrijdag de allerlaatste puntjes en komma's afgeklopt.

Toch zijn er al wel een aantal dingen die daarin op te merken zijn. U gaat nogal graag en uitgebreid met die 1,2 miljard de media te lijf. Wanneer je doorheen die cijfers gaat, merk je echter dat echte besparingen wellicht beperkt zijn tot grosso modo 125 miljoen. Al de rest zijn doorgaans meerinkomsten voor de overheid, heel dikwijls ook in de vorm van belastingen. In de voorbije dagen konden we in de media lezen dat men belastingen heft die de burger ontzien. Ik geloof niet erg in dat concept. Doorgaans sijpelt dat immers absoluut wel door naar de burger.

Laat ik het voorbeeld nemen van de bankentaks. Iedereen was tevreden, want we kunnen de banken niet genoeg aanpakken. Dat zijn de smerlappen en er is wel wat te zeggen tegen hen. Zij hebben inderdaad een stuk verantwoordelijkheid niet genomen. We hebben daar hoorzittingen over gehad. Het is gebleken dat we de mensen daar ook geen illusies over moeten laten maken. Er zijn bergen goud mogelijk, maar de banken hadden meer kunnen doen.

Deze regering heeft gezegd dat ze het belangrijk vond dat de burger grotere opbrengsten kreeg voor zijn spaargelden. Daar is bijvoorbeeld een staatsbon voor uitgegeven. Die heeft eigenlijk geen succes gehad. Daar is uitgebreid op ingeschreven,

maar de doelstelling die u naar voren geschoven hebt, namelijk het aanzetten van de banken om een hogere rente te verlenen, is mislukt. Ik heb de indruk dat u die doelstelling hebt opgegeven en dat er een kronkelredenering heeft plaatsgevonden. Als we er immers niet in kunnen slagen om meer naar de spaarders toe te schuiven, laten we er dan ten minste in slagen om meer naar de overheid toe te schuiven.

Met die 150 miljoen van de banken die u in dat bodemloze vat van de overheidsfinanciën stort, is de spaarder natuurlijk niet gebaat. Integendeel, het dreigt als argument gebruikt te worden om te zeggen dat men die 150 miljoen al is komen halen, dat die niet meer beschikbaar is. Ik vrees dat u het de banken eerder makkelijker hebt gemaakt dan moeilijker met betrekking tot die terechte verwachting om de spaarder beter te belonen.

U hebt een inspanning gedaan, gemeten over de hele legislatuur, van 11 miljard, zo zegt u. Ons rekenwonder Sander Loones stelde vast dat 8,5 miljard daarvan meteen werd omgezet in nieuwe uitgaven. Ik ben geen West-Vlaming, ik ben soepeler. Laten wij zeggen dat er ongeveer 3 miljard aan daadwerkelijke inspanningen geleverd werd.

Goede collega's, die 3 miljard komt verrassend genoeg overeen met hetgeen uw regering in de loop van deze legislatuur in de begrotingen heeft ingeschreven als opbrengst van het bestrijden van de fraude. Herinner u de allereerste ontmoeting met deze nieuwe regering. 300 miljoen, 400 miljoen, 700 miljoen en 1 miljard, opgeteld is dat 3,4 miljard. Dat is niet min. Dat is een aardige som. Op het einde van het verhaal kunnen wij eigenlijk zeggen dat dit enige is dat werd gerealiseerd aan besparingen. Die realisatie wordt gedekt door de betere inning en bestrijding van fraude.

Het is steeds interessant om te weten of van die goede bedoelingen ook iets wordt gerealiseerd. Ik heb reeds regelmatig de vraag gesteld aan de minister van Financiën en anderen hoeveel er nu echt werd gerealiseerd. Het standaardantwoord is dat men zoiets nooit kan berekenen. Ik wil dat aannemen, maar men kan natuurlijk niet zeggen dat men niet kan berekenen of dat gerealiseerd is maar het wel kan berekenen om het in de begroting te oefelen. Het is het een of het andere.

Dit wil dus zeggen dat de echte besparing over de hele legislatuur gefinancierd wordt met pakweg 3 miljard aan spookgeld, waarvan niemand kan zeggen of het er is. Niemand kan dat. Ik heb de vraag gesteld, ze werd niet beantwoord, ze is niet te beantwoorden.

Dat is genoeg over de begroting, al moet ik toch wel zeggen dat er ook hier sporen van misleiding zijn, want in uw *State of the Union* bent u erin geslaagd om in één zin het woord Maastricht en Maastrichtnorm te plaatsen bij het getal 3 %. Dat is natuurlijk misleiding, want u bent maar een halve overheid in dit land. Als u de volle ruimte van die 3 % ruimte volledig zelf invult, dan blijft er niets over voor de deelstaten. Op termijn, tegen 2026-2027 – dat is niet zo ver meer – zal Vlaanderen ervoor zorgen dat het probleem daar niet langer zal liggen, maar ik weet niet of u aan de Franstalige collega's zal uitleggen dat de federale overheid de volle pot opsoupeert en dat zij verwacht worden om – ik weet het niet – break-even te draaien. Dat verwachtingspatroon is toch een klein beetje onrealistisch.

De tijd loopt, dus ik ga over naar een aantal andere puntjes.

De pensioenen. U hebt stappen gezet, zei u gisteren, maar dat zijn muizenstapjes. U hebt de vergrijzingskost – 52 miljard euro voor pensioenen aan het begin van uw legislatuur, 67 miljard euro vandaag, dus 15 miljard euro meer – ternauwernood voor een habbekrats hervormd. U bent daar manifest tekortgeschoten. In uw regeerakkoord zei u expliciet dat uw regering voor een veralgemeende tweede pijler voor iedereen zou gaan. Daar is geen sprake van, hoewel u gisteren hebt gezegd dat uw regering al haar beloften is nagekomen. Ik begrijp dat u druk overleg pleegt, want u bent al uw beloften absoluut niet nagekomen.

Ik zal het nu hebben over het arbeidsmarktbeleid. Daarover hebt u gisteren ook een sterk...

01.02 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer De Roover, betekent zijn beloften nakomen ook niet de legislatuur tot een goed einde brengen?

U spelt ons hier immers de les, maar als ik mij niet vergis bent u op het einde van de vorige legislatuur gaan lopen. Ik snap dat de opmaak van de begroting voor het laatste jaar van een legislatuur altijd moeilijk is, maar het is beter om eraan te werken dan ervan weg te lopen.

U zegt ook dat wij maar een gedeeltelijke verantwoordelijkheid hebben. De helft van de federale begroting gaat echter naar de regio's. De federale overheid financiert immers bijzonder veel zaken die tot de bevoegdheden van de regio's horen, zoals het woonbeleid, btw-maatregelen, ontwikkeling en onderzoek, taxshelter en pensioenen.

Ik zou dan ook graag weten hoe u er met een federaal beleid op zou toezien dat we binnen de 3 % blijven.

01.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Leysen, wij zijn uit de regering gestapt omdat wij een ondergrens hebben. Dat is vermoedelijk iets wat u niet kent, maar wij hebben dat dus wel. Indien wij trouwens een liberale partij zouden zijn, waren we ook uit deze regering gestapt. Deze ondergrens is vanuit liberaal oogpunt immers nu overduidelijk bereikt.

Toen wij vertrokken was het tekort 0,7 %. Nu fietsen we naar 5 % en binnenkort naar 5,5 %. Het klopt echter – daarover ben ik het met u eens – dat u de N-VA niet kunt missen op federaal niveau. Dat is eigenlijk wat u hier vertelt en ik ben het daarmee volkomen eens. Men moet dan echter ook wel bereid zijn om bepaalde ondergrenzen te respecteren.

Mevrouw de voorzitter, de klok is op hol geslagen. Ik heb slechts een halfuur spreektijd en die tijd wordt dan nog opgesoupeerd door antwoorden aan de heer Leysen. Dat was niet de bedoeling. Het is niet dat ik niet wil antwoorden, maar niet binnen mijn spreektijd van een halfuur.

De **voorzitter**: U krijgt een minuut om te antwoorden.

01.04 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, stop dat ding. Zet die klok stil.

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, op het einde krijgt u een minuut meer.

01.05 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik dank u voor uw accurate optreden.

Mijnheer Leysen, ten tweede stelt u dat de federale overheid compleet misdeeld is in de financieringswet. In dat geval moeten wij die wet veranderen. Dan moeten wij een staatshervorming doorvoeren. Dat is wel een felle kritiek op uw eigen partij, die deze regelingen ooit heeft uitgedokterd. U was daar niet bij, maar uw partij wel. Bespreek dat dus eens op uw partijbureau, dat is de plaats waar er hopelijk antwoorden op uw vraag zullen komen.

Mijnheer de eerste minister, ik kom nu bij het arbeidsmarktbeleid. Op dat punt hebt u absoluut aan misleiding gedaan. U hebt gisteren namelijk verklaard dat er volgens het Planbureau onder deze regering 300.000 banen zijn bijgekomen. Waarom klopt dat? Dat klopt omdat u het absolute dieptepunt van de coronaperiode als maatstaf hebt genomen. Als u de lat onder de grond legt, dan kan

u er natuurlijk over.

De echt correcte vergelijking is echter de vergelijking tussen de periode voor de coronacrisis en na de coronacrisis. Mijnheer de eerste minister, zo bekeken zijn er geen 300.000 maar 92.000 banen bijgekomen. Dat is een groei van ons tewerkstellingspercentage met een halve procent. Dat betekent dat wij bijna aan 72 % zitten. U zou tegen 2030 de grens van 80 % bereiken. Aan een tempo van een halve procent over vier jaar zal u in 2030 absoluut niet aan de beloofde 80 % komen.

Mijnheer de eerste minister, daar komt nog bij dat onder uw beleid het tewerkstellingspercentage of de arbeidsdeelname in Wallonië blijkbaar nog gedaald is. In Brussel zijn er positieve vaststellingen te doen, maar in Wallonië is dat percentage nog gedaald. U komt dus niet in de buurt van wat nochtans een belofte was in uw regeerakkoord.

Als u zegt dat u alle beloftes nagekomen bent, dan is dat dus manifest onjuist.

Bij het begin van deze legislatuur waren er 1.938.000 inactieven. Op het einde van deze legislatuur zijn er dat 1.933.000. Dat is een afname met 0,25 %. Qua activeringsbeleid kan dat tellen. Qua uitvoeren van de belofte kan dat tellen. U moet toch toegeven dat uw koers naar 80 % volkomen mislukt is. Dat is nochtans een cruciaal onderdeel van het beleid.

Gisteren hebt u een groot deel van uw State of the Union aan de flexi-jobs besteed. Voor alle duidelijkheid, wij zijn daar voorstander van. Laat daarover geen misverstand bestaan. De regeling van flexi-jobs, voor mensen die nog wat tijd hebben, voor sectoren met een onregelmatige vraag naar arbeid, is een uitstekende oplossing. Uw beslissing inzake de flexi-jobs is een fantastische aanvulling op wat nooit gebeurd is, namelijk arbeidsmarktbeleid. Het is in de details belangrijk voor de betrokkenen, maar flexi-jobs creëren geen nieuwe banen, want de mensen die een flexi-job hebben, hebben al een baan of zijn gepensioneerd. Ze zullen dus nooit kunnen helpen bij het realiseren van die 80 %.

Dan kom ik tot het punt energie. U hebt gisteren gezegd dat onder uw regering het licht niet is uitgegaan. U sprak gelukkig over het verleden. U deed een vaststelling. Waarom is het licht niet uitgegaan? Omdat de vorige regering, tegen de wensen van Open Vld in, beslist heeft om twee kerncentrales langer open te houden. Als die gesloten waren geweest, zoals u dat wenste, dan was het licht wel uitgegaan. Het is dus onder

impuls van de N-VA en het beleid van de regering-Michel dat u gisteren kon vertellen dat het licht niet is uitgegaan. Dat zijn de feiten. Ik hoor ongemakkelijk gelach bij Open Vld. Kijk naar het parcours dat Open Vld inzake het thema kernenergie heeft afgelegd. Ik herinner mij dat mevrouw Rutten, naar mijn mening toen voorzitter van Open Vld, zei dat als de N-VA haar kernenergiebeleid wou doorzetten, er geen regering zou komen.

Hoe komt het dat de levensduur van twee kerncentrales nu toch nog met tien jaar verlengd worden? Dat is eigenlijk pijnlijk, want de reden daarvoor is dat Poetin Oekraïne is binnengevallen. Had Poetin niet gedaan, dan waren ook die centrales gesloten.

Het is sterk dat u paniekvoetbal moet spelen over cruciale gegevens als kernenergie en energiebeleid, maar wat mij bijzonder verbaast, is dat u gisteren in uw State of the Union zei dat nucleaire energie en hernieuwbare energie beide noodzakelijk zijn. U sprak over Atoms4NetZero. Wij hoorden u dus zeggen dat het toekomstige energiebeleid van dit land kernenergie zal omvatten, maar wat u gezegd hebt, is onwettig. Dat kan niet, de wet maakt dat onmogelijk.

U zult daarop antwoorden dat we hier in het Huis van de Parlementsleden zijn en dat wij wetten kunnen wijzigen. Daarom hebben wij ook een voorstel ingediend, om effectief mogelijk te maken wat u hier gisteren hebt getoeterd over het energiebeleid. Binnen de huidige wetgeving kunt u immers niet doen wat u gisteren hebt gezegd en dus dienen wij een voorstel in, net zoals collega Marghem dat heeft gedaan. Waar blijft echter de goedkeuring daarvan? Waar blijven de daden na uw woorden van gisteren over dat kernenergiebeleid? Laten we eerlijk zijn, wat u gisteren gezegd hebt, staat haaks op wat u met deze regering en deze meerderheid doet en blijkbaar kunt doen. Vandaar de hernieuwde oproep om dat onderdeel van uw toespraak van gisteren eindelijk uit de illegaliteit te halen door ons wetsvoorstel goed te keuren.

De **voorzitter**: Als dit thema afgerond is, dan mag de heer Van Lommel het woord nemen.

01.06 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer De Roover, ik begrijp dat u graag teruggrijpt naar de goede oude tijd van de regering Michel, maar u doet dat op een zeer selectieve manier. U herinnert eraan dat er een wet is op de kernuitstap. Maar hebt u ooit in de vorige regering een poging ondernomen om die wet aan te passen, zodat er toen al kerncentrales konden worden besteld? U gaat er prat op dat dankzij uw partij het licht niet is

uitgegaan en dat de levensduur van de twee oudste kerncentrales werd verlengd tot 2025, maar dat volstaat niet. Waarom hebt u zich beperkt tot de twee oudste centrales? De kernenergie-exploitant wees er nochtans duidelijk op dat een aantal centrales twintig jaar langer open zouden kunnen openblijven!

Ten slotte, u kunt er wel op kappen dat er gascentrales worden geëxploiteerd en er zelfs bij komen, maar u hebt destijds in de regering zelf mee de kiem gelegd voor het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

01.07 Peter De Roover (N-VA): Collega Van Lommel, in de regering-Michel hebben wij ervoor gezorgd dat de komende winter het licht niet uitgaat. Aangezien onze toenmalige coalitiegenoten niet bereid waren om te doen wat nodig was, hebben we drie voorwaarden verbonden aan de kernuitstap. We deden dat in de wetenschap dat er niet aan die voorwaarden voldaan zou worden. Als men dus de logica van de toen door ons genomen beslissing volgt, wat wij uiteraard wensen, dan gaat de kernuitstap vandaag op de schop. Dat is de enige uitleg voor de drie voorwaarden die de N-VA toen daaraan verbond. In onze redenering hielden wij immers rekening met de toekomst en we wisten dat die drie voorwaarden maar tot een beslissing konden leiden, namelijk het openhouden van de kerncentrales en het breken van de kernstop.

Ik zal nu het thema justitie aansnijden, aangezien de minister van Justitie hier nu aanwezig is. Goede minister Van Quickenborne, u hebt nog aardig wat op de agenda. Er ligt dus een hoop werk op de plank voor u. Met het onderdeel dat de eerste minister gisteren te berde bracht, heeft hij toch een indruk gewekt, terwijl men die niet bevestigd ziet in de feiten. Ik noem dat misleiding. De korte straffen worden allemaal uitgevoerd, stelt de regering. Nu ja, de straffen tot 6 maanden cel worden afgeschaft en die moeten dus niet meer worden uitgevoerd. Collega De Wit is naarstig op zoek naar de achterliggende gegevens die de beweringen staven. We willens immers controleren of dat wel klopt. U kunt dat wel vrijblijvend beweren, maar de data zijn niet voorhanden. Ik hoop dat u hierover de nodige opheldering verschaft. U knikt enthousiast bevestigend. Ik leid hieruit af dat mijn betoog zinvol is, want tot op heden is dat duidelijk nog niet gelukt.

Wat asiel en migratie betreft hebt u, mijnheer de premier, gisteren onderstreept dat de regering alle beloftes is nagekomen. In de State of the Union van 2022 hebt u letterlijk gezegd dat de instroom naar beneden moet en de uitstroom naar boven. Het enige wat naar boven is gegaan, is het aantal veroordelingen, en, oh ja, het geld, want u

doorbreekt nu het record van 1 miljard. Maar hoe staat het met uw belofte om de instroom te beperken en de uitstroom te vergroten? Waarom hebt u ons allen gisteren niet verblijd met cijfers die aantonen dat uw beleid werkt? Het tegendeel is waar. Het thema is een gigantische splijtzwam, net als energie trouwens, in uw regering. Het heeft alvast niet bijgedragen tot de homogeniteit van de regering, om nog maar te zwijgen van een ander thema, een bevoegdheid van minister Van Peteghem, die zich intussen bij ons heeft vervoegd. Tel ons erbij en ik denk dat er serieus werk te leveren valt. Degenen die uw werk onmogelijk hebben gemaakt en ervoor gezorgd hebben dat u een regering van stilstand hebt moeten leiden, blijven hier voorlopig afwezig. Misschien denken zij bij zichzelf dat ze beter andere dingen doen, aangezien er toch niets staat in de *State of the Union*.

Mijnheer de premier, u hebt alle beloftes uitgevoerd, zei u gisteren, maar stond er in uw regeerakkoord niets over de staatsstructuur? Ik raadpleegde uw regeerakkoord opnieuw en las daarin dat er begin 2024 nieuwe staatsstructuren worden uitgerold. Collega's, heeft iemand daar iets van gezien? De eerste minister beweert nochtans alle beloftes te hebben ingelost!

Ach ja, er werd een burgerbevraging georganiseerd. Tussen haakjes, in welke schuif ligt die ergens te versloffen? De burgerbevraging heeft 2 miljoen euro gekost, maar afgezet tegen het inwoneraantal heeft al bij al slechts een handvol mensen eraan deelgenomen. Dat komt neer op een totale *fausse queue*, om het in biljarttermen uit te drukken. De tijdsregistratieborden doen mij hier nu eenmaal een beetje aan een biljartzaal denken.

Aan politieke vernieuwing werd ook een volledig hoofdstuk gewijd. Er zou een andere politiek komen. Herinnert u het zich nog? Fris gekapt, fris geschoren, iedereen met een nieuw kostuum aan, toen in het Europees Parlement. Mooie portretjes van de regering. Veelbelovend. Er kwam een volledig hoofdstuk over een andere politiek.

Wat valt onder andere politiek? Ik snap dat Kristof Calvo gezegd heeft er mee te zullen ophouden. Want er is niks, nada, nul. Toch kwam u gisteren vertellen dat alle beloftes uitgevoerd werden, mijnheer de premier. Ik weet niet wat u bedoelt met beloftes, maar ik meen toch dat het regeerakkoord daar dan onder valt?

Ik moet mij haasten om nog iets te kunnen zeggen over Volksgezondheid. Werd er al onderzocht, mijnheer de eerste minister, of de covidmaatregelen, die toch ingrijpend waren, wel gewerkt hebben? Of zult u volgende keer gewoon

hetzelfde doen? U hebt daar al een voorafname op gedaan. Uw partij van de vrijheid, die van de liberalen, heeft daar enkele weken geleden amper een discussie over gevoerd en heeft vanuit de meerderheid beslist dat er ook in de toekomst reisbeperkingen kunnen worden opgelegd, zonder dat het Parlement zich daarover kan buigen.

De vraag of dergelijke maatregelen werken, of zij doeltreffend zijn, is niet gesteld. Dienen die alleen om burgers te pesten of helpen zij een virus te bestrijden? Ik heb geen antwoord gekregen, ook niet in de commissie Volksgezondheid.

Hoe zit het met de verspilling van vaccins? Hoe zit het met de bestellingen? De bevoegde vice-eersteminister werkt niet echt mee, als het om transparantie gaat. Erger nog, hij werkt transparantie tegen en probeert actief initiatieven die enige transparantie moeten bieden, te blokkeren.

Mijnheer de eerste minister, misschien hebt u nooit beloftes gedaan en dus hoefde u ze ook niet na te komen, maar ook op dat vlak is het bilan bijzonder zwak.

Ik ga afronden, mevrouw de voorzitter. Ik ben natuurlijk voorbeelden vergeten, maar ik rond af. Ik denk dat veel mensen uw *State of the Union* van gisteren hebben beluisterd als een soort afscheidsbrief. Men kan er eigenlijk alleen maar uit distilleren dat u geen initiatieven meer zult nemen qua fundamentele hervormingen. De juiste samenvatting van vier jaar Vivaldi komt niet van de oppositie, maar van de minister van Financiën, die letterlijk zei dat de grote hervormingen voor de volgende regering zijn. Dat klopt. De grote hervormingen zijn voor de volgende regering. Er zijn er geen geweest, niet op het arbeidsmarktvlak – ik heb de cijfers gegeven –, budgettaire is er amper op de winkel gelet, asiel en migratie, pensioenen... Op alle vlakken die cruciaal zijn om het land klaar te maken voor de toekomst hebt u gefaald.

Ik heb de indruk dat u zelf ook het geloof in de mogelijkheid om met deze regering iets te doen, verloren bent. De voorbije weken was dat al het geval en ik denk dat wij u de volgende maanden, als wij niet opletten, nog weinig in het Parlement zullen zien. U gaat voortdurend op kiescampagne, u gaat lintjes knippen, u gaat selfies nemen met de groten der aarde, u gaat zes maanden Europa leiden, wat zal gepaard gaan met veel colloquia, maar u zult niet veel meer uw beleid komen verdedigen in het Parlement. Die ambitie hebben wij in uw *State of the Union* zelfs niet meer teruggevonden.

Premier, u hebt zich gisteren gericht tot de jeugd.

Het is terecht dat u dat hebt gedaan, maar het had op een andere manier moeten gebeuren. U had moeten zeggen: "Beste jongeren, ik verontschuldig mij."

01.08 Melissa Depraetere (Vooruit): Ik wilde u de redenering laten afmaken, mijnheer De Roover, maar eerlijk gezegd, ik ben het riedeltje wat beu dat u de hele tijd al brengt, waarbij de federale regering alles slecht doet en de Vlaamse alles goed. Dat was toch wel heel duidelijk: op alles kritiek.

Laten we de rekening eens maken. Men hoeft geen rekenwonder te zijn om te zien dat de Vlaamse regering na het begrotingsconclaaf met een groter tekort buiten is gekomen en de federale met een lager tekort. Het belangrijkste: wat hebben die regeringen voor de mensen gedaan? Voor de federale regering is de rekening heel duidelijk. De koopkracht is het best beschermd in heel de wereld, indexeringen, minimumlonen, minimumpensioenen, noem maar op. Maar wat heeft de Vlaamse regering eigenlijk gedaan voor de mensen die hun rusthuis-, creche- of energiefactuur niet kunnen betalen? Noem mij de maatregelen waarmee u de factuur voor gewone mensen heeft verlaagd. Ik heb ze niet gehoord in uw betoog waarin u zoveel kritiek heeft. Prima, maar zeg mij dan wat u heeft gedaan.

01.09 Peter De Roover (N-VA): Collega Depraetere, het is nogal logisch dat ik aangeef wat alle gaten zijn in de *State of the Union* die de eerste minister hier gisteren heeft gebracht. En er zijn eigenlijk meer gaten dan opvulsels. Ik heb die gaten overlopen. U kunt moeilijk ontkennen dat dit de bedoeling van het debat is.

De Vlaamse regering is de enige regering, vastgesteld door iedereen, die op een objectieve manier het een en ander bekijkt. De Vlaamse regering is de enige regering die naar een begrotingsevenwicht gaat en is de enige regering die in 2026 of 2027 beleidsruimte creëert om beleid te voeren zonder dat te moeten doen met het geld van de volgende generatie.

Een groot staatsman, Alexander De Croo om hem niet te noemen, zei ooit in dit Huis dat de tekorten van vandaag het verlies aan koopkracht morgen zijn. Dat is de lafheid van uw beleid. Geld uitdelen was het enige waarover u het met elkaar eens was. Over de vraag waar dat geld moest gevonden worden, was er echter een volledig gebrek aan visie, een volledig gebrek aan richting.

En degenen die daarvoor zullen opdraaien, zijn de jongeren, naar wie de eerste minister zich gisteren gericht heeft. Uw regering moet zich bij hen verontschuldigen, omdat u geen enkele

consideratie heeft gehad voor de mensen die morgen belastingen moeten betalen om uw beleid van vandaag te financieren. U hebt geld uitgegeven dat er niet is. U wilt nu sinterklaas spelen. Wel, dat geld zal morgen moeten worden opgehoest.

Ik ben benieuwd, want u bent iemand van de jongere generatie, hoe u aan uw leeftijdsgenoten vertelt dat hun belastinggeld al is uitgegeven.

01.10 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer De Roover, u maakt zich kwaad. Ik begrijp dat het niet gemakkelijk is om op de vraag te antwoorden. Dat bleek alleszins niet gemakkelijk te zijn. Over wat u hier allemaal hebt verteld, ging mijn vraag echter niet.

Mijn vraag is heel eenvoudig. Leg mij de maatregelen voor die u hebt genomen om de facturen voor de gewone mensen te verlichten. U moet niet beginnen met 'over tien jaar', 'later', en 'de volgende generatie'. Wat hebt u nu gedaan voor de gewone mensen?

Als u mij geen drie maatregelen kan voorleggen, leg er mij dan één voor. Wat hebt u nu gedaan om de facturen van de mensen te doen dalen?

01.11 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw Depraetere, (...) kinderopvang maal drie. Ik herhaal: maal drie.

01.12 Servais Verherstraeten (cd&v): Daar hebt u zich heel lang tegen verzet.

01.13 Melissa Depraetere (Vooruit): Heel lang.

01.14 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Verherstraeten, als dat waar zou zijn, is het gigantisch droevig dat u zoveel macht hebt in de Vlaamse regering en zo weinig in de federale regering.

01.15 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer De Roover, inzake de kinderbijslag heeft de federale regering de fiscale maatregelen nog goedkoper gemaakt voor de jonge gezinnen en voor de jonge mensen.

01.16 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer Verherstraeten, ik begrijp dat u en de cd&v om drie redenen in de regering zijn gestapt: een fiscale hervorming, het voorbereiden van een staatshervorming en een ordentelijk asiel- en migratiebeleid.

Wij zijn vroeger zo vriendelijk geweest om aan te geven dat de huidige paarsgroene regering een oranje stipje heeft. Dat stipje vind ik echter niet

meer. Er is geen oranje stipje meer. U bent hier alleen maar om ervoor te zorgen dat de meerderheid aan 76 zetels geraakt. Als er beslissingen worden getroffen, speelt u niet mee. Dat is spijtig genoeg manifest aantoonbaar. Geen enkele van uw grote werven is gerealiseerd. Ik kan dat alleen maar vaststellen.

Mevrouw Depraetere, ik stel vast dat u het debat uit het Vlaams Parlement wilt overdoen, waar urenlang antwoorden zijn gegeven op uw vragen. De uitgaven voor ongeveer alle departementen zijn verhoogd, maar wel met respect voor de belastingbetaler.

01.17 Melissa Depraetere (Vooruit): U hebt goed uw best gedaan om het debat in een andere richting te sturen, maar het verschil is heel duidelijk. U hebt vier jaar lang de begroting gebruikt als excuus om niets te moeten doen voor de gewone mensen. Op het einde is die begroting echter plots niet meer zo belangrijk, want dan kan er wel een cadeautje af voor wie 40.000 euro extra heeft. Het contrast kan niet groter zijn: deze regering versterkt de koopkracht en de uwe verhoogt de facturen.

01.18 Peter De Roover (N-VA): Collega, ik herhaal: het is gemakkelijk om geld uit te geven dat men niet heeft en aan de bevolking te zeggen de federale regering geld geeft. U geeft juist niets! Niets, want de belastingbetaler vult de put! Met een overheidsbeslag van 55 % zegt uw regering keer op keer dat dit niet genoeg is. U prutst aan het overheidsbeslag van morgen en haalt het al naar hier.

Waar is het duurzaamheidsidee, groene collega's? Qua financieel beleid bent u niet duurzaam. U rekent van dag tot dag en de volgende regering zal de ellende moeten oplossen omdat u onverantwoord omspringt met belastinggeld.

Ik rond af. Mijnheer de premier, u hebt zich terecht gericht tot de volgende generatie, maar jammer genoeg hebt u zich niet verontschuldigd voor het gebrek aan sense of urgency dat deze regering aan de dag legt. U hebt gedaan alsof er gewoon kan worden voortgedobberd. Dat is meer dan een politieke fout, dat is beslag leggen op de volgende generatie en in het bijzonder op de volgende regering. Dat betekent dat u gebrek aan moed hebt getoond, dat u niet in staat was om binnen deze regering het gezag uit te oefenen dat nodig is om de beslissingen te nemen waarvan u weet dat ze nodig zijn. Als wij debatten voeren met collega's van Open Vld, dan zeggen die vrijwel hetzelfde. Dan zeggen zij ook dat die zaken moeten gebeuren. Alleen bent u niet in staat geweest om als vertegenwoordiger van Open Vld op te treden.

U hebt de linkerzijde niet in de hand kunnen houden.

Open Vld herhaalt voortdurend hetzelfde riedeltje en ook de staatssecretaris voor Begroting heeft dat letterlijk gezegd. Zij heeft gezegd dat we na de verkiezingen geen lange periode van stilstand mogen hebben. Ik vind het heel frappant dat dit uit de mond komt van iemand van een regering die de hele periode vóór de verkiezingen voor stilstand heeft gezorgd. U hebt een hele periode vóór de verkiezingen verknoeid. U hebt een hele legislatuur niet gedaan wat er moest gebeuren. Wij hadden niet de luxe om die vijf jaar te verliezen, maar u hebt het land dat aangedaan. U hebt het land vijf jaar op de rem gezet.

Premier De Croo, in 2020, toen we in tijden van corona veel ruimte nodig hadden, bracht u in het Europees Parlement een verhaal dat als volgt kon worden samengevat. Omdat we de stokebranden in de oppositie hebben gedrukt, kunnen we eindelijk aantonen dat men in België kan hervormen. Wat is echter de slotsom van vivaldi? Binnen België is hervormen absoluut onmogelijk en België is een luxe die we ons niet langer kunnen permitteren.

01.19 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, chers vice-premiers, chers collègues, tout d'abord, au vu de la dramatique actualité internationale, j'aimerais rappeler au nom de mon groupe, Ecolo-Groen, que nous condamnons avec la plus grande force les attaques terroristes perpétrées le week-end dernier par le Hamas contre des civils israéliens innocents. Rien ne peut justifier de telles atrocités! Malheureusement, une escalade de la violence est en cours. Mon groupe et moi, nous condammerons - avec la même force - tout assassinat de civils, qu'ils soient israéliens ou palestiniens, et tout crime de guerre de la même façon. Les balises d'analyse des écologistes sont claires dans ce conflit qui, malheureusement, dure depuis des décennies: priorité aux droits humains, à la dignité et au respect du droit international. Notre objectif reste une paix juste et durable.

Monsieur le premier ministre, j'ai écouté attentivement votre discours d'hier après-midi. Vous n'en serez pas surpris. J'ai aussi eu le plaisir d'en écouter un second, hier soir, d'une autre personnalité politique de premier plan, que vous connaissez peut-être: il s'agit de Bernie Sanders. Je ne vais pas jouer ici au jeu des sept erreurs entre les deux déclarations, parce que cela me prendrait trop de temps. Cependant, je vais essayer de reprendre certains éléments convergents et d'autres qui l'étaient un peu moins.

En premier lieu, et c'est fondamental pour nous écologistes, je parlerai de la nécessaire redistribution des richesses et de l'indispensable justice fiscale, qui constituent des thèmes centraux pour les écologistes et pour Bernie Sanders. À ce titre, les décisions budgétaires prises vont dans le bon sens. Les efforts demandés concernent clairement les épaules les plus larges de notre société. Je pense évidemment en particulier aux grandes banques, auxquelles nous demandons un effort supplémentaire de 125 millions d'euros, sans parler des dividendes exceptionnels que nous demanderons à Belfius. Je pense aussi au renforcement de la taxe Caïman. De cette manière, nous allons pouvoir réduire les possibilités d'évasion, voire de fraude fiscale - notamment grâce aux mesures demandées par les écologistes en commission des Finances.

Aujourd'hui, je lis que le secteur bancaire se plaint déjà et menace, comme il l'a malheureusement déjà fait ces dernières semaines, de ne plus augmenter les taux d'intérêt sur les comptes d'épargne à cause de cette taxe supplémentaire que le gouvernement a décidée et dont je me réjouis. Honnêtement, ce type de réaction est indécente parce qu'elle menace l'ensemble de l'épargne de nos concitoyens qui mérite d'être justement rémunérée. Nous plaçons donc depuis des mois avec les collègues Vanbesien, avec la collègue Cornet en commission des Finances, avec d'autres collègues d'autres groupes, pour forcer la main aux banques afin qu'elles augmentent leurs taux d'intérêt quand ces taux montent au niveau international. Ce qu'il se passe aujourd'hui est injuste et nous continuerons avec conviction ce débat au Parlement, car oui, nous souhaitons des mesures plus fortes en la matière.

01.20 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, il est vrai qu'avant le conclave budgétaire, les attentes étaient hautes parce qu'enfin, on allait s'en prendre aux banques, comme l'avait dit M. Gilkinet. On parlait de 600 millions d'euros. C'est ce qui était sur la table. On allait taxer les surprofits. Il faut aussi rappeler que les quatre banques belges ont engrangé 6,2 milliards d'euros de bénéfices l'année passée, et ce, après avoir payé l'impôt des sociétés, après avoir payé la taxe des banques et après avoir contribué au Fonds de garantie; et que nous sortez-vous? 150 millions d'euros! C'est n'importe quoi. C'est riquiqui! Ce n'est rien du tout. C'est homéopathique. Est-ce cela faire contribuer les épaules les plus larges? Vous avez fait passer la taxe de 0,13 % à 0,17 % - c'est donc 0,04 % supplémentaire! Je pense franchement, monsieur Vanden Burre, que c'est vraiment très peu. Où sont les 600 millions d'euros promis?

01.21 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Madame Merckx, à chaque exercice mené ici, qu'il s'agisse des débats budgétaires ou des débats sur la déclaration gouvernementale, vous intervenez à juste titre à propos de la justice fiscale. Je suis toujours content, sur ce sujet-là en tout cas, que le PTB intervienne, nous soutienne et nous encourage à obtenir plus de justice fiscale. Mais j'ai aussi envie de vous poser une question. Quand viendrez-vous avec nous autour de la table pour permettre enfin un rapport de force pour plus de justice fiscale. Aujourd'hui, vous restez sur le banc. Nous, nous avons obtenu 150 millions d'euros supplémentaires! Vous, zéro! Voilà la différence! Pour chaque année passée au sein du gouvernement, les écologistes agissent et se battent pour la justice fiscale. Pendant ce temps-là, vous restez au balcon et vous critiquez. Très bien! C'est votre choix! Ce n'est peut-être pas plus mal d'ailleurs; mais ne venez pas à chaque fois nous critiquer, nous, progressistes qui nous battons avec d'autres progressistes pour obtenir ces acquis de justice fiscale autour de la table. Je souhaite toujours plus de justice fiscale. Mais venir nous faire la leçon, c'est un peu gonflé, chère madame Merckx!

01.22 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, on peut venir avec vous au gouvernement. On peut aussi venir avec vous dans la rue, à condition bien sûr que vous ne votiez pas la loi visant à interdire aux gens de manifester et que nous ayons encore ce droit-là! Parce que les changements, monsieur Vanden Burre, ne se font pas uniquement au Parlement. Ils se font aussi dans la rue en construisant le rapport de force. Et, là, vous pouvez continuer à compter sur le PTB! Ne me dites pas en tout cas que 150 millions sur les 6 milliards d'euros de bénéfices, c'est cela la justice fiscale. Cela, monsieur Vanden Burre, c'est de l'injustice fiscale. Et si on avait ponctionné plus d'argent auprès des banques, on aurait effectivement pu prendre des mesures pour le pouvoir d'achat, notamment en diminuant la TVA de 6 à 0 % sur les aliments. Cela aurait aidé la population car, franchement, dans le budget, je n'ai pas vu de mesure visant à protéger le pouvoir d'achat des citoyens.

01.23 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Madame Merckx, on parle ici de 150 millions d'euros. Mais, depuis le début de la Vivaldi, on a mis en place la taxe sur les comptes-titres qui équivaut à un demi-milliard d'euros. Cela signifie qu'on atteint presque un milliard d'euros de justice fiscale redistributive. C'est un enjeu majeur pour nous. Nous sommes autour de la table et nous agissons. C'est un objectif politique. Peut-on faire plus? Oui! Mais il y a un bilan que je défends avec conviction et dont je suis fier. Nous, écologistes,

nous nous retroussons les manches pour, avec d'autres progressistes, établir un rapport de force dans les Parlements et au gouvernement. C'est malheureusement quelque chose que vous ne pouvez pas comprendre.

Je parlais de ces moyens supplémentaires qui étaient dégagés dans ce budget. Il sert effectivement à durablement retrouver une trajectoire budgétaire saine – en tant qu'écologistes, c'est important pour nous – mais il permet surtout de dégager des moyens d'investissement supplémentaires, que ce soit dans le rail, dans la mobilité, dans les énergies renouvelables.

En parallèle, cela permettra d'avoir une augmentation du salaire minimum de 50 euros par mois. Ce sont des acquis de justice sociale et fiscale qui sont fondamentaux et pour lesquels nous nous battons quand nous sommes en majorité.

Le deuxième point que je voulais relever, c'est le défi de ce siècle: la lutte contre le dérèglement climatique. À nouveau, Bernie Sanders en parlé hier soir. Il a rappelé que les premières victimes de ce dérèglement climatique étaient les personnes les plus fragiles et les plus pauvres. Il a totalement raison. C'est la raison pour laquelle, pour les écologistes, la justice climatique va de pair avec la justice sociale, c'est le cœur du message de notre groupe.

Monsieur le premier ministre, je voulais réinsister là-dessus car, dans votre déclaration d'hier, il y a des mesures concrètes qui vont dans ce sens. Je songe par exemple aux investissements dans le rail, aux investissements dans les énergies renouvelables qui sont consolidés et pérennisés et qui sont un acquis majeur depuis le début de cette coalition Vivaldi. Surtout, c'est un basculement net par rapport au passé, lorsque les gouvernements précédents ont désinvesti dans le rail, ont désinvesti dans les énergies renouvelables, pour peu qu'ils aient eu une vision énergétique. Avec Ecolo-Groen, nous faisons clairement la différence sur ces enjeux.

01.24 **Tomas Roggeman** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, ik ben blij dat u hier het spoor noemt, want in de toelichting van de eerste minister heb ik daar gisteren niets over gehoord. Vicepremier Gilkinet was ongeveer de enige wiens bevoegdheden helemaal niet werden aangeraakt. Dat is begrijpelijk, want er valt niet veel over te pochen. Als zelfs de eerste minister met zijn extreemroze bril geen enkel positief element over de lippen krijgt inzake het spoorbeleid, dan is dat wel tekenend.

Ik kan hem ook geen ongelijk geven. Er is een recordaantal vertragingen, een recordaantal afgeschafte treinen en bijna één trein op zes rijdt te laat of niet, ondanks de levering van perfect nieuw materieel in zeer goede staat, ondanks drastische budgetverhogingen. Meer geld, meer en beter materieel, maar de resultaten zijn almaar poverder. Uw regering geeft meer geld uit aan het spoor dan ooit tevoren, maar de dienstverlening is slapper en onbetrouwbaarder dan ooit tevoren. Ik zou van u graag de bevestiging krijgen dat minister Gilkinet ook volgend jaar niks zal doen, want in de beleidsverklaring wordt er helemaal niets aangekondigd. Zal minister Gilkinet volgend jaar iets doen om de problemen aan te pakken?

01.25 **Frank Troosters** (VB): Mijnheer Vanden Burre, ik heb zowat dezelfde bedenking. Ik heb in de hele regeringsverklaring niks gehoord over het spoor of over mobiliteit. We zijn aan de legislatuur begonnen met een heel uitgebreide nota. Vorig jaar hadden we nog drie regels en nu zijn die er zelfs niet meer bij. Ik hoor u nu aankondigen wat in het verleden eigenlijk al werd aangekondigd door minister Gilkinet: we gaan veel investeren, maar deze legislatuur wordt het niets meer, dat is voor de volgende legislatuur. Dat beloven is natuurlijk heel gemakkelijk.

Ik maak me daar zorgen over, gezien de situatie van het spoor. Bij het aantreden van deze regering zat de stiptheid op 92 %, in december voor het nieuwe vervoersplan werd geïntroduceerd op 95 % en nu staat het op 86,7 %. In de formatienota stond letterlijk dat het verbeteren van de stiptheid een absoluut doel was. Vindt u, met die cijfers in het achterhoofd, dat uw minister daarin geslaagd is?

01.26 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): De vivaldiregering stelt dat ze van de mobiliteit de ruggengraat willen maken, maar de realiteit bewijst het tegendeel. Het personeelstekort loopt de spuigaten uit; er is een record aan afgeschafte treinen, dit jaar alleen al 33.135, en dus een record aan files. Reizigers en personeel lopen weg. Er zijn 36 miljoen minder reizigers sinds de heer Gilkinet het bewind voert. Het personeel is nog nooit zo misnoegd geweest als nu. Dat is de realiteit.

Hoe kunt u de vivaldiregering groen noemen en beweren dat zij opkomt voor het milieu? Ik zie dat alvast niet in de feiten, zeker als het gaat over het spoor.

01.27 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur Roggeman, dans ce budget-ci, il y a un investissement supplémentaire de 5 millions d'euros dans le rail pour doubler le fret d'ici 2025.

Cela ne me fait pas rire, contrairement à vous! Les enjeux climatiques ne me font pas rire mais me préoccupent.

01.28 Tomas Roggeman (N-VA): (...)

01.29 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Prenez le micro, posez votre question!

Je réponds factuellement. Il y a 5 millions d'euros supplémentaires dans cet exercice budgétaire-ci.

Je parlais d'une vision plus globale. Lorsque votre parti était au gouvernement, monsieur Roggeman, dans la législature précédente, ce sont 2 milliards d'euros qui ont été économisés – j'ai envie de dire scindés – dans le rail, autant SNCB qu'Infrabel. C'est cela, la différence.

Nous avons réinvesti, raison pour laquelle je parle de basculement. Dans ce budget, un effort supplémentaire – certes modeste – est fait mais je voulais pointer le fait que cette législature a introduit un basculement dans la politique du rail dans ce pays. Je suis désolé, madame Vindevoghel, mais vous le savez puisque vous êtes présente chaque semaine en commission. Les budgets ont augmenté, notamment pour ce qui concerne l'infrastructure. La SNCB et Infrabel recrutent chaque semaine des centaines de personnes. J'ai d'ailleurs consulté récemment les chiffres en la matière. Alors ne mentez pas sur les chiffres!

Vous pouvez trouver que c'est insuffisant; je peux entendre qu'il est possible de faire davantage.

01.30 Marco Van Hees (PVDA-PTB): (...)

01.31 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Vous contredisez que les budgets augmentent? C'est faux. (...)

On peut certes continuer à dire qu'on n'en fait pas assez mais il n'en demeure pas moins que les budgets n'ont jamais été aussi élevés. Le réinvestissement concret n'a jamais été aussi important, c'est cela que je tenais à souligner.

01.32 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer Van den Burre, ik wil toch iets corrigeren. Dat verhaal van die 2 miljard euro klopt van geen kanten. Dat is feitelijk onjuist. Wat is er toen gebeurd? De regering-Di Rupo, lang geleden, had een jaarlijkse budgetverhoging van een half miljard euro per jaar extra gepland, te beginnen vanaf de legislatuur na de zijne. Het is dat geld dat nooit is uitgegeven. Dat is geen besparing, maar een meeruitgave die niet gerealiseerd wordt.

Het ironische is dat uw groene minister vandaag exact hetzelfde doet. Minister Gilkinet wil inderdaad meer geld uitgeven aan de spoorwegen vanaf 2025. Dan komen de grootste meeruitgaven in de begroting in de tabellen tevoorschijn. U verdraait hier gewoon de realiteit, zowel over het verleden als over de toekomst.

01.33 Frank Troosters (VB): Mijnheer Van den Burre, ik heb eigenlijk geen antwoord op mijn vragen gekregen. Ik heb nog twee andere vragen. Inzake stiptheid spreken de cijfers voor zich: van 95,8 % naar 86,7 %. Uw minister is totaal gebuisd. U komt nu heel fier 5 miljoen euro extra aankondigen. Voor de NMBS is de jaarlijkse vaste dotatie van 1,2 miljard euro naar 980.000 euro gegaan. Zij hebben een variabele dotatie van 134 miljoen euro voor twee jaar gekregen, terwijl ze volgens de NMBS 808 miljoen euro nodig hadden. Als daar dan slechts 5 miljoen euro bijkomt, dan is dat dus geen wereldprestatie. Daarmee gaat u de problemen niet oplossen.

Tot 2033 is er een award toegekend aan de NMBS, het unieke operatorschap. Dan komt de geliberaliseerde markt vrij. Volgens de formatienota van Vivaldi gaat men een pilootproject in Vlaanderen en Wallonië opstarten om de liberalisering voor te bereiden, met een externe operator. Na drie jaar is er nog niets gebeurd. Mogen we daar de komende

(microfoon wordt uitgezet)

01.34 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): U moet wel de realiteit onder ogen zien en die staat in schril contrast met wat u zegt! Elke dag zijn er ontzettend veel vertragingen. Het aantal vertragingen en afgeschafte treinen heeft een absolute piek bereikt. Nooit eerder waren het er zo veel! België heeft vier ministers van Mobiliteit, maar iedereen staat in de file en de mensen kunnen niet op betrouwbaar treinvervoer rekenen. Dat is de realiteit! Wij willen niet zoals de N-VA alles opsplitsen, maar wij willen één minister van Mobiliteit, opdat iedereen op een normale manier de trein kan nemen en het openbaar vervoer kan gebruiken. Daar moet men voor zorgen!

01.35 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mijnheer Vanden Burre, klopt het niet dat door de onderinvesteringen van de vorige regering men eerst 700 km spoor moest herstellen, vooraleer treinen daar aan de correcte snelheid konden rijden? Klopt het niet dat door de onderinvesteringen van de vorige regering één op vijf wissels vervangen moest worden? Klopt het niet dat er door de onderinvesteringen van vorige regeringen geen geld meer was om de stations toegankelijker te maken? Klopt het niet dat NMBS

een autonoom overheidsbedrijf is dat zelf ervoor moet zorgen dat de treinen rijden, maar dat de vivaldiregering voor middelen en een kader heeft gezorgd?

01.36 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Collega Buyst, dat klopt inderdaad allemaal.

Madame Vindevoghel, comme je le dis, nous serons toujours d'accord pour en faire plus pour le rail. Je n'ai pas de difficulté à être plus ambitieux. Mais vous parlez des ministres régionaux.

Vous êtes bruxelloise, comme moi. La ministre de la Mobilité écologiste à Bruxelles a fait exactement le même travail que le ministre de la Mobilité fédéral: plus de moyens, plus de lignes, plus de trams et de bus à Bruxelles. Mais ce n'est pas pour cela que du jour au lendemain, les horaires changent. Ce n'est pas la ministre qui conduit les trams et les bus. Cela prend un peu de temps. Cependant, l'investissement consenti par le gouvernement fédéral est indéniable; on le voit dans les budgets.

Effectivement, l'objectif est davantage de trains, une meilleure ponctualité et un meilleur service pour les voyageurs et les voyageuses. C'est ce que nous avons fait à Bruxelles. C'est ce que nous faisons (...) Il est plus rapide de construire une nouvelle ligne de tram qu'une nouvelle ligne de train. J'espère que je ne vous apprends rien. Mais c'est exactement la même politique. Je suis content que vous preniez l'exemple de ce que nous faisons, des réussites que nous portons dans les Régions à ce niveau-là.

01.37 Frank Troosters (VB): Mijnheer Vanden Burre, wij spreken nu eigenlijk over de toekomst van het spoor en wat er allemaal al gedaan is. Ik heb nog niet gehoord wat wij zullen doen in 2033, wanneer het unieke operatorschap van de NMBS wegvalt. Wij gaan ons daar niet op voorbereiden.

Iets anders wat essentieel is voor de toekomst is het model van ons spoornet. Ik had begrepen dat er een studie zou worden uitgevoerd – ook dat stond in de formatienota van de vivaldiregering – over de geleidelijke lancering van overstapknooppunten. Dat is essentieel. Hoe gaan wij ons spoormodel organiseren tegen 2033, wanneer het unieke operatorschap van de NMBS wegvalt? Hoe gaan wij dat aanpakken? Tot heden is daar geen resultaat van te horen. Ik vind dat heel belangrijk voor de toekomst. Gaan wij daar in de volgende acht maanden nog iets van horen en gaan wij hiermee aan de slag? Zal er nog richting worden gegeven aan het spoormodel van de toekomst?

01.38 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Le débat porte sur la déclaration du premier ministre. Je ne vais pas commencer à débattre avec vous. Ce sont des bonnes questions, et le thème du modèle du futur ne me pose pas de problème en lui-même. Mais ici, on parle de la déclaration faite hier par le premier ministre. Je ne vais pas vous parler du rail d'ici 2030 ni de toutes les études à ce propos. Ce seront des discussions pour les prochains gouvernements. Je peux vous dire que notre ambition est évidemment toujours d'en faire davantage, mais ici, le débat porte sur cette déclaration d'hier. Ce n'était donc pas dans le sujet, cher collègue Troosters. Je ne veux pas me défilier. C'est juste la réalité des choses.

01.39 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, vous nous annoncez une augmentation mirobolante de 4 millions d'euros pour le fret. Je suppose que cela s'est perdu quelque part dans le tableau budgétaire que nous avons reçu hier, parce que ce n'est pas indiqué spécifiquement. Je constate cependant que le budget fédéral pour le rail, la SNCB et Infrabel est de l'ordre de 3,6 milliards par an. Si vous comptez une inflation de plus de 10 %, rien que la perte en résultant représente 360 millions d'euros. Sans rien faire, vous désinvestissez de 360 millions d'euros sur une année. Et ici, vous parlez d'une augmentation de 4 millions d'euros, qui ne va d'ailleurs même pas à Infrabel ou à la SNCB, car elle va à une société privée. Trouvez-vous que c'est vraiment investir dans le rail, ça? Ce sont des montants qui, en fait, valent 360 millions en moins que l'année passée.

01.40 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Monsieur Van Hees, si vous étiez intéressé par les enjeux du changement climatique, vous sauriez que cela diminue le CO₂, que c'est bon pour la santé, pour le climat et pour notre économie.

01.41 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer Van Hees, u bent er heel fier op dat de minister inzet op een aanbodverhoging in het spoorvervoer. Hoewel dat op zich een nobele doelstelling is, schept dat wel een probleem. Meer zelfs, het is een van de hoofdoorzaken van de onbetrouwbaarheid van het net zoals we dat vandaag in Vlaanderen kennen. Als men een aanbodverhoging invoert op locaties waar er geen personeel voor is, kunnen de treinen immers niet bediend worden. Het probleem van de onbetrouwbaarheid van het net wordt daardoor alleen groter. Dat zeg ik niet alleen, het is ook al uitgebreid aangekaart door mensen uit uw coalitie, zoals de heer Van den Bergh van cd&v, maar ook de heer Vandenbroucke van Vooruit. Wij zeggen al jaren dat dit een van de grote oorzaken van het probleem is, maar dat verandert er helemaal niks aan. Het probleem manifesteert zich immers enkel

in Vlaanderen. In Wallonië is er niks aan de hand en minister Gilkinet treedt dus niet op. Hij doet geen enkele hervorming van het personeelsbeleid, van de structuur en ook niet van de implementatie van Europese verordeningen. We hervormen gewoon niks.

01.42 Frank Troosters (VB): Mijnheer Van den Burre, u zegt dat wij het niet hebben over de State of the Union. Het is simpel, er is over het spoor en de mobiliteit niks meer gezegd in de State of the Union. Er werd wel echter wel verwezen naar wat men allemaal al gedaan had. Als ik dan verwijst naar drie dingen uit de formatienota die essentieel zijn voor de toekomst van het spoor, waarvan u toch de ruggengraat van het vervoer wil maken en waarvoor u een modal shift wil organiseren, dan kan u niet antwoorden. Er zijn nog veel meer beloften gedaan. Dit is belangrijk, maar u kan drie keer niet antwoorden. U zegt dat we hier het debat over het spoor niet zullen voeren. *I rest my case.*

01.43 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Toutes ces questions portent sur un débat que nous aurons dans les prochaines semaines, lors de la présentation de la note de politique du ministre. C'est chaque année la même chose. On peut examiner les détails des lignes des tableaux budgétaires. Je les ai ici avec moi, mais je ne vais pas pouvoir les expliquer comme pourrait le faire le ministre. De même pour vos questions extrêmement précises, que je trouve très pertinentes. Ce sont des questions qui se traitent en commission, lors de la présentation de la note d'orientation générale. Je préfère vous renvoyer à l'explication que vous allez avoir dans une dizaine de jours avec le ministre Gilkinet.

Je voulais mettre en avant, ici, un fait. C'est la dernière déclaration du premier ministre sous cette législature, et ce gouvernement n'a jamais autant investi dans le rail. C'est un basculement par rapport au gouvernement précédent. C'est la réalité et c'est ce que, comme écologiste, je suis fier de souligner.

Pour le reste, j'en viens au climat. Monsieur le premier ministre, je suis content que vous soyez de retour de votre pause pour m'entendre. Je voulais vous dire deux ou trois choses à vous et au gouvernement à propos du climat. Il s'agit de points sur lesquels nous aurions pu faire mieux.

En particulier, je pense à la baisse des subsides aux énergies fossiles. Pour rappel, ce sont 13 milliards d'euros par an d'argent public qui sont utilisés pour subsidier les énergies fossiles. Pour une partie, cela a du sens puisque cela compense les tarifs sociaux de l'énergie pour aider nos concitoyens. Mais, pour nous, il faudrait

drastiquement diminuer l'autre partie, qui constitue l'immense majorité. C'est vrai, il y a là un transfert des accises vers l'électricité, mais on en exclut complètement le mazout et le charbon. C'est trop timide! De même pour le diesel professionnel. Ce n'est pas assez ambitieux.

Un effort est fait, mais nous aimerions clairement aller plus loin, même si je vois bien que certains partenaires de la majorité se réjouissent qu'on limite nos ambitions en termes de diminution des émissions de CO₂. Nous connaissons le contexte politique dans lequel nous évoluons, mais nous connaissons aussi le prix de l'inaction. Ne rien faire ou rester dans l'immobilisme, cela revient à ne pas avoir le courage de prendre les mesures environnementales nécessaires pour le bien-être de notre population, pour le bien-être des gens, de notre famille! Si on ne le fait pas aujourd'hui, ce sera pire et plus coûteux demain. Cinq fois plus coûteux, selon tous les rapports! Donc, franchement, ce manque d'ambition-là, en tant qu'écologiste, je le regrette.

01.44 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer Vanden Burre, u hebt het als Ecololid over een sociaal klimaatbeleid, net zoals Groen. Gisteren heeft de eerste minister aangekondigd dat de accijnzen op elektriciteit zullen verschuiven naar accijnzen op fossiele brandstoffen als gas. Men zal vanaf 2028 elektriciteit goedkoper maken en gas duurder, terwijl er dan ook al een Europese CO₂-taks geïmplementeerd zal zijn.

Wat is de realiteit? 60 % van de Vlamingen verwarmt zich vandaag met gas. De 6 % btw op warmtepompen zal behouden blijven. Dat is op zich een goede zaak. Maar meent u nu werkelijk dat tegen 2028 het gros van de mensen in Vlaanderen of in Wallonië, waar 50 % van de mensen zich met stookolie verwarmt, zijn woning gerenoveerd zal hebben?

Het is schandalig. U organiseert een asociale aanslag!

01.45 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, de regering heeft in haar beleidsverklaring beloofd 25 miljoen ton CO₂ extra te zullen besparen. Dat was een harde belofte. Daarvoor keek minister Khattabi onder andere naar de fiscale hervorming.

Ik heb haar de vraag gesteld wat zij zal doen, nu de fiscale hervorming er niet komt. Het blijkt dat zij die maatregel wel nog altijd wil uitvoeren, maar dat daarover beslist zal moeten worden door de volgende regering.

Het lijkt mij dus een belofte te zijn die u niet houdt.

Begrijpt u het op dezelfde manier en dat u, als ecologist, de belofte meer CO₂ te besparen, niet zult nakomen?

01.46 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Madame la présidente, pour répondre au collègue Ravits, il est question de faire un *shift* et donc pas d'augmenter la fiscalité, simplement faire un *shift* fiscal entre l'électricité et les énergies fossiles. Tous les pays européens le font. Ce sont nos objectifs en termes de Green Deal européen. Certes, l'Europe, pour vous, ne compte pas vraiment. Pour nous, elle compte. Et les engagements climatiques, pour vous, ne comptent pas vraiment alors que, pour nous, ce sujet compte beaucoup. Et oui, il faut passer par cette transition, qui ne consiste pas en une augmentation des taxes mais bien en un *shift*, un basculement d'un poste vers un autre.

Eu égard aux propos du collègue Wollants, je pense avoir été assez clair en disant qu'à nos yeux, le manque d'ambition était évident et qu'on aurait souhaité davantage quant au délai ou au timing. Je ne vous contredirai pas en la matière: nous souhaiterions en faire plus, raison pour laquelle je le cite ici.

Avant de passer la parole à mon collègue, j'ajouterai encore qu'un thème est fondamental pour nous, à savoir l'asile et la migration. Je voulais rappeler que pour les écologistes, il s'agit d'une question de dignité, de droits humains et d'engagements internationaux et que le fait de parler de flux, de modèles qui soient débridés ou pas, ce n'est pas la manière, dont nous souhaitons en parler. Nous souhaitons parler d'êtres humains qui passent par des moments terribles, traversent des mers pour nous rejoindre et que, oui, nous avons l'obligation de les accueillir dignement dans notre pays et de faire en sorte que la procédure d'asile soit la plus efficace et la plus transparente possible. Je me réjouis qu'on ait pu investir dans ce secteur-là également. Je cède, à présent, ma place à M. De Vriendt.

01.47 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, ik zou zeven punten willen aanhalen, evenveel als er partijen zijn in uw regering en als de minuten spreektijd die mijn collega Gilles mij heeft nagelaten.

Collega's, we bespreken hier vandaag de beleidsverklaring van de regering. Tegelijkertijd telt men echter in Israël en Gaza de burgerslachtoffers. De terreurdaden van Hamas zijn gruwelijk en hebben onschuldigen getroffen. Mensen werden gekidnapt en jongeren worden afgeslacht. Er is geen enkel excuus voor deze terroristische daad en we moeten dat veroordelen.

Mijnheer de premier, u hebt gisteren uw medeleven geuit voor de slachtoffers in Israël. Mijn gedachten zijn echter bij de burgerslachtoffers in Israël én in Gaza. Een hele bevolking wordt momenteel immers collectief gestraft. De reactie van Israël is eigenlijk af te keuren en ik vind dat u deze boodschap ook had moeten geven. Vanuit de Europese Unie moet deze boodschap gegeven worden. De ene misdaad rechtvaardigt de andere niet en het bloedbad aangericht door Hamas is zeker geen blanco cheque voor oorlogsmisdaden langs de andere kant.

Collega's, er is grote discussie over de mensenrechten, de rechtstaat en – terecht – de opvang van asielzoekers. Niet elke asielzoeker heeft een opvangplaats en we mogen dat niet negeren. We laten geen mensen op straat en we zullen er alles aan doen om extra opvangplaatsen te blijven zoeken. Dat is een engagement van deze regering. In uw begroting hebt u daarvoor 150 miljoen euro extra vrijgemaakt. U hebt dat gisteren niet zo gezegd, premier, maar dat is gelukkig wel het beleid en de beslissing die gemaakt werd. Er komt dus extra geld voor asielopvang.

In feite is het namelijk vrij simpel. Kwetsbare mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, bijvoorbeeld uit Syrië, Afghanistan of Oekraïne, moeten wij bescherming kunnen aanbieden. Mensen die geen recht hebben op deze bescherming moeten terug. Rond deze visie is een vrij groot draagvlak te vinden, ook in Vlaanderen. Dat is een evenwichtig standpunt van waaruit wij naar de opvangcrisis kijken.

De afgelopen weken zijn er opvangplaatsen bijgekomen en dat is een goede zaak. Het zijn er echter nog niet voldoende, maar de regering heeft zeker het engagement voor extra opvang getoond. Dat zijn de normen en waarden waarmee wij in deze opvangcrisis staan en we zullen deze niet verloochenen, ook niet als de wind tegen zit, collega's.

01.48 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer De Vriendt, dat zijn mooie praatjes, maar ik wil u even de feiten in herinnering brengen. Deze regering zit vandaag aan 8.700 veroordelingen, een absoluut record. Er zijn schendingen van de mensenrechten en er zijn dwangsommen die uw regering massaal in de wind slaat. Zelfs uitspraken van de Raad van State worden genegeerd, wat ongezien is.

U, die in de vorige legislatuur zo hard hebt geschoten op het toenmalige asielbeleid, zou de totale omslag maken met deze regering, de

regering van de menselijkheid, maar wat zien we? Er slapen nog altijd mensen op straat, er zijn meer veroordelingen dan ooit tevoren en zelfs de rechtsstaat wordt flagrant genegeerd, maar toch horen wij u niet als het daarover gaat. Het blijft muisstil bij Groen. U hebt deze legislatuur in de plenaire vergadering nog geen enkele mondelinge vraag daarover gesteld aan mevrouw De Moor. U staat toe dat dit zo verder gaat. Waar zijn uw grote principes over de menselijkheid naartoe, mijnheer De Vriendt?

01.49 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Roggeman, als u ons niet hebt gehoord, dan hebt u niet goed geluisterd. Het is onder andere door het belang dat wij hechten aan die opvangcrisis dat er de voorbije weken en maanden extra opvangplaatsen werden gecreëerd. Die impact is er, gelukkig maar. Het is een heel complexe materie en het is niet evident om dat op te lossen. Het blijft een permanente zoektocht en de engagementen worden binnen de regering genomen.

Mijnheer Roggeman, een van de verklaringen voor het feit dat het de afgelopen periode zo moeilijk ging, is dat de lokale opvanginitiatieven onder de vorige regering veel te snel werden afgebouwd en dat het personeel bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en bij de Dienst Vreemdelingenzaken te snel werd afgebouwd. De erfenis van de Zweedse regering was totale chaos. Dat moeten wij oplossen, bovenop een bredere internationale asielcrisis.

01.50 Tomas Roggeman (N-VA): Mijnheer De Vriendt, wat u net zegt, vind ik nogal sterk. Na een opvangcrisis is het nochtans maar normaal dat het aantal LOI-plaatsen dezelfde evolutie doormaakt als de instroom, namelijk naar beneden. De vorige regering heeft de capaciteit van de opvang op hetzelfde niveau gekregen als het huidige niveau, weliswaar met een budget dat minder dan de helft bedroeg. We draaiden toen namelijk met budgetten van 400 à 500 miljoen per jaar. U verhoogt tot meer dan 1 miljard per jaar, maar nog krijgt u het niet geregeld, want op dit moment staan nog altijd 2.400 mensen op de wachtlijst. U krijgt hen niet opgevangen. Geld is het probleem niet. Problematisch is wel de capaciteit van uw netwerk en het feit dat u weigert om de rechterlijke macht gehoor te geven, want u voert de beslissingen van de Raad van State niet uit, u slaat die zomaar in de wind. Ik vind het nogal straf dat u dat hier toedekt met de mantel der liefde, terwijl u in de vorige legislatuur elke keer opnieuw moord en brand stond te schreeuwen voor feiten die veel minder verregaand waren.

01.51 Barbara Pas (VB): Collega De Vriendt, een

belofte van deze regering was ook terugkeer. Ik hoor uw partij altijd spreken over opvang en over meer opvang, maar ik heb nog geen enkele maatregel gehoord die de terugkeer zou kunnen bevorderen, die de uitstroom kan bevorderen. Die belofte werd niet nagekomen, want de terugkeercijfers zitten zowat op het laagste aantal van de voorbije tien jaar. Nochtans zijn er al heel wat aanbevelingen geformuleerd, onder meer door de commissie-Bossuyt.

De wet om woonstbetredingen mogelijk te maken, werd ons al beloofd onder de regering-Michel, maar is er nooit gekomen. Staatssecretaris de Moor heeft ook al gezegd dat die wet nodig is om een performant terugkeerbeleid te kunnen voeren. Voor alle duidelijkheid, ik heb niets tegen vrijwillige terugkeer, maar als u de gedwongen terugkeer niet als stok achter de deur hebt, dan werkt vrijwillige terugkeer uiteraard niet.

Welke zijn uw inzichten? We weten immers dat Groen tegenstander is van gesloten units voor gezinnen die dienen terug te keren. Met welke maatregelen zult u de terugkeer bevorderen? Dat heb ik van de vivaldiregering nog niet gehoord.

01.52 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Collega's, vooreerst wil ik de N-VA bedanken voor haar steun in onze zoektocht naar meer opvangplaatsen. Daar komt uw tussenkomst immers op neer. We zullen dat onthouden. U vergist zich echter wel op één punt. Als u nonchalant omgaat met mijn claim dat de afbouw van de lokale opvanginitiatieven onder de Zweedse regering veel te snel is gegaan, dan ontkent u de realiteit. Zeer veel lokale besturen waren bereid om lokale opvang in te richten. Dat vergt echter wel enige duurzaamheid en een dialoog met de mensen. Het is immers niet evident om in een gemeente plots een asielopvangcentrum neer te planten. Dat betekent wel dat die duurzaamheid deels vertaald moet worden in een voorspelbaar beleid en geen jobbeleid dat om de haverklap wijzigt. Men kan bijgevolg niet in een gemeente lokale opvang inrichten om vervolgens bij een lichte daling van de instroomcijfers dat opvangcentrum weer te sluiten.

Nu moeten wij immers weer terug naar die gemeenten om opvangplekken te zoeken. Dat is onvoorzichtig beleid uwerzijds. Zoals ik al zei, is dit voor een stuk de erfenis die wij meetorsen. Dit verklaart echter niet alle problemen; die indruk wil ik niet wekken. Het is ingewikkelder dan dat, maar dit punt wilde ik even maken.

Mevrouw Pas, wat de terugkeer betreft, denk ik dat de regering hiervoor al maatregelen heeft genomen. Mevrouw de Moor is intussen ook bezig

met het voorbereiden van wetteksten die het aanklampend terugkeerbeleid in de praktijk willen omzetten, bijvoorbeeld door de inzet van terugkeercoaches.

01.53 Tomas Roggeman (N-VA): U hoeft mij niet ervan te overtuigen dat de creatie van bijkomende LOI-plaatsen voor een gemeente of stad niet evident is op korte termijn. Ik ben in Dendermonde schepen van integratie en ik merk dagelijks hoe moeilijk dit is. De asielcrisis is intussen echter al twee jaar bezig en het getuigt van enig simplisme om het tekort aan opvangplaatsen af te wentelen op de afbouw na de vorige crisis en die als excuus in te roepen. Bovendien hebben alle steden en gemeenten tweemaal een oproep van mevrouw de Moor ontvangen over de creatie van bijkomende LOI-plaatsen. Hoeveel gemeenten waar Groen deel uitmaakt van het bestuur hebben daarop ingetkend, mijnheer De Vriendt? Hoeveel? Weet u het? Nul! Geen enkele groene gemeente heeft een positief antwoord gestuurd naar mevrouw de Moor als antwoord op haar tweevoudige verzoek voor het creëren van extra LOI-plaatsen. Dat is de realiteit! Neem zelf, met uw eigen partij, uw verantwoordelijkheid in de gemeenten waar u aan de touwtjes trekt.

01.54 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mevrouw de voorzitter, heel kort. De heer Roggeman neemt me de woorden uit de mond.

Mijnheer De Vriendt, ik weet niet of u iets kent van de gemeenten. Ik kan er niet tegen dat u hier uit uw nek staat te lullen. De gemeenten doen er alles aan? De gemeenten hebben niks te zeggen, niks. Wij hebben 172 asielzoekers opgevangen. Ik heb dat moeten vernemen via de pers. Nooit wordt er iets gevraagd, nooit. Dat is uw beleid. Wij moeten achteraf plaatsen zoeken in de scholen, wij moeten zorgen voor de opvang, wij moeten zorgen voor de veiligheid. Over die veiligheid praat u nooit en dan komt u ons hier de les spellen! Er wordt nu 1 miljard uitgetrokken voor de opvang, maar wat gebeurt er? De kraan blijft maar lopen. Zolang men de kraan niet dicht draait, zullen we mensen blijven opvangen en zult u de gemeenten daarvoor verantwoordelijk blijven stellen. Dat is het grote probleem van het asielbeleid.

01.55 Barbara Pas (VB): Collega De Vriendt, nog even over het terugkeerbeleid. U verwijst naar het aangekondigde 'aanklampend terugkeerbeleid', waarbij staatssecretaris De Moor vooral aanklapt bij illusies, want we weten dat dit vooral is gestoeld op vrijwillige terugkeer en geen maatregelen bevat om gedwongen terugkeer te bevorderen, waarover mijn vraag ging. U zegt dat er teksten werden ingediend en voorliggen. Als er teksten voorliggen om de wet op de woonstbetredingen mogelijk te

maken, zult u dat dan steunen? Dat is een zeer concrete vraag aan de fractie Ecolo-Groen. Het werd vorige legislatuur al beloofd. Het is volgens de commissie-Bossuyt noodzakelijk om een geloofwaardig terugkeerbeleid te kunnen voeren, het is de achilleshiel van een deftig asiel- en migratiebeleid. Als de tekst voorligt om de wet op de woonstbetredingen mogelijk te maken in het kader van het actief opsporen van illegalen, zal u die dan steunen?

01.56 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Roggeman, mijnheer Dedecker, mevrouw Pas, over het terugkeerbeleid wil ik liever niet in slogans spreken. De woonstbetreding klinkt zeer goed in een bepaalde hoek, maar het is niet ons maatschappijmodel om de politie te sturen om huizen binnen te vallen op zoek naar mensen zonder een wettig verblijf. Dat is niet de manier waarop wij een land als België naar een politiestaat willen zien evolueren, met het opzetten van dergelijke praktijken. Wij verschillen op dat vlak gelukkig grondig van mening.

Er wordt soms lacherig over de vrijwillige terugkeer gedaan, maar ik wil erop wijzen dat de cijfers niet zo slecht zijn. Als men dat op een goede manier aanpakt, dan zijn er perspectieven. We hebben dat trouwens niet alleen nu gezien, mijnheer Roggeman. Ook toen uw partijgenoot bevoegd was voor Asiel en Migratie, was er vrijwillige terugkeer. Doe dus niet alsof het niet kan werken, want het bestaat.

In de stad waar wij samen besturen, in Oostende, bestaan er lokale opvanginitiatieven. In Leuven is er een groot initiatief voor de opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Ik denk dat ons deel absoluut gedaan wordt, maar de zoektocht moet absoluut worden voortgezet.

Dat is ook een engagement van de regering. Er is ook een quasi wekelijkse monitoring voor de zoektocht naar extra opvangplaatsen. Iedereen heeft begrepen dat dit eigenlijk tot onze verplichtingen behoort, conform het internationaal recht om mensen die naar bescherming op zoek zijn of die bescherming aanvragen, in afwachting van de beslissing, bad-bed-brood te geven. Wij gaan ons niet aan dat internationaal recht onttrekken.

De voorzitter: Mijnheer Roggeman, ik weet dat u nog eens het woord vraagt, maar er wordt geen pingpongspel toegelaten.

01.57 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Dan kom ik op het punt van de begroting. Wij leveren met deze regering een begrotingsinspanning. Iedereen maakt zich zorgen om de budgettaire

cijfers. Wij ook. Een begroting is voor ons geen doel op zich, maar een middel om het welzijn van de mensen in ons land te verbeteren. We passen dus voor een botte besparingsbijl, maar wij volgen een uitgestippeld traject om het tekort te verminderen.

De cijfers zijn gegeven. Wij brengen het tekort terug naar 2,9% in 2024. Wij respecteren daarmee de doelstellingen die wij in april van dit jaar hebben ingediend bij het Stabiliteitsprogramma van de Europese Unie. Die inspanning moet de komende jaren uiteraard worden voortgezet, om op die manier ruimte te creëren om aan een groen en sociaal beleid te doen.

01.58 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer De Vriendt, u had het net over het sociaal beleid. Het is in de huidige begroting zwaar zoeken naar enige maatregelen om de koopkracht van de mensen te versterken, hoewel dat nog steeds probleem nummer één is. Volgens de regering moet wie niet rondkomt, er maar een flexi-job bijnemen. Dat is verwonderlijk, zeker omdat Groen in 2019 nog opperde dat de flexi-jobs afgeschaft moesten worden, daar geen sprake van was in het regeerakkoord en de heer Calvo argumenteerde dat de flexi-jobs de arbeidsmarkt dereguleren. Mijnheer De Vriendt, gisteren heeft de eerste minister aangegeven dat flexi-jobs mogelijk worden in twaalf extra sectoren zijn. Maar volgens de notificaties komt er een opt-insysteem en worden flexi-jobs dus in alle sectoren mogelijk!

De **voorzitster**: Mevrouw Merckx, uw tijd om te reageren, zit erop.

01.59 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw Merckx, u hebt alleszins documenten die ik niet heb. Bij mijn weten en zoals de eerste minister heeft toegelicht, worden de notificaties immers pas eind deze week goedgekeurd. Ik weet dus niet op welke documenten u zich meent te baseren.

Mevrouw Merckx, over het sociaal beleid van de regering zijn wij niet beschaamd. Wij hebben de koopkracht van de mensen beschermd op een manier die geen enkel land in Europa ons heeft voorgedaan. Wij hebben 20 miljard euro uitgegeven om gewone mensen, gezinnen en zelfstandigen te beschermen in de drie crisissen die ons land heeft doorgemaakt, de energiecrisis, de coronacrisis en de Oekraïne crisis.

Wij hebben de uitkeringen verhoogd voor erg kwetsbare mensen in armoede. Enkele honderden euro kwamen er per maand netto bij. Wij hebben de minimumpensioenen verhoogd. Wij hebben onze belofte gehouden.

Mevrouw Merckx, wij hebben in de voorgestelde begroting opnieuw en voor de zoveelste keer ook de minimumlonen verhoogd.

Wij hebben van u dus echt geen lessen te leren. Het zal voor u nooit genoeg zijn. Wij doen aan sociaal beleid en wij hebben de PVDA daarvoor niet nodig.

01.60 Sofie Merckx (PVDA-PTB): De verhoging van de minimumlonen betreft één maatregel in de begroting. Als de vivaldiregering de koopkracht van de mensen heeft verhoogd, hoe komt het dan dat koopkracht zorg nummer 1 is in alle barometers en opiniepeilingen? De koopkrachtcrisis is nog helemaal niet voorbij. In welke bubbel leeft u, als u dat durft te beweren?

U hebt niet geantwoord op mijn vraag over de flexi-jobs. Groen argumenteerde een aantal jaren geleden nog dat het geen goed idee was. De syndicalisten, de mensen op de werkvloer zeggen ook dat de invoering van flexi-jobs geen goed idee is. Het betekent de veramerikanisering van de arbeidsmarkt. Hoewel dergelijke maatregelen niet in het regeerakkoord staan, eindigen wij met een begroting van de vivaldiregering met een blauwe stempel, waarin ze massaal wordt ingezet op flexi-jobs.

01.61 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw Merckx, het voorstel van de flexi-jobs komt inderdaad niet van ons. Misschien zult u het ooit op een dag leren: in een regering moet men geven en nemen. Wij zijn alleszins fier op het bilan wat de koopkrachtbescherming betreft. Wij hebben u niet nodig om zoiets te realiseren.

Nogmaals, ik weet niet op welke documenten u zich baseert voor uw verklaring met betrekking tot de flexi-jobs. Hoe dan ook zijn er voorwaarden gekoppeld aan de uitbreiding en zijn de regels verstrengd. Ook dat is een compromis.

01.62 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer De Vriendt, ik heb u aandachtig beluisterd, vooral toen u met veel geestdrift nog eens beklemtoonde dat de regering de uitkeringen fors heeft verhoogd. Dat klopt inderdaad. Boven op alle indexeringen is het leefloon nog eens met 12 % verhoogd en de laagste werkloosheidsuitkering nog eens met 7 %. In de coronatijd kregen mensen die zonder werk thuis zaten en een leefloon kregen, er nog eens 50 euro premie bij. Zij hadden niet meer kosten, maar zij kregen er wel nog wat geld bij.

Toen u zei dat de regering de uitkeringen fors heeft verhoogd en dus eigenlijk mensen die niet aan het werk waren, vooral heeft aangemoedigd om aan de

bedelstaf te blijven - het verschil tussen werken en niet werken wordt zo steeds kleiner gemaakt -, viel het mij op dat de eenheid in de meerderheid op dat punt bijzonder groot is. Zelfs op de banken van Open Vld zag ik immers applaus voor de verhoging van de leefloonuitkeringen met meer dan 12 % en de werkloosheidsuitkeringen met meer dan 7 %. Denkt u echt dat u hiermee de koopkracht van de mensen hebt beschermd, mijnheer De Vriendt?

01.63 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Anseeuw, als mensen van Open Vld willen applaudiseren voor een groene fractieleider, dan zal ik ze zeker niet tegenhouden. Dat is voor mij geen enkel probleem.

Ik wil inpikken op uw vraag om dan weer aan te sluiten bij een vraag van collega Merckx, waarvan ik mij nu realiseer dat ik ze eigenlijk niet heb beantwoord. Mevrouw Merckx moest erkennen dat de regering de koopkracht enorm heeft beschermd, op een manier die geen enkel land ons heeft voorgedaan. Dat punt is gesloten. Zij voegde er echter aan toe dat wij niets extra doen en dat de koopkracht nog altijd een probleem is. Wij hebben dat niet ontkend. Ik heb niet ontkend dat er nog altijd een koopkrachtprobleem is in ons land. Er is nog armoede, collega's, voor wie het zich misschien niet zou realiseren. Dat is dan ook de reden waarom – misschien wilde een aantal mensen rond de onderhandelingsstafel het anders – wij de sociale bescherming niet hebben afgebouwd, ook niet in de begrotingsronde van vandaag. Integendeel, wij hebben de minimumlonen verder verhoogd en wij hebben een aantal btw-verlagingen, die het verschil maken voor de facturen van de mensen, behouden en uitgebreid.

Eigenlijk was dat het punt dat ik nu wilde maken. Het vierde punt is namelijk groener en goedkoper. Ook deze begroting gaat verder die weg op, een win-win. Mensen beschermen, de koopkracht veiligstellen en tegelijk ook de klimaatcrisis niet negeren: daarvoor staat mijn partij in de politiek. Duurzame oplossingen moeten altijd de goedkoopste zijn. Minder subsidies voor fossiele brandstoffen, het traject naar goedkopere elektriciteit door de accijnzen te verschuiven, 6 % btw op warmtepompen, de btw-verlaging tot 6 % voor sloop en heropbouw, investeringen in de trein voor 44 miljard euro in de komende tien jaar, dat is richting kiezen, dat is een duidelijke oriëntatie, dat is hetgeen waarvoor wij elke dag vechten in de politiek.

Wij bouwen de sociale bescherming niet af. Sommigen wilden dat misschien, maar wij doen dat niet, integendeel zelfs. Het verleden heeft ook aangetoond dat dit de juiste weg is. Na alle

crisissen is onze koopkracht het best beschermd van heel Europa, ook in deze begrotingsronde. Ik wil verwijzen naar het sociaal tarief, dat in crisistijd werd uitgebreid tot twee miljoen mensen door de minister van Energie, mevrouw Van der Straeten, die deze uitdaging niet uit de weg is gegaan. Wij hebben dus resultaten geboekt in de strijd tegen armoede. Het verschil voor de mensen die een uitkering of een leefloon krijgen, is vele honderden euro's per maand netto. Dat is belangrijk. Dat is koopkrachtbescherming. Dat is iets doen voor de meest kwetsbaren. We hebben moeten wachten op een regering met de groenen om eindelijk de belofte van *Rerum novarum* van vijftien jaar geleden te realiseren om werk te maken van de strijd tegen armoede, om een cruciale stap te zetten in de strijd tegen armoede. Als rechts aan de macht was geweest de afgelopen jaren, dan waren al die gezinnen in de kou blijven staan. Dat is de realiteit.

01.64 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer De Vriendt, het klopt, jullie hebben in coronatijd het sociaal tarief voor energie gevoelig uitgebreid voor de groep die niet werkt, zoals u zelf hebt aangehaald. Wat u er echter vergeet bij te vertellen, is dat daar een pervers element aan verbonden is. Op het ogenblik waarop iemand die een zeer voordelig tarief voor energie krijgt gaat werken, verliest hij dat voordelig tarief. Dan is het lang niet meer zo interessant om te gaan werken.

Ook dit is een van de vele maatregelen van de vivaldiregering waarmee u mensen aan de bedelstaf houdt. Mijn vraag aan u is dus opnieuw: meent u echt dat u op die manier de koopkracht van de meest kwetsbaren in onze samenleving beschermd of versterkt hebt?

01.65 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer De Vriendt, wat ik niet gehoord heb, al kunt u het gezegd hebben tijdens een moment van onoplettendheid, is dat de hervorming van het sociaal tarief in de voorbije twaalf maanden al verschillende keren aangekondigd is in de Kamer. De jongste aankondiging was dat dit gekoppeld was aan het opstellen van de begroting voor 2024. Ik heb daar niets over gehoord van de eerste minister.

Het enige wat ik gehoord heb van mevrouw Van der Straeten - en dit is voor alle duidelijkheid een goede zaak - is dat er voor collectieve verwarmingssystemen van mensen die in oude flatgebouwen wonen en verwarmen met gas eindelijk een premie komt, in plaats van het sociaal tarief dat die mensen nu ontberen.

Heel belangrijk is echter hoe het nu zit met de globale hervorming van het sociaal tarief. Hebt u daarover nu al dan niet een akkoord binnen de

meerderheid?

01.66 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Ravyts, het is goed dat u het zelf zegt, want bij mijn lange opsomming van de koopkrachtmaatregelen van deze regering was ik effectief vergeten dat er in deze begroting gelukkig eindelijk een oplossing zit voor mensen die bijvoorbeeld in flatgebouwen of in woonzorgcentra leven wat betreft het sociaal energietarief. Ik wil u er toch aan herinneren dat dit gaat over een groep van 64.000 of 65.000 rechthebbenden. Dat is niet niets, daar een inspanning voor doen.

Wat de hervorming van het sociaal tarief betreft, kan ik alleen maar verwijzen naar wat de minister van Energie twee weken geleden in de plenaire vergadering heeft gezegd, namelijk dat zij van oordeel is dat er een zekere differentiatie moet komen. In het huidige systeem krijgt men het sociaal tarief volledig of men krijgt het niet. Ik meen dat bij de overgang naar het nieuwe sociaal tarief meer differentiëren belangrijk is. Dat heeft de minister van Energie dan ook gezegd.

01.67 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u maakt zich er net iets te gemakkelijk van af. U hebt het nu over differentiëren om toegang te krijgen tot dat tarief, maar die differentiatie zit er blijkbaar niet in. Het sociaal tarief is vandaag nog altijd voorbehouden voor mensen die niet werken. Voor hen is het allang niet meer interessant om te gaan werken en dat sociaal tarief op te geven, want netto houden ze dan immers minder over. Dat is een van de perverse effecten van uw zogenaamde koopkrachtbeschermende maatregelen. Mijn vraag blijft dus staande. Denkt u echt dat u door mensen onder andere op deze manier aan de bedelstaf te houden hun koopkracht duurzaam versterkt?

01.68 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Anseeuw, mensen die het sociaal energietarief hebben gekregen zijn kwetsbaar en hebben vaak ook recht op andere premies en uitkeringen. U moet het globaal pakket bekijken. Tijdens de energiecrisis zijn er premies en cheques uitgereikt door de federale regering, veel meer dan door de Vlaamse regering. Er is geen enkele bevoegdheidsverdeling in ons land die verbiedt dat ook de Vlaamse regering een zwaar premiepakket op tafel had kunnen leggen tijdens de energiecrisis, maar dat is amper gebeurd. De mensen schreeuwden om hulp voor hun hoge energiefacturen, maar het bleef heel stil aan de overkant. We hebben heel lang moeten wachten vooraleer de Vlaamse regering uit haar kot kwam. Het goede van dat verhaal is inderdaad dat ze kan pronken met een betere begroting dan de federale, maar wij kiezen voor sociale bescherming in tijden

van crisis in plaats van voor budgettaire orthodoxie.

Mijnheer Ravyts, ik kan alleen verwijzen naar het antwoord van de minister, naar hoe wij het sociaal energietarief zouden willen hervormen.

De sterkste schouders moeten effectief meer bijdragen. In deze begroting komt 370 miljoen euro dan ook van de banken. Wij zijn immers van oordeel dat extreemrijken een grotere bijdrage moeten leveren. Mensen die werken zouden op het einde van de maand meer moeten overhouden. Wij zullen dan ook alle inspanningen doen om, ook in het Parlement, de fiscale hervorming levend te houden.

Ik sluit af met te zeggen dat we het bilan van Vivaldi verdedigen, mijnheer de premier, hoewel er meer inzatz. We vallen u echter niet af en dat is de reden waarom we u het vertrouwen zullen geven. Ik wil dat toch even duidelijk maken.

01.69 Michael Freilich (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u zult afsluiten, maar ik was aan het wachten op een vermelding van het fantastische parcours van bpost, het bedrijf van jullie minister dat zo goed rendeert en dat onze staat zo heeft belazerd! Het komt elke week naar buiten met een nieuw conflict en haar raad van bestuur zegt ook iets anders in het Parlement dan aan uw eigen minister. Ik heb gewacht, maar het komt niet. U zult afronden zonder iets te zeggen over bpost en dat is spijtig.

01.70 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Freilich, in 7,5 minuten – eigenlijk 7 minuten door de ‘veel te lange’ uiteenzetting van mijn collega Vanden Burre – kan men nu eenmaal niet alles behandelen.

Als u mij echt forceert, wil ik gerust de financiële inspanningen van de regering nog wel eens vermelden. We hebben pakjesbezorgers bijvoorbeeld een beter statuut gegeven voor een betere verloning en waardering. Dat is een inspanning die wij hebben gedaan en waarop we trots zijn.

Voor het overige hebt u de bevoegde minister al heel vaak ondervraagd. U zult dat ongetwijfeld nog vaker doen. Haar antwoorden waren echter altijd zeer correct en eerlijk. Ik vertrouw er dan ook op dat u binnenkort nog vragen zult indienen voor de bevoegde minister.

01.71 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mijnheer De Vriendt, minister De Sutter heeft zich ermee akkoord verklaard dat de nieuwe CEO van bpost vanaf zijn aanstelling 52 keer meer verdient dan de gemiddelde postman. Wij zijn van mening dat de

werknemers van bpost niet het slachtoffer mogen zijn. De klanten overigens evenmin, want er zijn al prijsstijgingen voor pakjes aangekondigd. Wij vrezen dat een en ander gevolgen zal hebben voor het personeel, maar wij vinden dat het personeel niet het slachtoffer mag zijn van het gesjoemel aan de top. We begrijpen niet dat de regeringspartijen er allemaal mee ingestemd hebben om de CEO een loon te geven dat gemiddeld 52 maal meer bedraagt dan dat van een gemiddelde postman. In de commissievergadering is mevrouw Depraetere daar overigens nog op ingegaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Vindevoghel, uw spreektijd is opgebruikt.

01.72 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw Vindevoghel, in feite ben ik het in grote mate eens met uw eerste opmerking, dat het personeel van bpost absoluut waardering en ook een beter statuut verdient. Wij vechten daar ook voor. Dat standpunt verkondigen wij in de regering en we proberen dat ook duidelijk te maken aan bpost.

U weet echter dat bpost een autonoom overheidsbedrijf is, wat het niet eenvoudig maakt. De regering is niet de baas van bpost, dus minister De Sutter evenmin. Dat hebben we overigens gezien bij de beslissing over de loononderhandelingen voor de nieuwe CEO, want die loononderhandelingen werden niet gevoerd tussen de kandidaat-CEO's en de minister, maar wel tussen de kandidaten en bpost zelf.

Wel denk ik dat een zeer goede CEO voor het bedrijf van het grootste belang is. De nu aangestelde CEO kan in die zin wel wat adelbrieven voorleggen. Samen met u hoop ik daarom op een goede toekomst voor bpost.

01.73 Wouter Vermeersch (VB): Ik heb nog een vraag over de banken. Begin juni heeft onder meer mevrouw Bertrand hier gezegd: we geven de banken een maand de tijd en als ze dan niet bewegen zullen we ingrijpen. Eind juni is er echter niets gebeurd, ook niet van uw kant, mevrouw Bertrand. Begin juli werden er onder meer voorstellen ingediend door uw groene collega's in de commissie voor Financiën. Men ging op de rem staan. Men wilde eerst het initiatief van de staatsbon afwachten. Men zou dan in september wel zien. De staatsbon is in veel geslaagd, behalve in de doelstelling om de kleine spaarders een hoger rendement te geven.

Ondertussen hebben uw collega's van Groen een hoorzitting in de commissie voor Financiën georganiseerd, zonder enig resultaat. Zij hebben ook nu weer hun voorstellen op de lange baan

geschoven. Over de bankentaks zei de minister van Financiën onder meer dat het winsten van

(microfoon wordt uitgezet)

01.74 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Het feit dat we een bankentaks hebben ingevoerd en dat we ook een extra bijdrage van Belfius zullen vragen, is een goede zaak voor de staatsfinanciën. Daarmee halen we het geld waar het zit. Dat de vier grootste banken in ons land een miljardenwinst boeken, 7 miljard euro op een jaar tijd, is iets wat deze regering niet accepteert. Ik ben benieuwd of een regering van een andere samenstelling even doortastend tegenover de banken zou optreden, maar dat is een open vraag.

U hebt gelijk dat de staatsbon niet het effect heeft gehad waarop we hoopten. We hoopten dat dit de concurrentie in de bankensector zou stimuleren. Dat toont aan dat het niet eenvoudig is om die concurrentie daar in te brengen en om privébanken te bewegen tot een rechtvaardiger rentebeleid tegenover gewone mensen.

01.75 Ellen Samyn (VB): Mijnheer De Vriendt, in de *State of the Union* had de premier het geen enkele keer over personen met een handicap of over de tewerkstelling van deze vaak zeer kwetsbare groep. Ook u vernoemt hen niet. Ik hoop dat u niet verwijst naar de beperking van de spreektijd tot 7 minuten. Toch wel opmerkelijk voor een regering die steeds de mond vol heeft over diversiteit. Voor Vlaams Belang is een beperking geen handicap voor de arbeidsmarkt, wel integendeel, maar voor de systeempartijen is dat duidelijk wel zo. Bekijken we de cijfers inzake tewerkstellingsgraad van personen met een handicap bij overheidsdiensten, dan haalt geen enkele FOD de zelf opgelegde norm van 3 %. Waarop heeft vivaldi in godsnaam gewacht om nieuwe maatregelen uit te rollen? De tewerkstellingscijfers zijn onder uw beleid zichtbaar verslechterd. Wat mogen we nog verwachten van deze regering, of is het wachten op Godot?

01.76 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): De vraag wat u van de regering nog mag verwachten, moet u aan de bevoegde minister stellen. Wij willen een zo groot mogelijke toeleiding naar en tewerkstelling van mensen met een beperking, voor zover zij dat kunnen en waar dat binnen hun mogelijkheden valt. Hetzelfde geldt voor mensen die langdurig ziek zijn; Men hoort heel vaak dat die allemaal aan de slag moeten. Ik zeg niet dat dit uw invalshoek is, maar ook daarvoor moeten we opletten. Er is een aantal regeringsmaatregelen om de toeleiding naar werk te verbeteren, ook voor personen met een beperking. Ik ben het volledig met u eens dat de overheden daarin het goede

voorbeeld moeten geven.

01.77 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Vriendt, ik heb mijn redenering niet kunnen afmaken, maar u hebt ook niet geantwoord op mijn vraag.

De kritiek van de minister van Financiën op de bankentaks was heel duidelijk. Wij moeten de winsten van de bank aan de spaarders geven, veeleer dan ze te laten verzeilen in de staatskas.

Een kleine bank, VDK – de oud-voorzitter van Groen zit nu trouwens daar – stelt op vraag van de heer Vanbesien dat 0,34 % van het spaargeld in de staatskas verdwijnt.

Door uw operatie met de bankentaks zal dat meer zijn dan 0,34 %. Nog een groter deel zal dus in de staatskas verdwijnen.

Mijn vraag is de volgende.

U bent contraproductief. Wat zal u eindelijk doen opdat de spaarder een hoger rendement op zijn spaarboekje krijgt?

01.78 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Vriendt, ik heb gewacht tot de laatste 28 seconden van uw spreektijd, maar ik denk niet dat het nog komt.

U hebt heel veel over koopkracht gesproken. Ik lees vandaag in de krant het volgende en heb, ongetwijfeld zoals u, de nodige mails gehad. Iemand heeft een budgetappartement van 100 m² gekocht. Zij heeft na de *State of the Union* moeten vaststellen dat haar dat 31.206 euro meer zal kosten. Dat zijn geen bagatellen meer.

Dat is, omdat u een voortzetting van de 6 %-regel voor afbraak en heropbouw op een heel benepen manier hebt doorgevoerd. U hebt ook mails ontvangen. De betrokken mevrouw heeft dat budgetappartement moeten kopen via een constructie waaraan de stad Gent trouwens meewerkt. Meent u werkelijk dat mensen graag dergelijke facturen ontvangen omwille van het beleid van de huidige regering?

01.79 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Om de rente voor de gewone spaarder te doen stijgen, heeft collega Vanbesien in het Parlement een voorstel ingediend om effectief een minimumrente op te leggen voor de gewone spaarders, voor mensen die 10.000 euro op hun spaarboekje hebben staan. Ik hoop dat de collega's van de meerderheid ons daarin willen volgen. Dat is natuurlijk geen evident debat, want dat grijpt in op de privé. Voor een aantal partijen ligt dat moeilijk.

Ik denk echter effectief dat dit de voorstellen zijn waarop de mensen wachten, als die staatsbon het niet kan doen. Misschien komt er nog een andere uitgave, dat is nog niet zeker, maar er was daar even sprake van in de pers.

In de maatregelen met betrekking tot de financiële sector wordt er gemikt op meer transparantie, op protocollen en afspraken, zodat de concurrentie misschien meer kan spelen dan vroeger.

Als u het mij vraagt, zijn er effectief grotere inspanningen en drastischere maatregelen nodig. Wij gaan nog niet meteen in reces. Het zijn nog niet meteen verkiezingen. Wij hebben nog vele maanden om aan beleid te doen. Laten wij die debatten effectief levend houden. Zoals ik reeds zei, is er een voorstel van mijn collega hangende.

01.80 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer De Roover, ik wil antwoorden op uw vraag over de btw van 6 %. Die maatregel is in 2021 tijdelijk verbreed naar bouwpromotoren. Dat was een crisismaatregel. Dat was een tijdelijke maatregel.

Wij willen inderdaad niet dat mensen die reeds een bouwvergunning hebben ingediend en misschien reeds een eerste factuur kregen, volgend jaar ineens facturen krijgen met een btw van 21 %. Daarom hebben wij een overgangsmaatregel bepaald. Deze zegt dat als het gaat over bouwvergunningen die aangevraagd zijn voor 30 juni, de facturen die in 2024 komen, zelfs als er met bouwpromotoren wordt gewerkt, nog steeds aan 6 % zullen zijn. Dat is zinvol beleid. Men mag bij het afschaffen van een maatregel de mensen niet voor een voldongen feit stellen. Daarom hebben wij die overgangsmaatregel genomen.

01.81 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik ben blij met uw aanvulling, maar u had die gisteren moeten doen. Er is immers nogal wat paniek in de rangen.

Het gaat over tienduizenden euro's voor concrete mensen. Als u denkt dat voor hen paniek moet worden gezaaid... Ik heb mails gekregen. Die mensen richten zich tot de media met concrete getallen. Het gaat over woningen van 200.000 euro, echt geen grote villa's. Uw nuance is belangrijk. Ik mag hopen dat daarmee alle problemen ondervangen zijn. Ik ben er niet van overtuigd, maar in elk geval zal de overgangsmaatregel voor sommige mensen de toepassing milderden. In de volgende dagen zal de concrete vorm daarvan nog bekend worden, maar ik reken erop dat de overgangsmaatregel voldoende ruim is zodat niemand voor verrassingen komt te staan.

01.82 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur De Vriendt, je voulais intervenir lorsque vous abordiez le sujet des banques et disiez les avoir fait contribuer car les quatre grandes banques du pays ont réalisé un bénéfice de 6,3 milliards! Si vous leur en aviez pris la moitié, elles auraient encore 3,15 milliards!

Or, vous leur prenez 150 millions! Vous leur laissez donc 6,150 milliards! Est-ce vraiment comme ceci que vous les faites contribuer?

(...): Vous avez déjà posé la question!

01.83 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Non! Je n'ai pas encore posé cette question! On n'a pas eu de réponse de M. Vanden Burre.

01.84 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Van Hees, (...) voor uw filmpje, maar de vraag werd reeds gesteld en het antwoord werd ook al gegeven.

01.85 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer De Vriendt, in uw opsomming van groene pestbelastingen sprak u niet over de accijnzen op tabak. U wilt helemaal niet dat de mensen stoppen met roken, want u rekent op steeds meer inkomsten voor de staatskas. Net zoals de automobilisten zijn de rokers de melkkoe van de staatskas. U rekent zich rijk, want het is deels bedrog. De tabaksinkomsten van 2022 waren immers lager dan die van 2021. Desondanks rekent u op meer inkomsten.

In de praktijk stellen we vast dat men steeds meer tabak in het buitenland koopt of illegale tabak koopt. U stimuleert illegaliteit en financiert criminaliteit met dat beleid. Wie houdt u voor de gek met die groene pestbelastingen?

01.86 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): In tegenstelling tot u staat de vivaldiregering volledig achter een tabaksontradend beleid. Hieruit volgt dat een accijnsverhoging wordt doorgevoerd om het tabaksgebruik te ontmoedigen. Daar staan wij volledig achter. Mijnheer Vermeersch, uw repliek verwondert mij dus.

01.87 Barbara Pas (VB): Collega De Vriendt, uw antwoord verwondert mij. In het regeerakkoord staat inderdaad dat men een tabaksontradend beleid wil voeren. Men spreekt letterlijk over een rookvrije generatie. Hoe rijmt u die doelstelling met het feit dat u nu op meer inkomsten uit de tabaksverkoop rekent? Het ene valt toch niet te rijmen met het andere? Ofwel rekent u op meer inkomsten uit een toename van de tabaksverkoop, ofwel is uw doelstelling een tabaksontradend

beleid.

01.88 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw Pas, helaas stopt een roker niet zo snel met roken. Dat kost tijd, maar ik denk dat een prijsstijging een van de goede ontradende maatregelen is voor de vermindering van tabaksgebruik in onze samenleving.

La **présidente**: Monsieur Van Hees, vous souhaitez intervenir à nouveau. Est-ce sur un sujet différent? Le "ping pong" n'est pas autorisé. La question des banques a déjà été abordée à plusieurs reprises.

01.89 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, je voudrais intervenir sur le tabac. Il s'agit d'une mesure récurrente. À chaque budget, c'est toujours la même chose: les accises sur le tabac sont augmentées. Or, ce qui est constaté, c'est que les recettes d'accises diminuent d'année en année. Vous pouvez consulter les chiffres: cela diminue. À mon avis, ce n'est pas parce que les gens fument moins, mais parce qu'ils achètent leur tabac à l'étranger.

Chaque année, vous comptez des recettes supplémentaires. En fait, la réalité est exactement l'inverse: ce sont des recettes en moins.

Que vous fassiez l'erreur une fois, deux fois, trois fois, d'accord! Mais répéter cette erreur chaque année, c'est quand même un problème.

01.90 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Het is natuurlijk niet evident om het gedrag van een roker op voorhand in te schatten. Ik weet echter wel dat de verhoging van de accijnzen op tabak een goede maatregel is en ontradend werkt. Wij moeten een inschatting maken van het feit of dat gedrag zich al dan niet snel aanpast aan prijsstijgingen. Hoe dan ook is het aantal rokers in ons land is wel aan het dalen, gelukkig maar.

01.91 Steven Creyelman (VB): Mijnheer De Vriendt, u vergist zich. Volgens de cijfers van de Stichting tegen Kanker is het aantal rokers al jaren stabiel met 24 %. Dat is de realiteit. Uw seriële accijnsverhogingen hebben niet alleen geen effect op het aantal rokers, het is ook geen goede oplossing om het gat in uw begroting op te vullen. In 2021-2022 waren er minder inkomsten ten belope van 128 miljoen. Op jaarbasis, 2022-2023, is dat 250 miljoen minder inkomsten. Dat herhaalt zich. Die cijfers zijn niet van mij, maar kunnen gewoon vastgesteld worden. Het is ten eerste niet goed voor de volksgezondheid; de maatregel heeft geen of nauwelijks effect. Ten tweede heeft de maatregel geen effect op uw begroting, want u haalt minder inkomsten. Wat maakt u zich wijs dat

u met een accijnsverhoging iets bewerkstelligt? Daar verandert u niets mee. Dat is de realiteit.

01.92 Peter De Roover (N-VA): De getallen zijn het resultaat van nattevingerwerk. Roken is slecht voor de gezondheid, maar goed voor de begroting. Mijnheer de eerste minister, u hebt zopas even het woord genomen en gezien het belang wend ik mij even tot u. De woordvoerder van de minister van Financiën verklaart in de pers dat ze vooral niemand valse hoop wil geven: "Wij hebben veel moeite gedaan om de uitzonderingsmaatregel van 6% te behouden. Daar was 300 miljoen euro extra budget voor nodig, maar daarover was er binnen de regering geen akkoord. Het geld is er niet. We hebben de bouwpromotoren duidelijk verwittigd dat de einddatum 31 december was, maar ik weet dat sommigen daar anders over gecommuniceerd hebben. Dat is heel erg. Daar gaan drama's van komen." U moet de notificaties dinsdag nog afkloppen. Ik heb een voorstel ingediend dat weggestemd is. U hebt een herkansing. Ik dring er dus echt op aan dat u vrijdag komaf maakt met het misverstand.

01.93 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, de vivaldicoalitie droeg in zich ook de belofte om anders aan politiek te doen. Die belofte hebben wij niet ingelost. Ik maak samen met u de vaststelling dat de regering de polarisering in de politiek geen halt heeft kunnen toeroepen. Het deloyaal gedrag en soms ook de afgunst in uw ploeg werd te veel getolereerd. De vivaldiregering heeft al te vaak eigen ruiten ingegooid en op het einde bleef helaas het beeld hangen van ruziemakers. Maar rondom ons - ik kijk naar een bepaald deel van de zaal - raast een storm van extremen die de parlementaire democratie, de mensenrechten en de toekomst van ons land bedreigt. Als we niet opletten, zal die storm de meesten van ons wegblazen. Als we de volgende keer niet echt werken aan meer *team play* in een regering, als we niet stoppen met meteen na te denken hoe we coalitiepartners een hak kunnen zetten, als we niet snel de handen in elkaar slaan om een strategie meer geloofwaardigheid en sérieux te geven, dan zijn we verloren. De mensen zijn niet dom, mijnheer de premier. Zij snakken naar een andere politiek. Meer nog dan gelijk welk regeerakkoord is dat voor mij opdracht nummer een voor de volgende regering.

01.94 Wouter Vermeersch (VB): Ik wilde nog een vraag stellen over de btw op sloop en heropbouw, omdat de kwestie werd aangeraakt. Het tarief van 6 % zou gelden voor een flink ingeperkte doelgroep. Nu zouden bouwpromotoren en private investeerders uit de boot vallen. Dat zal de heer De Roover zeker interesseren. Sinds

1 januari 2016 genieten ook schoolgebouwen van dat verlaagd tarief van 6 %. Zal die nieuwe regel uit de begroting gevolgen hebben voor de btw-regels rond schoolgebouwen? Dat zou immers een belangrijke impact hebben. Dat zou betekenen dat Vlaamse middelen in onderwijs gedeeltelijk naar de federale begroting zouden vloeien. Wij krijgen dus graag verduidelijking of dat verlaagd tarief nog zal gelden voor schoolgebouwen.

01.95 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer Vermeersch, ik ga ervan uit dat de regering die vraag noteert en straks zal beantwoorden bij de antwoordenronde.

01.96 Sander Loones (N-VA): Mijnheer De Vriendt, ik wil graag een vraag stellen over het thema van de dag, het Oekraïenefonds. Wij hebben in de pers gelezen dat er een nieuw Oekraïenefonds van 1,7 miljard euro komt. Ik stel de vraag ook aan u, omdat u buitenlandexpert en een ethische stem binnen de regering bent en omdat u pleit voor transparantie.

Ik heb vier vragen. Ten eerste, vindt u het correct dat het Parlement gisteren een tabel heeft gekregen waarin met geen woord melding wordt gemaakt van dat Oekraïenefonds, terwijl wij vandaag vernemen dat het gaat over 1,7 miljard euro?

Ten tweede, hoe zit het juist met de begrotingsimpact? Het gaat over de vennootschapsbelasting op Eurocleargelden. Zit dat geld niet in de basis van de begroting en zal het dus geen impact hebben op het begrotingsresultaat?

Ten derde, hoe zullen de middelen worden besteed? Kunt u garanderen dat de 1,7 miljard euro volledig naar Oekraïne gaat?

Ten vierde, wat zal er gebeuren als de middelen niet volledig naar Oekraïne gaan? Worden zij dan in een apart begrotingsfonds gestopt?

De voorzitter: Dank u wel voor uw vraag, mijnheer Loones.

01.97 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer Vermeersch, wat uw vraag betreft, er is geen verschil. Aan die maatregel is niet geraakt.

Mijnheer Loones, wat betreft het Oekraïenefonds zijn wij, net als vorig jaar, heel duidelijk geweest over wat de regel is. Van de fiscale opbrengsten op wat men noemt de *proceeds* van wat bevroren is, gaat er niets naar de begroting. Ik heb dus geen zin om een opbrengst van 1,7 miljard euro op te nemen in de begroting, wetende dat dit geld

uiteindelijk geheel naar de Oekraïners zal gaan. Dat is de reden waarom het er niet in vermeld staat. Dat zou eigenlijk voor een stuk de hygiëne van de tabel om zeep helpen.

01.98 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de premier, eigenlijk is het een zijdiscussie, maar vorig jaar stond het wel in uw tabel. De inkomsten en de besteding stonden er toen volledig in, maar dat is niet de essentie. De essentie is wat u met dat geld gaat doen. Het gaat over gigantisch veel geld, dat onder andere gebruikt wordt om de uitkeringen voor Oekraïners mee te betalen. Dat was vroeger 180 miljoen euro en wordt nu iets meer dan 300 miljoen euro. U wil wat militaire en humanitaire steun geven, maar bij dezen kondigt u aan dat dit steun voor 1,7 miljard euro zal zijn. Dat is gigantisch veel geld. Ik betwijfel of u die middelen op een verstandige manier kunt uitgeven op een jaar tijd.

Dan is natuurlijk de vraag wat er gebeurt met de rest. Zult u dat geld parkeren in een fonds, zodat het in de toekomst gebruikt kan worden voor de heropbouw in Oekraïne? Zult u het soms alsnog gebruiken voor uw begroting en krijgen wij een nieuw Zilverfonds, waarvan de volgende regering dan moet vaststellen dat er niets in zit?

Dit is een zeer fundamentele vraag. Dit heeft potentieel een gigantische budgettaire impact. Het is dus belangrijk om daar duidelijkheid over te hebben, voor onszelf, maar ook voor onze internationale partners.

Ik heb het zelfs nog niet gehad over het Europese debat, want ook de Europese Commissie lonkt naar (...)

01.99 Eerste minister Alexander De Croo: Zoals ik daarnet al gezegd heb, moeten net als vorig jaar de opbrengsten van het bevrozen van de Russische tegoeden volledig naar de Oekraïners gaan. Natuurlijk, het deel leefloonkost van de Oekraïense vluchtelingen hier gaat naar de Oekraïners, en verder gaat het geld naar zaken die allemaal rechtstreeks met Oekraïne te maken hebben, bijvoorbeeld de European Peace Facility en de macrofinanciële bijstand aan Oekraïne via multilaterale instellingen, de militaire steun, de humanitaire steun en de steun aan wederopbouwprojecten.

Ik ben daar tijdens mijn gesprek met president Zelenski en tijdens de persconferentie zeer transparant over geweest. Elke euro moet naar Oekraïne gaan. Mochten er volgend jaar problemen zijn waardoor het geld niet kan worden opgebruikt, dan zullen wij het via een fonds overdragen naar het volgende jaar. Ik wil er geen

enkel twijfel over laten bestaan. Wat wij aan fiscale opbrengsten hebben door deze oorlog die ten nadele van de Oekraïners is, moet volledig naar de Oekraïners gaan.

01.100 Sander Loones (N-VA): (...)

De **voorzitster:** Nee, geen pingpong, mijnheer Loones.

01.101 Sander Loones (N-VA): Ik heb nog een laatste vraag.

De **voorzitster:** Een laatste vraag dan, aan de spreker.

01.102 Sander Loones (N-VA): Mijnheer De Vriendt, wil u de premier danken voor zijn antwoord?

Ik noteer dat het over veel geld gaat. Het is een belangrijk debat, het gaat over 1,7 miljard euro. Ik ga ervan uit dat de regering ons tegen het begrotingsdebat een gedetailleerde optelsom geeft van waaraan dat precies allemaal besteed zal worden en wat dat budgettaire precies zal betekenen.

Wij noteren dat geen enkele euro naar de Belgische begroting zal gaan. Dat is een belangrijk engagement. Dat betekent ook dat er een hele structuur zal moeten worden opgezet om die middelen te beheren. Via een gewoon begrotingsfonds zal dat niet kunnen. Het geld moet op een nuttige manier geïnvesteerd worden, net zoals de middelen die we zullen krijgen van de kerncentrales, die 15 miljard. Daarom verwacht ik wel meer duidelijkheid van de regering, opdat geen middelen onbenut blijven. Integendeel, die middelen moeten zo goed mogelijk beheerd worden, in het belang van Oekraïne.

De **voorzitster:** Mijnheer De Vriendt, bedankt voor uw redevoering. Het woord is aan de heer Laaouej.

01.103 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, chers collègues, les images terribles qui nous sont données à voir et les rapports divers et variés montrent la brutalité, la violence, les atrocités commises par les actions terroristes du Hamas ces derniers jours. Nous voyons des corps mutilés, des prises d'otages, des enfants sacrifiés et tués dans des conditions impossibles à décrire.

Nous devons nous y attendre: la riposte a déjà commencé et nous aurons aussi à déplorer les victimes civiles palestiniennes.

Il faut bien sûr condamner de la manière la plus ferme qu'il soit, mais, surtout, se dire que le seul

chemin possible, celui que l'Histoire nous enseigne, est celui du droit international. Seul son respect permettra de dénoncer les crimes de guerre quand ils surviennent. Il permettra aussi d'aboutir à une solution à deux États. Il nous permettra autant que faire se peut de progresser sur le chemin de la paix.

Telle est votre responsabilité, monsieur le premier ministre et l'ensemble du gouvernement: contribuer à ce que cela advienne.

Chers collègues, le gouvernement a injecté près de 30 milliards d'euros pour venir en aide aux ménages et aux entreprises afin de faire face à une crise sanitaire d'une ampleur inédite depuis plusieurs décennies. Le ralentissement de l'économie, le chômage, les soins de santé à renforcer, les aides d'urgence ont conduit, pour reprendre les termes du gouverneur de la Banque nationale qui lui-même y invitait, à utiliser cette image assez démonstrative: "Il faut ouvrir les robinets." C'est ce que le gouvernement a fait.

Si vous ajoutez à cela les conséquences macroéconomiques du ralentissement de l'activité économique, la guerre en Ukraine, les tensions sur le marché de l'énergie, la situation financière du pays s'est aggravée d'année en année pour en arriver à ce déficit fédéral de 20 milliards d'euros.

Les socialistes ont refusé d'emblée que le gouvernement s'engage dans une politique d'austérité, comme on en a connu hélas sous le précédent gouvernement, à coups de sape dans les services publics, de coupes budgétaires dans la sécurité sociale, et d'augmentations, comme celle de la TVA sur le gaz et l'électricité pour ne prendre que quelques exemples. Au contraire, avec les moyens du bord, malgré la pression de l'Europe dont on connaît le dogme, l'"orthodoxie" budgétaire, qui veut imposer aux États des contraintes insupportables, nous avons pu obtenir un certain nombre d'avancées sociales, avec toujours comme fil conducteur le soutien des ménages.

Oui, nous avons relevé la pension minimum. Elle sera de plus de 1 600 euros au terme de cette année. Oui, nous avons baissé la TVA sur le gaz et sur l'électricité, de manière pérenne. Oui, nous avons augmenté les salaires minimum, qui atteindront bientôt 2 000 euros brut par mois. On venait de 1 600 euros. Oui, nous avons augmenté les allocations sociales, les revenus de remplacement, de près de 30 % en moyenne, certaines plus que d'autres, mais la moyenne se situe entre 25 et 30 %. Oui, nous avons refinancé les soins de santé. Quoi qu'on en dise et contrairement à ce qu'a fait le précédent

gouvernement, sous lequel il a fallu déplorer une coupe de quasi 3 milliards d'euros, nous avons refinancé pour 4 milliards d'euros les soins de santé. C'est le quotidien des gens, chaque fois qu'ils vont à l'hôpital, chaque fois qu'ils vont voir le médecin. En effet, au Parti Socialiste, nous considérons qu'une famille n'a pas à choisir entre remplir le frigo pour nourrir ses enfants, vêtir ses enfants, financer les frais scolaires ou aller chez le médecin; tel est notre credo et c'est ce que nous avons obtenu au sein du gouvernement.

La présidente: MM. Van Hees et Verreyt ont des questions à poser.

01.104 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, vous nous dites que, contrairement au gouvernement précédent, vous n'avez pas fait de coupes dans les services publics ni dans la sécurité sociale. Mais si je prends le tableau qu'on nous a donné hier, je vois qu'il y a 150 millions d'euros de coupes dans les services publics, qui s'ajoutent à toutes les coupes qui ont eu lieu les années précédentes. Il y a en effet un effort variable, un effort structurel et un effort dans le précédent conclave budgétaire. Et puis encore ici! Je vois qu'on prend 100 millions d'euros dans les soins de santé. Alors je m'étonne un peu que vous affirmiez qu'il n'y a pas de coupes. J'ai l'impression qu'au contraire, ce gouvernement est dans la continuité du précédent.

01.105 Hans Verreyt (VB): Mijnheer Laaouej, u had het over de sociale maatregelen die de regering heeft genomen. Zowel de meerderheid als de oppositie heeft het erover dat men het verschil tussen werken en niet werken moet vergroten. Flexi-jobs zijn op het ogenblik zowat de enig legale manier voor werkgever en werknemer om ervoor te zorgen dat werken meer loont: door de flexi-job ontsnapt de werknemer aan de 50 % belasting op het brutoloon, terwijl dezelfde flexi-job voor de werkgever de enige manier is om de loonkosten binnen de perken te houden. Noemt u dat een sociaal beleid waarbij werkgever en werknemer als enige toevlucht hebben de zeer flexibele flexi-jobs?

01.106 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur Laaouej, je vous entend évoquer un "virage majeur au niveau des politiques de soins de santé" avec, selon vous, "un grand refinancement de la santé". Y a-t-il eu des financements supplémentaires liés à la crise du covid? Oui, c'est effectivement exact. Y a-t-il eu une partie du financement liée à un accord de la précédente législature à propos du non-marchand? Oui, mais cela dépend évidemment de la législature précédente.

Je vais vous donner l'argument majeur des acteurs

de la santé, tant les mutuelles que les prestataires de soins de santé: que se passera-t-il en 2024? La norme de croissance en soins de santé, soi-disant augmentée à 2,5 % sera de 0 % en 2024. Cela figure très clairement dans le document du Conseil de l'assurance: "La norme de croissance est ramenée à 0 %, créant une marge inexistante pour les initiatives." Il convient d'y ajouter, après ce week-end, 100 millions d'euros, ce qui revient à une économie totale de 800 millions d'euros.

01.107 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, je renvoie mes collègues Van Hees et Fonck aux chiffres sur la période. Vous pouvez retourner les chiffres dans tous les sens, sur la période, c'est 4 milliards supplémentaires de refinancement hors inflation.

Si vous voulez parler de l'inflation, le budget des soins de santé était de 27,6 milliards en 2020; il sera de 37 milliards en 2023. Hors inflation, je parle d'un refinancement de 4 milliards d'euros. Avec quelles mesures concrètes? La pérennisation du Fonds Blouses blanches - j'espère que cela ne dérange personne; je saisis d'ailleurs l'occasion pour rendre hommage à feu Marc Goblet -, l'accord social de 600 millions d'euros; 330 millions d'euros investis dans les soins de santé mentale; la possibilité d'appliquer le tiers payant par tous les prestataires; la gratuité chez le médecin généraliste et le spécialiste pour tous les jeunes de moins de 25 ans.

J'espère que nous pourrions aller plus loin avec la gratuité de la médecine de première ligne, car tel est l'objectif; gratuité des visites chez le dentiste jusqu'à 19 ans au lieu de 18 actuellement, plus toute une série d'autres mesures tarifaires pour les patients. Non seulement nous avons financé mais, en outre, nous avons déployé ce refinancement dans toute une série de mesures concrètes qui amélioreront le quotidien des patients et des gens malades.

01.108 Catherine Fonck (Les Engagés): Quand on dit les choses, il faut tout dire. La moitié des mesures que vous avez explicitées sont correctes mais ont été décidées sous la précédente législature.

La question que je vais vous poser est très précise: quelle est la norme de croissance qui sera appliquée pour 2024 aux soins de santé?

01.109 Ahmed Laaouej (PS): Madame Fonck, vous vous contentez d'analyser les choses dans le cadre d'un exercice budgétaire sur une année. Je vous parle d'une trajectoire de financement. En matière de sécurité sociale, notamment quand il s'agit de financer des politiques nouvelles, il faut

réfléchir en termes de trajectoire budgétaire et pas simplement se contenter d'un exercice budgétaire.

C'est notre réponse. Notre réponse est aussi de vous dire que concrètement, par des mesures avant-gardistes, non pas simplement en Belgique mais au niveau européen, nous améliorons la qualité des soins en Belgique.

01.110 Steven Creyelman (VB): Mijnheer Laaouej, ik hoor u graag zeggen dat u niet bespaart op de kap van de patiënten. In maart 2023 heeft iemand uit uw socialistische familie, minister Vandenbroucke, nochtans beslist dat borstkankerpatiënten die zich niet laten behandelen in een erkende borstkliniek geen terugbetaling meer genieten. Ik kan mij inbeelden dat u beslist klinieken te straffen die zich voordoen als gespecialiseerde klinieken. Daar kan ik best inkomen. Dat u echter patiënten met borstkanker die zich laten adviseren door een arts financieel straft omdat zij zich niet bezighouden met op te zoeken welke kliniek precies erkend is en welke niet, daar kan ik eerlijk gezegd niet bij.

Ik vraag mij af hoe u een dergelijke maatregel rijmt met de uitspraak van minister Vandenbroucke dat wij borstkankerpatiënten niet mogen straffen. Dat is immers precies wat er nu wel gebeurt. U bespaart op de kap van patiënten met borstkanker. Hoe u dat met elkaar rijmt, is voor mij de vraag. Vindt u dat zelf een goede zaak?

01.111 Melissa Depraetere (Vooruit): Mijnheer Laaouej, er is al heel veel gebeurd op het vlak van gezondheidszorg. Er is hervormd en ook de kwaliteit is verhoogd voor mensen die met ziektes worden geconfronteerd. Tevens gaan de betaalbaarheid en het budget voor gezondheidszorg elk jaar fors omhoog.

Ik wil u een vraag stellen over de groeinorm. Kan u hier bevestigen dat de groeinorm voor 2024 2 % hoger ligt en dus een hele hoop miljarden euro meer bedraagt dan in 2023? Dat creëert veel ruimte voor nieuwe initiatieven. Ik heb het de eerste minister trouwens horen zeggen in zijn State of the Union, op het vlak van de geestelijke gezondheidszorg – om maar een voorbeeld te noemen, want het zal veel meer zijn dan dat – zullen er heel wat nieuwe initiatieven komen. Kan u dat bevestigen?

01.112 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, pour les accusations - parce que ça revient à cela - consistant à dire que le ministre de la Santé a pour objectif de ne plus soigner les personnes atteintes d'un cancer, je les trouve ignobles! Ce débat, vous l'avez eu avec lui en commission de la Santé. Il vous y a répondu et

continuera à y répondre. Il sera là tout à l'heure et vous lui poserez toutes les questions que vous voulez. Je trouve particulièrement ignoble, quand on refinance à ce point la santé et qu'on connaît l'intérêt du gouvernement pour les personnes malades, de nous accuser de laisser tomber les gens qui souffrent d'un cancer. C'est tout à fait inacceptable! Il y a des limites à la décence!

Quant à Mme Depraetere, oui, tout à fait, on a les chiffres budgétaires avec la norme de croissance mais je sais que quoi que vous direz, Mme Fonck ira retirer dans les tableaux budgétaires, le chiffre qui lui paraîtra le plus intéressant pour essayer d'annihiler nos efforts. Dans ce genre de débat, chacun vient avec ses chiffres, alors que la norme de croissance est claire, plus de 2 %, avec une trajectoire de refinancement de quatre milliards d'euros. C'est pourtant la vérité de ce budget. Que vous l'appréciez ou pas, madame Fonck, les chiffres parlent d'eux-mêmes et ils sont les faits sur lesquels nous nous appuyons pour affirmer que, oui, nous avons fait un effort considérable de refinancement des soins de santé, contrairement au gouvernement précédent.

01.113 Steven Creyelman (VB): Mijnheer Laaouej, ofwel is er een vertaalfout gebeurd, maar dat denk ik niet, ofwel antwoordt u gewoon niet op mijn vraag en denkt u dat de aanval de beste verdediging is.

Ik zei dat mensen met borstkanker die op advies van hun arts niet worden behandeld in een erkende borstkliniek geen terugbetaling meer genieten. Ik heb helemaal niet gezegd dat zij geen behandeling meer krijgen. Ik vraag u of u dat een goede zaak vindt. Dat is mijn vraag en het antwoord daarop is heel eenvoudig, namelijk ja of nee.

01.114 Ahmed Laaouej (PS): Chacun interprétera vos propos comme il l'entend. C'est ce que j'ai pu comprendre dans votre message implicite.

La présidente: Mme Fonck demande la parole. C'est moi qui distribue la parole et jusqu'à présent, je vous l'ai donnée.

Soit on pose les questions à l'orateur, soit on les pose au gouvernement. Je crois que c'est à l'orateur qu'on pose les questions. Je donne la parole à M. le premier ministre.

01.115 Alexander De Croo, premier ministre: Par rapport à la question de Mme Depraetere, je ne veux pas qu'il y ait de malentendu. La norme de croissance pour les soins de santé sera de 2 % en 2024. Il n'y a aucune incohérence.

01.116 Catherine Fonck (Les Engagés): J'entends ce qui est dit sur la norme de croissance pour la santé. L'analyse du Conseil de l'assurance – qui est une instance officielle qui établit les budgets – pour 2024 est extrêmement claire. Ce n'est pas mon analyse, c'est son analyse. J'entends différents collègues remettre totalement en question le travail qui a été réalisé par les mutuelles et les prestataires de soins. Pour 2024, le topo est très clair: on est passé de 2,5 à 2 % avec l'identification d'une norme ramenée à 0 % compte tenu de tous les montants renvoyés au Trésor et pas réinvestis dans la santé. Il faut évidemment y ajouter les 100 millions d'euros décidés ce week-end.

01.117 Ahmed Laaouej (PS): Madame, la mesure budgétaire identifiable dans les tableaux, c'est 100 millions de sous-utilisation. Cela ne signifie pas encore un définancement; je m'excuse de vous le dire.

D'un autre côté, nous vous avons dit 2 % de norme de croissance; et vous nous dites maintenant: "Ce sera 0 %, compte tenu d'éventuels transferts ou de déplacements d'enveloppes". Madame Fonck, la norme de croissance est de 2 %. Que vous le vouliez ou non, nous avons refinancé et nous maintenons le refinancement. Je rappelle que le précédent gouvernement l'avait ramenée à 0,5 %.

01.118 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, ma question est la suivante: en 2005, à combien s'élevait la norme de croissance en santé? Elle était de 4 %. Était-elle en 2012 de 3 %? Aviez-vous promis, dans l'accord de gouvernement, de la ramener à 2,5 %? Est-il vrai qu'en 2024, elle est de 2 %, et pas de 2,5 % comme cela avait été promis?

01.119 Ahmed Laaouej (PS): Madame Merckx, qui était au gouvernement en 2005? Le parti socialiste! Merci de rappeler que c'est grâce au parti socialiste que la norme de croissance avait été amenée à 4 %! Merci, madame Merckx! Nous pouvons vous applaudir. Merci beaucoup!

Oui, le combat continue, madame Merckx! Nous comptons sur votre soutien, si tant est qu'un jour, vous daigniez prendre vos responsabilités. Mais ce n'est pas à l'ordre du jour, comme chacun le sait!

Madame la présidente, puis-je poursuivre?

La présidente: Je pense que M. Van Hees souhaite prendre la parole. Madame Merckx, derrière vous, M. Van Hees avait levé la main. Mettez-vous d'accord entre vous!

01.120 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur

Laaouej, ce qui est faux dans vos propos, c'est lorsque vous dites: "Nous maintenons la qualité des soins." Or, si vous ne maintenez pas la norme de croissance à 2,5 % et que vous la ramenez à 2 %, vous ne maintenez pas la qualité des soins. Vous réduisez la qualité des soins! Ça, c'est la réalité de ce gouvernement: il réduit la qualité des soins!

01.121 Ahmed Laaouej (PS): M. Van Hees n'a pas entendu. Le Fonds blouses blanches: 400 millions pérennisés. Cela signifie-t-il diminuer la qualité des soins? Un accord social de 600 millions pour le personnel soignant, est-ce diminuer la qualité des soins? C'est le PS, pas le PTB! Un investissement dans les soins de santé mentale: 330 millions. Est-ce diminuer la qualité des soins ou est-ce l'améliorer? C'est l'améliorer, grâce au PS, pas au PTB!

Oui, la gratuité chez le médecin généraliste et spécialiste pour tous les jeunes de moins de 25 ans. Est-ce cela que vous appelez diminuer la qualité des soins de santé? C'est améliorer la qualité des soins de santé – pas grâce au PTB, mais grâce au PS! Ce n'est pas votre blabla qui amènera des résultats, monsieur Van Hees!

La **présidente**: J'ai beaucoup de demandes de prise de parole: M. Van Hees, Mme Merckx, M. Prévot, Mme Depoorter et Mme Fonck.

01.122 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, je vois que, lorsque M. Laaouej est mis en difficulté et qu'il n'arrive pas à trouver une réponse, il s'énervé et il passe à côté de la question – qui est, en l'occurrence, celle de la norme de croissance. Vous déviez donc la réponse. Or, la norme de croissance est une réalité, à partir de laquelle il ne suffit pas de suivre l'indice des prix pour maintenir la qualité des soins de santé. Il faut parvenir à une certaine norme de croissance. Si vous ne l'atteignez pas, la qualité des soins baisse. Vous pouvez me mentionner un poste par-ci ou par-là, mais globalement, si vous n'atteignez pas les 2,5 %, voire plus, cette qualité diminue. Donc, vous dites que ce taux augmente. En valeur absolue, oui, mais en réalité la qualité des soins baisse. C'est la réalité, c'est le principe même de la norme des soins de santé que vous connaissez très bien, mais que vous feignez d'ignorer, monsieur Laaouej.

01.123 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, le gouvernement Michel a davantage coupé dans les soins de santé. Oui, des efforts budgétaires ont été entrepris pour investir dans les soins de santé sous cette législature. C'est grâce à la lutte des travailleurs, dans les hôpitaux, sur le terrain. Je pense, par exemple, au Fonds blouses

blanches. Ce avec quoi je ne suis pas d'accord, monsieur Laaouej, ce sont les discours triomphalistes selon lesquels tout va bien dans les soins de santé aujourd'hui. Je ne suis pas de votre avis, monsieur Laaouej: 2 500 lits sont continuellement fermés dans les hôpitaux. Allez parler aux infirmières et aux soignants! Ils sont descendus dans la rue pour réclamer plus de moyens. Oui, ils ont vraiment besoin de cette norme de croissance!

01.124 Patrick Prévot (PS): Madame la présidente, on a l'impression que le PTB, dans l'opposition, accomplit tout ce que le PS réalise au sein du gouvernement. C'est assez fantastique...

En tout cas, monsieur Van Hees, je n'ai pas compris votre question. Vous êtes le seul francophone pour lequel je dois me servir de la traduction. Et encore, même ainsi, je ne vous comprends toujours pas!

Au surplus, pour répondre à la question des 100 millions, c'est la seule mesure budgétaire du tableau. En regardant Mme Fonck, je précise que c'est le Comité de l'assurance qui a rendu une proposition comportant des politiques nouvelles pour plus de 160 millions.

Or, de nouvelles politiques sont entreprises, madame Fonck. Vous le savez. Nous espérons, du reste, que le Conseil général suivra la proposition.

Alors, je n'ai pas pour habitude de répondre à l'extrême droite, mais il y a quand même quelque chose qui...

La **présidente**: Monsieur Prévot, une minute s'est écoulée, hélas!

01.125 Patrick Prévot (PS): (*Micro coupé*)

La **présidente**: Votre micro n'est plus allumé. Ce que vous dites ne figurera pas au compte rendu.

01.126 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega Laaouej, het is goed dat u het Fonds Blouses Blanches aanhaalt, het initiatief van de PVDA dat u dan uitgevoerd hebt. Er zijn daarin maatregelen genomen die ervoor zorgen dat er meer handen aan het bed komen.

Mij valt op dat de zelfstandige verpleegkundigen nog steeds niet krijgen waartoe beslist is in dat Fonds Blouses Blanches. Het gaat over 48 miljoen die niet besteed wordt. Minister Vandenbroucke komt maar niet tot een overeenkomst met die zelfstandige thuisverpleegkundigen, die essentieel zijn in de eerste lijn. Wat gaat u daaraan doen? Hoe zult u ervoor zorgen dat die 48 miljoen wordt

ingevuld?

Het Fonds Blouses Blanches heeft als doel om meer handen aan het bed te brengen, maar wij hebben er nog steeds niet genoeg. U hebt de flexi-jobs uitgebreid met een aantal taken, naar een aantal nieuwe sectoren. Maar hoe komt het dat de zorgtaken niet zijn meegenomen? Het zou toch perfect kunnen dat een verpleegkundige die in de week als administratief bediende werkt, in het weekend bijklust als verpleegkundige. Nu kan ze dat wel als afwasser in een restaurant, maar kan ze haar zorgtaak als verpleegkundige niet uitvoeren. Waarom hebt u die sector niet mee opgenomen in de flexi-jobs?

01.127 Ahmed Laaouej (PS): Je vous remercie pour la question. Je crois que tout ce qu'on peut faire pour améliorer la situation du personnel soignant, en ce compris le personnel soignant indépendant, les infirmières indépendantes... Moi, je vois la qualité du travail au quotidien car j'ai une maman très âgée qui reçoit des soins de cette nature, parfois à domicile. Je vois à quel point c'est vraiment essentiel.

Tout ce qu'on peut faire et tout ce qu'on pourra faire en plus... Car, contrairement à ce qui se raconte, nous ne faisons pas de la gloriole ici! On voit bien les contraintes budgétaires: 20 milliards d'euros de déficit! Et une Europe qui n'arrête pas de faire pression pour essayer de nous amener à faire des coupes dans les services publics et les protections sociales. Et, puis, le ralentissement de l'économie - heureusement, il y a de la reprise - fait qu'il y a moins de cotisations sociales, moins de rentrées qui permettent de financer les soins de santé. On est dans ce cadre-là.

Avec les moyens dont nous disposons, nous essayons de développer des politiques nouvelles. Mais, vous avez raison - c'est votre rôle d'opposition - de dire qu'il faut en faire plus. N' imaginez pas un seul instant que nous n'en soyons pas conscients. Nous sommes aux responsabilités, c'est-à-dire que nous avons des contraintes qui ne sont pas les vôtres. Vous avez déjà été aux affaires. Je ne suis pas en train de dire que, venant de l'opposition, ce sont des chimères, des rêveries, y a qu'à, etc. En tout cas, ce n'est certainement pas votre cas, peut-être un peu plus de ce côté-là de l'hémicycle. Mais ce que je veux dire fondamentalement, c'est qu'on est conscient des problèmes et qu'on va continuer à essayer d'améliorer la qualité des soins de santé, la situation du personnel soignant en particulier (salariés, fonctionnaires ou indépendants). Cela me paraît vraiment fondamental.

01.128 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega

Laaouej, ten eerste stond die 48 miljoen euro voor de zelfstandige verpleegkundigen in het budget van het Zorgpersoneelsfonds op het moment dat we dit goedkeurden. U doet er echter niets mee! Er werden tientallen voorstellen neergelegd. De N-VA-fractie heeft een voorstel neergelegd om ervoor te zorgen dat de pensioenopbouw van die zelfstandige verpleegkundigen gelijkgesteld wordt aan die van de kinesisten en logopedisten, maar u doet er niets mee. Dat zou nochtans echt wel van essentieel belang kunnen zijn voor die groep waarvan u nu zelf zegt dat ze zeer belangrijk zijn voor de patiëntenzorg. Ik begrijp niet waarom u niets doet met de middelen die u wel hebt voorzien.

Ten tweede, wat de flexi-jobs betreft, hebt u mij niet geantwoord op de vraag waarom een zorgtaak niet in een flexistatuut kan worden ingericht. Er zijn gepensioneerd verpleegkundigen die aangeven dat zij een handje willen toesteken. Er zijn verpleegkundigen in een andere werksituatie die in het weekend wel als afwasser mogen werken, maar niet als verpleegkundige.

01.129 Ahmed Laaouej (PS): (...) concevait de ne pas utiliser les moyens disponibles pour financer les politiques que nous avons-nous-mêmes décidées. Il faut le faire évidemment. C'est exactement ce que je vous ai dit. Vous avez raison de poser la question. Vous attendez de nous des réponses. Nous y répondrons. J'imagine que le ministre de la Santé vous répondra. Vous aurez des échanges avec lui. Il vous dira quel est son planning, quelles sont ses intentions. Ce que je vous dis, moi, c'est que fondamentalement, il est prioritaire de soigner le personnel soignant. On a dit d'eux et d'elles qu'ils étaient des héros. Il faut pouvoir le concrétiser. C'est pour cela que l'on met des moyens. C'est pour cela qu'il y a eu l'accord social. C'est pour cela qu'il y a la pérennisation du Fonds Blouses blanches et c'est pour cela qu'il est nécessaire de poursuivre le recrutement et l'amélioration des statuts.

01.130 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur Laaouej, en ce qui concerne la norme de croissance, évidemment vous allez dire qu'il y a une norme de croissance à 2 %, sans parler des économies faites. On ne va pas continuer comme cela toute l'après-midi. Je vous invite donc à lire le rapport du Comité de l'assurance qui dit très clairement et avant le conclave de ce week-end, qu'il y a effectivement 700 millions d'euros dont on prive les soins de santé et qui sont renvoyés vers le Trésor.

Ensuite, vous globalisez. Dans les quatre milliards, une bonne partie est liée au covid. Il y a eu certaines avancées mais reconnaissez quand même que, par rapport à ce qui aurait pu être fait,

y compris cette année avec le budget dont je viens de parler, les besoins cruciaux qui ne sont toujours pas rencontrés sont majeurs: la pénurie de soignants, l'importance d'un plan d'attractivité (je pense surtout aux infirmiers), un plan cancer qui n'a plus été mis à jour depuis dix ans! (...)

01.131 Ahmed Laaouej (PS): Madame Fonck, vous me demandez de reconnaître les avancées. Je reconnais les avancées. Vous me demandez d'admettre qu'on peut toujours faire mieux. J'admets qu'on peut toujours faire mieux et nous continuerons à faire mieux avec les moyens qui sont les nôtres.

Tout ce que je viens de dire, chers collègues, sans politique d'austérité, sans matraquer les ménages de taxes nouvelles, et oui, en mettant à contribution le capital de la manière qui soit la plus juste possible, dans le cadre du rapport de force qui est le nôtre, oui, nous avons mis à contribution les banques pour plus de 300 millions d'euros. C'est l'agrégat de la taxe bancaire que nous avons mise en place.

Elle se rajoute aux 2,7 milliards d'euros que les banques paient déjà, puisque les banques paient, pour ne prendre que la dernière année, un bon milliard d'euros à l'impôt des sociétés, auquel vous rajoutez bien évidemment toute une série de taxes diverses. Je ne compte bien sûr pas les cotisations sociales car, en tant que socialiste, je ne pense pas que ce sont des impôts.

Oui, il y aura une contribution de plus de 3 milliards d'euros à concurrence du secteur bancaire. Ceux qui disent que les banques ont fait le plein de bénéfices ont raison de l'affirmer. C'est pourquoi, monsieur le premier ministre, je continue à dire que cela ne suffit pas. Nous continuerons, comme groupe socialiste, à affirmer que c'est une honte de s'enrichir, avec des marges bénéficiaires colossales, avec des intérêts de 15 à 17 % sur les découverts des gens qui sont à moins 1 000, moins 1 200 euros à la moitié du mois. Ces financiers-là doivent plus contribuer aux caisses de l'État, monsieur le premier ministre.

01.132 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, évidemment que cette taxe sur les banques est dérisoire, mais ce n'est pas là que je veux en venir. Le PS avait parlé de quadrupler la taxe sur les comptes-titres. C'est sorti dans les médias. Nous savons que cette taxe touche les riches et des moins riches, mais que les grandes fortunes - les Spaelberch, les Boël, les Bertrand, et compagnie - ne la paient pas.

Je lis ceci dans *La Libre Belgique*: "Les partis de la Vivaldi se sont montrés raisonnables. Le PS, qui

voulait multiplier par quatre le taux de la taxe sur les comptes-titres, n'aurait finalement rien exigé à ce sujet." Donc, il y a deux PS: celui qui exige dans les médias et celui qui ne revendique rien en conclave. Me confirmez-vous ces affirmations de *La Libre Belgique*?

01.133 Ahmed Laaouej (PS): (...) ça je vous le confirme.

J'ai cru comprendre que vous n'aimiez pas la taxe sur les comptes-titres, qu'elle ne servirait à rien. Pour le PTB, il faut bien retenir qu'avoir 1 million d'euros d'actifs financiers sur un compte, ce n'est pas avoir un gros patrimoine. Depuis le début, le PTB est contre cette taxe, car elle ne viserait pas les vrais milliardaires. Pour eux, avoir 1 million d'euros sur un compte-titres, ce n'est pas vraiment avoir de la fortune. Vous connaissez beaucoup de gens qui ont 1 million d'euros sur un compte-titres?

C'est une avancée qui a rapporté 800 millions d'euros en deux ans. Nous mettons à contribution le capital. Que vous considériez que cela ne va pas assez loin, nous pouvons l'admettre et d'ailleurs nous avons une proposition de loi qui vise à instaurer un impôt de solidarité sur les grandes fortunes. Je vous invite à vous bouger pour appeler à signer la pétition de Paul Magnette au niveau européen.

Mobilisez-vous pour la signer! Cela nous permettra peut-être d'avancer (...)

01.134 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, est-il vrai qu'au conclave, vous n'avez même pas revendiqué ce quadruplement de la taxe sur les comptes-titres?

01.135 Ahmed Laaouej (PS): (...)

01.136 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Les ministres ici présents peuvent-ils (...)

01.137 Ahmed Laaouej (PS): Il m'est arrivé deux fois dans ma vie de participer à des négociations gouvernementales qui, parfois, durent des semaines. Entre ce qui est déposé comme propositions de part et d'autre et ce qui reste au final, il y a bien souvent des différences. Pourquoi? C'est ce qu'on appelle un gouvernement de coalition. Chacun vient avec ses propositions de départ et puis on essaie d'obtenir un accord. Monsieur Van Hees, c'est la politique de coalition, chose que vous ne connaissez évidemment pas, et que vous ne voulez pas d'ailleurs!

Nous participons au gouvernement, nous montons sur le ring, nous mettons les mains dans le cambouis, nous ne restons pas au balcon et nous

obtenons des résultats, ceux que j'ai décrits tout à l'heure.

La **présidente**: Monsieur Van Hees, on va éviter le ping-pong!

01.138 Marco Van Hees (PVDA-PTB): À Zelzate, où nous sommes en coalition avec les socialistes, nous avons mis une taxe sur Arcelor Mittal, une très importante multinationale.

Si M. Laaouej ne veut pas répondre, M. Dermagne peut-il le faire? Ce point a-t-il été mis en avant?

La **présidente**: Les questions sont adressées à l'orateur!

01.139 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Quand l'orateur ne répond pas, on s'adresse au ministre.

01.140 Ahmed Laaouej (PS): Je pense avoir répondu. Les gens attendent de nous qu'on puisse leur dire ce que sera leur quotidien demain et comment on améliore les choses. Il y a un débat là-dessus. Mais savoir ce qui s'est passé au conclave... Je veux bien utiliser mon temps de parole pour cela mais je crois avoir encore beaucoup de sujets à aborder. Je vais donc continuer si cela ne vous dérange pas.

01.141 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Laaouej, uw regering heeft beslist om de 6 %-regeling voor afbraak en heropbouw stevig terug te schroeven. Die is nu enkel nog voor particulieren van toepassing. Het is geen geheim hoe sterk de bouwkosten zijn gestegen en hoe duur de rente is voor jonge gezinnen die nu een huis willen bouwen of verwerven. Is dat niet de omgekeerde wereld? Komt u op voor de jonge gezinnen die een huis willen verwerven, maar nu een veel hogere rente bij de bank moeten betalen? Ik stel u die vraag, omdat u het zopas had over de winsten van de banken.

01.142 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur De Roover, j'ai peut-être été inattentif mais il me semble que le premier ministre a répondu à ce sujet. Renvoyons éventuellement au compte rendu sans répéter ce que le premier ministre a dit, sauf si ce dernier veut se répéter. Comme disait l'autre: "Il vaut mieux se répéter que de ne pas être entendu." La réponse a déjà été fournie. Je ne la répéterai pas.

Nous avons essayé de refinancer l'État et de combler le déficit sans toucher aux ménages. C'est également ainsi que sur les multinationales, nous avons été prendre 334 millions de plus, ce qui s'ajoute aux 268 millions déjà prévus au budget 2023. Cela porte le total à 634 millions.

Il y a un milliard d'euros de mise à contribution en deux ans sur les banques et grandes multinationales et un milliard de recettes effectives en matière de lutte contre la fraude fiscale. À ce sujet, je préciserai qu'avoir rendu la qualité d'officier de police judiciaire aux inspecteurs de l'Inspection spéciale des impôts (ISI), qualité qui leur avait été enlevée en 1986 à charge du contribuable, était un combat de plus de 30 ans.

On s'est heurté pendant très longtemps à des réticences idéologiques ou à des gens qui servaient peut-être certains intérêts, mais concrètement, cela améliorera la qualité des enquêtes contre la grande criminalité et en particulier celle de la grande fraude fiscale.

Je ne manquerai pas d'humilité. Il faut bien se rendre compte que l'on est fortement tributaire de l'environnement international. Je me réjouis d'entendre l'Organisation de coopération et de développement économiques (OCDE) et la Banque mondiale montrer qu'avec l'indexation automatique des salaires, les politiques du gouvernement lors de la crise covid, les mesures de soutien du pouvoir d'achat (la baisse de la TVA sur le gaz et l'électricité, le tarif social et le tarif social élargi), nous avons soutenu le pouvoir d'achat des ménages.

Ceci montre bien qu'en période de crise et de risque de récession, choisir entre la demande et l'offre n'a pas de sens. Il fallait être du côté des ménages et de leur pouvoir d'achat, et c'est ce que nous avons fait. Il fallait aider les PME au travers de facilités de trésorerie car elles sont le poumon économique de notre pays. C'est avec des politiques de cette nature que l'on peut éviter la récession comme d'autres pays l'ont subie.

Les chiffres parlent d'eux-mêmes. La Belgique s'est mieux tenue économiquement que d'autres pays tels que nos voisins en particulier. Je me réjouis de voir l'inflation doucement se stabiliser à des chiffres raisonnables. Pour rappel, nous avons connu 10 % d'inflation l'année passée. Nous serons à moins de 4 % l'année prochaine.

Les chiffres de croissance sont évidemment difficiles à comparer d'une année à l'autre, quand on a une année covid où on était quasiment en récession. La base de départ n'est pas la même. Certaines périodes sont plus ordinaires – je n'ai pas envie de dire normales, car qu'est-ce qui est normal en économie? – et présentent des chiffres de croissance dont la valeur faciale est plus faible mais ils traduisent une relance de l'économie. C'est aussi lié aux politiques d'emploi: plus de 200 000 emplois créés, dont une majorité à temps

plein. Il faut s'en réjouir également. C'est aussi la possibilité pour nous de nous refinancer, tout cela dans le cadre d'une politique qui doit être la plus soucieuse du bien-être des travailleurs. Je me réjouis qu'un certain nombre de mesures aient été décidées par le gouvernement.

01.143 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, vous êtes passé très rapidement sur la question de la fraude fiscale. Vous revenez toujours avec la même chose, à savoir les MOTEM. Mais vous qui avez été président de la commission Panama Papers, quel bilan en tirez-vous? Un bilan positif? Etes-vous vraiment content et fier du bilan de ce gouvernement dans la lutte contre la fraude fiscale? On voit que le nombre de contrôleurs fiscaux a diminué, que les magistrats financiers n'en peuvent plus, que le secret bancaire reste une spécificité belge, que le *data mining* sur le Point de contact central (PCC) qui devait être fait en septembre 2021 ne sera visiblement pas fait sous cette législature, que l'écart TVA qui devait se réduire est encore cinq fois plus important que dans les pays voisins, et que la cellule Paradis fiscaux compte quatre agents à temps partiel. J'en passe et des meilleures. Je ne vais pas continuer la liste. Êtes-vous fier de ce bilan? Ou bien vous dites-vous franchement que c'est nul?

01.144 Ahmed Laaouej (PS): J'ai été le président de la commission spéciale Panama Papers! Moi qui me suis abstenu sur le rapport de la commission! J'étais dans l'opposition. Donc je donne un conseil à ceux qui un jour se voient proposer une présidence de commission d'enquête ou spéciale: si vous êtes dans l'opposition, ce sera un peu compliqué.

Très sincèrement, il y a des choses positives. J'ai cité un exemple. La qualité d'officier de police judiciaire, c'est du concret et c'est important. Ceux qui sont sur le terrain l'admettent. Le fait est qu'il a fallu l'affaire Sky ECC pour renflouer ou renforcer les effectifs de la police judiciaire fédérale. Quand on renforce les effectifs de la police judiciaire fédérale, il faut aussi renforcer les cadres dans la magistrature. C'est en voie et ce n'est pas suffisant. On renforce aussi la lutte contre la criminalité organisée. Vous savez très bien que la grande fraude fiscale s'adosse toujours à des circuits financiers.

Et qui dit circuits financiers et fraude fiscale dit blanchiment d'argent. Donc, clairement, une fois qu'on lutte contre le blanchiment, on lutte aussi contre la fraude fiscale.

Y a-t-il des choses à faire? Très certainement.

(...) ce que vous pointez sur le PCC, ça reste à faire. Vous avez raison. On l'a dit en commission des Finances et on attend en effet que le ministre puisse le concrétiser. Mais on doit une chose très importante au ministre, une chose qui avait été mise en place par John Crombez. C'est le Collège de coordination qui n'est pas une institution mais un groupe informel où se rencontrent toutes celles et ceux qui sont en charge de la lutte contre la fraude fiscale, la criminalité organisée. Vous y retrouvez bien sûr l'Inspection spéciale des impôts, l'Administration des douanes, le parquet, la police judiciaire fédérale, la Cellule anti-blanchiment et toute une série d'autres organismes. Moi, je plaide pour qu'on institutionnalise cela et qu'on en fasse un véritable organe de l'État qui permet d'avoir des échanges d'informations, pas forcément sur les dossiers particuliers mais sur les courantes fraudes qui sont identifiées et sur lesquelles il faut mobiliser les capacités opérationnelles de l'État. Cela a bien fonctionné à l'époque de John Crombez. On n'a pas encore le recul pour savoir si cela fonctionne bien maintenant mais il faut avoir un œil dessus.

Et, oui, vous avez raison. Il faut continuer, monsieur Van Hees, à insister pour que la feuille de route gouvernementale... Et on va continuer à le faire à l'intérieur du gouvernement et au Parlement pour que cela se fasse car, fondamentalement, tout notre système repose sur la solidarité (solidarité au niveau fiscal, solidarité au niveau de la sécurité sociale) et il n'est pas acceptable qu'il y ait des gens qui s'arrangent, s'organisent par des montages bien souvent à l'international pour détruire de la base imposable. Ce n'est pas simplement ne pas déclarer une choppe sur deux dans un bistro. Non! C'est détruire de la base imposable et, s'il y a une priorité à concrétiser, c'est celle-là pour aller rechercher de l'argent, pour refinancer, ce qui permet d'éviter d'augmenter les taxes sur la consommation ou autres.

La présidente: Monsieur Laaouej, vous avez utilisé deux minutes de plus que le temps autorisé. Je vous fais la remarque car nous pourrions évidemment réduire votre temps de parole.

01.145 Ahmed Laaouej (PS): (...)

La présidente: Il vous reste un peu plus de quatre minutes et demie.

01.146 Ahmed Laaouej (PS): J'en profite pour terminer mon exposé.

La présidente: Mme Moscufo a demandé la parole et M. Vermeersch ensuite.

01.147 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur

Laaouej, vous avez parlé de création d'emplois. J'imagine qu'ils doivent être convenables. Cela me permet d'établir un lien avec la question des flexi-jobs. Avec votre parti, vous vous targuez d'en avoir amélioré la rémunération et de garantir le financement de la sécurité sociale. Soit! Je pourrais en dire à ce sujet, car il y a à boire et à manger. Sur le fond, monsieur Laaouej, les flexi-jobs répondaient à un principe qui devait être ponctuel et rester exceptionnel en période de crise. J'observe que vous n'avez pas marqué de rupture au sein du gouvernement. En plus, ce volet ne figurait pas dans l'accord de gouvernement. À présent, on l'étend à 12 secteurs supplémentaires, puisque le premier ministre a annoncé hier que 500 000 travailleurs allaient pouvoir exercer des flexi-jobs, alors que votre ministre socialiste et ma camarade Thémont ont encore redit en commission la semaine dernière combien ils n'étaient pas favorables à une extension structurelle de ces flexi-jobs. Désormais, la notification évoque une possibilité de les ouvrir à d'autres branches. Pouvez-vous dire quelque chose à ce sujet?

01.148 Ahmed Laaouej (PS): Madame Moscufo, le ministre de l'Emploi vous dira aussi comment ce cadre a été resserré et "reparafiscalisé". Simplement, quand je vous indique que nous pouvons être fiers de notre bilan sur le plan de l'emploi, c'est parce que je vois que, sur les 200 000 emplois, 140 000 sont à temps plein. Voilà une avancée, madame Moscufo! Quand le salaire minimum passe de 1 626 euros à 1 955 euros, c'est une avancée, madame Moscufo! Et ce n'est pas grâce au PTB, mais grâce au PS. L'augmentation de 30 % (25 % pour le chômage, 30 % pour les autres) des allocations sociales - dont les revenus de remplacement, quand quelqu'un perd son job, oui, oui, ce sont des avancées concrètes! Quant au maintien de l'indexation automatique des salaires, je rappelle que le précédent gouvernement avait opéré un saut d'index. Et vous voyez que, lorsque le PS est au gouvernement, on ne touche pas à l'index!

La présidente: Merci, monsieur Laaouej. Avant de jouer au ping-pong, je vois que d'autres bras se sont levés. M. Van Lommel avait demandé la parole, monsieur Vermeersch. Mais, entre-temps, M. le ministre a souhaité intervenir.

01.149 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Madame Moscufo, nous avons saisi l'occasion d'une demande qui visait initialement à étendre les flexi-jobs à l'ensemble de l'économie. D'abord, il s'agissait de cibler des secteurs en tension particulière aujourd'hui, qui connaissent d'importantes pénuries ralentissant *de facto* leur activité économique.

Nous avons saisi cette occasion pour réformer fondamentalement le système avec, effectivement, toute une série de mesures anti-abus, pour éviter que le flexi-job soit utilisé à des fins pour lesquelles il n'avait pas été pensé au départ.

Nous avons aussi voulu plus de solidarité, plus d'égalité entre les travailleuses et les travailleurs, en imposant dorénavant l'application des barèmes sectoriels.

Nous avons voulu aussi faire en sorte que ces emplois contribuent plus au financement de la sécurité sociale en augmentant le taux de cotisation, en le faisant passer de 25 à 28 %.

Voilà, madame Moscufo, les éléments que nous avons voulu mettre en place pour encadrer enfin ce système de flexi-jobs et faire en sorte que les travailleurs soient traités de la même manière, que la sécurité sociale soit correctement financée et que l'on évite les abus rencontrés ces dernières années.

01.150 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, merci pour votre réponse. Je ne m'attendais pas à ce que vous répondiez. Merci. Mais ce qui est vraiment décevant...

(...): (...)

La présidente: Mme Moscufo a la parole.

01.151 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Je recommence. Où se croit-il?

La présidente: Madame Moscufo, vous avez la parole. Le compteur n'est pas encore enclenché. Allez-y.

01.152 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, je voulais dire que ce qui est quand même un peu décevant dans votre réponse, c'est que vous avez oublié - mais vous êtes trop jeune pour déjà avoir des problèmes de mémoire - ce que vous avez dit la semaine dernière.

Vous avez dit que vous ne vouliez pas que ces flexi-jobs deviennent la règle; que cela doit rester temporaire, spécifique, pour augmenter le personnel, alors que vous savez mieux que moi qu'une partie de ces flexi-jobs ne sont pas des emplois nouveaux, mais qu'ils détruisent des bons contrats. Vous le savez vous-même! Ce n'est pas le PTB qui le dit, c'est la Cour des comptes!

Vous avez même insisté sur le rôle de l'enseignement dans une société démocratique. Et vous avez, avec fermeté, dit que vous n'alliez pas

élargir les flexi-jobs dans l'enseignement. Qu'est devenu votre principe de base de défendre l'enseignement comme un droit démocratique auquel on ne peut pas toucher? Compromis ou compromission? C'est ce que nous vous reprochons; pas d'être au gouvernement!

La **présidente**: Madame Moscufo, merci pour votre question - que je n'ai pas entendue.

01.153 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Laaouej, u hebt gesproken over de economische groei die bij ons beter is dan in de buurlanden, maar ik wil toch opmerken dat de industriële activiteiten nergens in de eurozone zo verslechterd zijn als bij ons. Het gaat om 6 % in een paar maanden.

Ik ben blij dat minister Dermagne hier aanwezig is, want de barometer van de Nationale Bank toont heel duidelijk aan dat de werkgelegenheidsvooruitzichten voor de grotere sectoren in de komende periode negatief zullen zijn.

Ik vraag mij af welke maatregel u gaat treffen om de economische groei in België te versterken. Ik krijg daar nooit een antwoord op van de minister. Wat zal u doen om een economische recessie te voorkomen?

01.154 Ahmed Laaouej (PS): Notre credo – je pense l'avoir dit une dizaine de fois à cette tribune – n'est pas la politique d'austérité. Comment cela se traduit-il en matière de politique de relance? Il s'agit de se rappeler qu'une économie marche sur deux jambes et qu'il est contreproductif d'asphyxier socialement les ménages, acteurs économiques fondamentaux dans un pays comme le nôtre. Contrairement à une idée répandue, notre économie dépend pour une large part de la demande intérieure – je dis cela pour ceux qui sont obsédés par la compétitivité salariale – c'est-à-dire le pouvoir d'achat des ménages.

J'étais ahuri lors d'un débat avec Mme Sofie Merckx ou je lui demandais quelles sont les priorités si l'on veut réduire la fiscalité sur le travail. Je lui demandais: "Pensez-vous qu'il faut aussi réduire la fiscalité sur les revenus du travail de quelqu'un qui gagne 10 000 euros par mois?" Elle m'a dit oui, je n'ai pas compris. Au PTB, on est d'accord pour baisser les impôts pour les gens qui ont des revenus de 10 000 euros par mois!

Nous, nous voulons cibler les bas et moyens revenus. Nous savons qu'il faut faire attention en période de déficit, c'est pourquoi il faut cibler pour obtenir de la justice fiscale. Les entreprises, oui,

mais ériger la compétitivité salariale en dogme ou religion ne nous intéresse pas. Nous, nous voulons soutenir les PME et les entreprises qui investissent, qui créent de l'emploi. Il y a différents modèles mais nous ne sommes pas ici dans un séminaire d'économie.

Prenons les intérêts notionnels! On commet la grave erreur de travailler sur le passif du bilan alors que c'est sur l'actif qu'il convient de travailler. Dépenses pour investissement, soutien à la recherche et l'innovation. Il faut le faire correctement en évitant de créer des niches. Or on sait qu'il y en a et il y en a une en particulier sur laquelle il faut se pencher pour éviter que l'argent se disperse. Bref, être du côté de la recherche et de l'innovation, soutenir la formation partout où cela est nécessaire et mieux faire matcher les besoins avec les demandes, c'est-à-dire faire en sorte que nos formations – je pense ici particulièrement à la formation en alternance – soient renforcées partout où cela est nécessaire.

Il faut pouvoir mener une politique de l'emploi ambitieuse mais cela ne suppose pas qu'on sacque dans les services publics et la sécurité sociale pour refinancer des cadeaux qui ne servent à rien en termes de création d'emplois – je pense ici à celles et ceux qui font une fixation sur les réductions de cotisations sociales –; il faut que tout cela serve à créer de l'emploi concrètement et de manière vérifiable

01.155 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Laaouej, ik heb nog een vraag over het geld voor de begroting uit het Europese herstellfonds. Dit land kon in januari een eerste schijf van 850 miljoen euro aanvragen uit het Europese herstellfonds, maar deed dat niet. Uw PS-staatssecretaris heeft die aanvraag enkele maanden uitgesteld nadat uw PS-minister van Pensioenen die financieel maar niet op orde kreeg. De regering zou eind september een eerste schijf Europees relancegeld aangevraagd hebben. Kunt u dat bevestigen? Maakt u zich sterk dat de hervormingen zullen volstaan om de herstelgelden vrij te maken en te ontvangen?

01.156 Ahmed Laaouej (PS): Vous aurez une conversation avec la ministre du Budget. Je n'ai pas de contact direct avec la Commission européenne et je n'ai d'ailleurs pas à en avoir.

Pour le reste, je peux vous répondre de manière beaucoup plus générale. Je n'accepte pas d'avoir un revolver sur la tempe. Je n'accepte pas le chantage. "On vous aide, on fait un Plan de relance si vous imposez votre population!" Pas avec les socialistes, c'est clair!

01.157 Sander Loones (N-VA): Naar aanleiding van het betoog van de heer Laaouej wend ik mij tot u, mijnheer de premier. België is vanaf 1 januari voorzitter van de Europese Unie. Keer op keer horen wij hier de PS, de grootste partij in uw coalitie, verkondigen dat België gechanteerd wordt door de Europese Commissie. Wat is er werkelijk gebeurd? Uw regering, met uw minister van Werk, uw minister van Pensioenen en uw staatssecretaris van Investeringsen, allemaal van PS-signatuur, heeft beloftes uitgesproken tegenover Europa. De ministers hebben hun handtekening gezet onder de belofte van een pensioenhervorming en dat werd aan Europa voorgelegd. Nu noemt de heer Laaouej dat op het spreekgestoelte chantage. Wanneer uw regering en uw ministers van PS-signatuur allemaal via hun handtekening aan Europa beloofd hebben om iets te doen, dan is dat geen chantage. Ik verwacht dat u uw coalitiepartner daarop terechtwijst, niet alleen als eerste minister, maar ook als toekomstig voorzitter van de Europese Unie. Zo gaat u immers niet correct om met beloftes aan de Europese Commissie.

01.158 Ahmed Laaouej (PS): Je m'exprime peut-être d'une manière qui soit au fond la plus *to-the-point* possible. En tout cas, j'essaie. Je ne vous dis pas qu'il y a un revolver sur la tempe. Je dis qu'on n'acceptera jamais un revolver sur la tempe. Qu'il y ait un dialogue avec l'Europe, c'est évident! Nous sommes un membre de l'Union européenne. On a signé un certain nombre de traités. Il y a des obligations. On doit les respecter mais il y a une façon de faire. Le dialogue avec l'Europe, oui! La discussion sur les schémas qui sont introduits par le gouvernement, oui! Mais non aux idéologues dans certains bureaux, aux technocrates qui pendant des années se sont trompés, alors qu'ils tenaient exactement le même discours que le FMI. Je rappelle que le chef économiste du FMI a avoué s'être trompé et que la Commission européenne a embrayé en disant qu'elle s'était trompée aussi, qu'il ne fallait pas mener de politique d'austérité, que c'était mauvais pour l'économie. La réponse est qu'on n'accepte pas ce genre de discours et ce genre de chantage. Si c'est pour discuter des schémas et pour voir ce qu'il y a de plus efficace en matière de relance, la réponse est oui, on discute, on dialogue mais pas à n'importe quel prix et certainement pas au prix de la souffrance de la population.

01.159 Sander Loones (N-VA): Het gaat hier over een zeer belangrijke kwestie. De Europese begrotingsregels worden aangepast en er komt in het stabiliteits- en groeipact een nieuwe dynamiek tot stand, doordat een lidstaat zal kunnen rekenen op extra flexibiliteit in ruil voor meer hervormingen. Dat betekent dat beloftes aan Europa door

lidstaten de absolute referentie worden. Welnu, onze grootste regeringspartij maakt beloftes aan Europa, maar aanvaardt de consequenties ervan eigenlijk niet. Hierdoor zet men dus het hele nieuwe Europese begrotingskader onder druk. Nochtans is het de Belgische regering met een regeringspartij die de logica daarvan contesteert, die over enkele maanden als voorzitter van de Europese Unie over dat kader zal moeten onderhandelen en tot een conclusie moet komen!

01.160 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur Loones, vous et moi, ainsi que les autres collègues de la commission des Finances, avons auditionné la Commission européenne. Vous souvenez-vous du discours que je leur ai tenu? Quand on dit qu'il faut des réformes structurelles, je réponds: "Allons-y! Faisons des réformes structurelles!" Si vous voulez de l'argent, des dizaines de milliards au niveau européen, ou au niveau belge, il y a la taxe sur les GAFAM, ou l'impôt minimum sur les multinationales, ou un impôt de solidarité sur les grandes fortunes au niveau européen: voilà des réformes structurelles!

Pourquoi toujours vouloir faire des réformes structurelles en allant chercher dans la poche des pensionnés et des travailleurs? Pourquoi ne changez-vous pas de logiciel?

Vous avez devant vous le chef de groupe du parti socialiste qui vous répond. Le gouvernement est comptable des accords qu'il fait et du dialogue qu'il a avec la Commission européenne. Lui non plus n'accepte pas le chantage. Ils ont l'occasion de vous le dire. Il y a des choses qui sont faites. Mais, si vous voulez des réformes structurelles, ne vous enfermez pas dans vos lubies! Vous devez élargir votre cadre, essayer d'enlever vos œillères! Il n'y a pas que les ménages pour renflouer les caisses de l'État, il y a aussi ceux qui ont de l'argent et les profiteurs de crise, monsieur Loones. Voilà ce qu'il faut faire, monsieur Loones!

01.161 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer Laaouej, ik wil nog even terugkomen op het verhaal van de flexi-jobs. Het is een goede zaak dat ze naar heel wat sectoren worden uitgebreid. Dat is echter tegelijkertijd bittere noodzaak. Wij mogen namelijk niet vergeten dat de flexi-jobs spelen tegen de achtergrond van een arbeidsmarkt die ontzettend rigide is en waarop het nog altijd peperduur is om mensen te werk te stellen. Meer nog, de loonkostenhandicap, die vier à vijf jaar geleden helemaal was weggewerkt ten opzichte van onze buurlanden, is helemaal terug van weggeweest. De gevolgen laten zich al voelen. Vandaag vliegen bij Sappi Lanaken 500 werknemers op straat. Bij Daikin in Oostende, mijn eigen stad, vliegen 600 werknemers op straat.

Mijn heel eenvoudige vraag is dus de volgende: hoeveel jobs leveren de flexi-jobs nu eigenlijk op?

01.162 Ahmed Laaouej (PS): Je n'ai pas de réponse précise à votre question, monsieur Anseeuw. Parfois, il faut aussi pouvoir le dire. Une politique est lancée et nous verrons le bilan. C'est typiquement le genre de politique qui est évaluée par le Bureau du Plan. Il vaut la peine de pouvoir faire authentifier les spéculations sur les chiffres à venir par des instituts de prévisions sérieux comme le Bureau du Plan. Je ne suis pas le Bureau du Plan.

01.163 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer Laaouej, het is toch een bijzonder antwoord, temeer omdat de flexi-jobs geen nieuw gegeven zijn. Die bestaan al verschillende jaren in dit land. Ik denk dat er wel degelijk een antwoord kan worden geformuleerd, misschien door de minister van Werk zelf, op de vraag hoeveel jobs die flexi-jobs nu eigenlijk opleveren. Vandaag verliezen zoals gezegd 500 mensen uit Lanaken en omgeving hun job, in Oostende zijn dat er nog eens 600. De reden waarom ik die vraag stel, zit in mijn inleiding: die flexi-jobs spelen tegen de achtergrond van een zeer rigide arbeidsmarkt die niet werd hervormd. Dat is bijzonder kwalijk. Die mensen hebben wel een job nodig.

Dit is de enige maatregel die naam waardig met betrekking tot de arbeidsmarkt die deze regering neemt en zelfs nog uitbreidt, wat op zich bittere noodzaak is. Ik juich dat toe, gegeven de omstandigheden. De hamvraag hier is echter wat de reden is waarom u er met deze regering op geen enkel moment en op geen enkele manier in bent geslaagd om de arbeidsmarkt te hervormen. Wat is de reden daarvoor? Dat wil ik in de eerste plaats aan de minister van Werk vragen. Vier jaar na de start van deze regering is er niks gebeurd. De gevolgen laten zich voelen: de loonkostenhandicap is helemaal terug van weg geweest en mensen verliezen bij bosjes hun job in dit land.

01.164 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer Laaouej, ik zal in uw plaats antwoorden, er zijn 108.000 flexi-jobbers in dit land. Waarom ik even tussenkom? Negen op tien van hen vinden we in Vlaanderen. Dat zijn mensen die al werken en nog extra gaan werken. Natuurlijk is dat in Vlaanderen. Ik zal het straks nog over iets anders hebben, maar ik zal u uit de nood helpen: er zijn 108.000 flexi-jobbers ingeschreven in ons land, waarvan negen op tien in Vlaanderen, want daar wordt er gewerkt.

01.165 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Laaouej, u hebt daarnet enigszins ontwijkend geantwoord op mijn vraag over wat u zal doen om

een economische crisis te vermijden. Dit kan de komende jaren immers voor heel wat bezorgdheid zorgen. U zegt dat we ambitieus moeten zijn. Dat is allemaal goed en wel, maar er staat daar geen structureel beleid tegenover.

Dan is er nog zoiets als de relancepot van uw collega Dermine. Dat geld zou moeten gaan naar projecten die onze economie duurzamer en veerkrachtiger maken, maar ik vraag mij af in welke mate dat effectief kan als we zien dat er bijvoorbeeld geld gaat naar Antarctische biodiversiteit. In welke mate zal dat structureel bijdragen aan onze economische groei en vermijden dat we afstevenen op een economische recessie? Wat zullen we doen om een economische recessie te vermijden?

01.166 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, quand je pose une question, moi aussi, j'aimerais avoir la réponse du chef de groupe du parti socialiste.

Je vous avais interrogé sur l'élargissement des secteurs aux flexi-jobs. La notification dit que, pour les autres secteurs (non pas les 22), il y aurait possibilité de négocier l'introduction des flexi-jobs. Est-ce bien cela?

Vous voyez bien l'importance d'avoir une opposition à votre gauche quand vous entendez à droite que l'on veut généraliser ce régime partout! En même temps, combien de salariés devront-ils chercher un deuxième job parce que vous avez aussi bloqué les salaires avec ce gouvernement et un ministre socialiste?

Pouvez-vous nous en dire davantage sur le contenu des notifications?

01.167 Sander Loones (N-VA): De vraag van collega Anseeuw ging over de flexi-jobs. Dat is namelijk een arbeidsmarktmaatregel.

Mijnheer Laaouej, u zegt dat u niet precies weet hoeveel jobs gecreëerd zullen worden. Ik denk dat de premier het antwoord op die vraag echter wel weet. Ik citeer, mijnheer de premier, uit uw *State of the Union* van gisteren: "Deze arbeidsmaatregel is sedert zijn invoering een van de grootste successen. Zo zorgen wij ervoor dat meer schouders de lasten dragen." Als u dat zegt, veronderstel ik dat u ook cijfers hebt om aan te tonen dat dat effectief het geval is.

01.168 Eerste minister Alexander De Croo: Er zijn inderdaad meer schouders die de lasten dragen, want er worden uren gewerkt waarop een sociale bijdrage betaald wordt. We hebben deze sociale bijdrage zelfs nog verhoogd van 25 % naar 28 %.

Hoe meer sociale bijdragen er betaald worden, hoe sterker onze sociale zekerheid wordt en dat is in het voordeel van iedereen.

Ik denk dat er vandaag iets meer dan 100.000 mensen van dat systeem gebruikmaken. Het totale aantal uren kan misschien via een schriftelijke vraag opgevraagd worden. Dit systeem draagt echter bij tot de sociale zekerheid en dat was cruciaal. Dat is dan ook een van de redenen waarom we de bijdrage hebben doen stijgen van 25 % naar 28 %. Ik vind dat correct beleid.

01.169 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Je voudrais préciser quelques éléments par rapport aux chiffres. En 2022, on comptait plus de 161 000 flexi-jobeurs dans notre pays. Bien entendu, les intensités en heures de travail étaient différentes. Quand on parle de flexi-jobs, on ne parle pas à proprement parler de jobs comme les jobs à temps plein ou à temps partiel. On travaille avec des heures prestées, puisqu'il s'agit d'heures complémentaires qui sont prestées en plus d'un 4/5e d'un temps plein ou d'une pension.

En 2022, plus de 11 millions d'heures de travail ont été prestées en flexi-jobs. C'est significatif dans une série de secteurs. Comme le premier ministre l'a dit, si vous souhaitez davantage de chiffres précis, n'hésitez pas à nous adresser une question écrite et nous vous transmettrons l'ensemble des statistiques disponibles.

J'aborderai un dernier élément, si vous me le permettez, madame la présidente et mesdames et messieurs les parlementaires. Nous avons aussi prévu une évaluation du système après deux ans de l'entrée en vigueur des nouvelles dispositions décidées ce week-end; nous avons voulu mettre en place une évaluation de l'ensemble du système, pour regarder les différents paramètres: créations d'emplois, transferts d'emplois – c'est une éventualité dans certains secteurs –, conditions de travail, conditions de rémunération, financement de la sécurité sociale, etc. Vous savez que je suis un grand défenseur de l'évaluation des politiques publiques; dans quasiment chacun des textes que j'ai eu l'occasion et l'honneur de vous soumettre, j'ai introduit une clause d'évaluation pour que l'on puisse faire le point de manière scientifique, objective, dépassionnée, sur les différents dispositifs que nous mettons en place ou que nous modifions.

01.170 Björn Anseeuw (N-VA): Het klopt dat er op die manier meer gewerkte uren mogelijk zijn, maar het komt er wel op neer dat op de werkvloer steeds dezelfde fysieke schouders die lasten dragen. Zoals men hier eerder aanhaalde, maakt men vooral in Vlaanderen gebruik van flexi-jobs.

De uitbreiding is een goede zaak, want ze is broodnodig, aangezien enige ernstige arbeidsmarkthervorming uitblijft.

In de voorbije zes maanden zijn er 61.000 jobs verdwenen uit dit land. De eerste minister klopte gisteren zich op de borst met de creatie van 300.000 jobs in de afgelopen vier jaar, wat natuurlijk niet klopt. De vraag dringt zich op waarom de regering er op geen enkele manier in is geslaagd de arbeidsmarkt structureel te hervormen, opdat er effectief meer jobs en meer verschillende schouders op de werkvloer de lasten kunnen dragen, ook die van de sociale zekerheid.

01.171 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, je vous remercie pour la clarification des chiffres mais elle conforte encore plus mon point de vue selon lequel vous ne deviez pas plier sur cette question. Vous dites qu'il est difficile de compter les heures de travail parce que par définition, c'est flexible. Oui, c'est la vérité. C'est un contrat à zéro heure, c'est un peu à la demande et quand ils font des heures supplémentaires, ils ne sont pas payés comme les autres travailleurs. Cela montre que ces flexi-jobs sont vraiment un danger, une dérégulation de tout le système du monde du travail.

Monsieur le premier ministre, je ne comprends pas pourquoi vous ne répondez pas à la question. Dans les notifications, il est indiqué que dans les autres secteurs, il y aura une possibilité d'introduire les flexi-jobs. Je ne comprends pas pourquoi vous ne dites rien à ce sujet. En effet, il va y avoir un vote de confiance. Va-t-on devoir voter la confiance sur 10 secteurs de flexi-jobs, sur 22 secteurs ou sur 99 % des secteurs de flexi-jobs? C'est quand même une question de transparence démocratique ici dans le Parlement.

01.172 Pierre-Yves Dermagne, ministre: Transparence totale, madame Moscufo! Il est effectivement prévu pour les partenaires sociaux une clause d'opt-out, c'est-à-dire une possibilité de sortir du dispositif des flexi-jobs, et une clause d'opt-in pour des secteurs qui ne sont pas encore repris, sur la base de conventions collectives de travail qui seraient négociées et conclues entre les interlocuteurs sociaux d'un secteur. Il y a donc une transparence totale. De même, nous avons prévu que pour ce qui relève des compétences des Régions et des Communautés, nous interrogerions ces Régions et Communautés pour savoir si elles souhaitent activer ce dispositif. On sait que le gouvernement flamand a demandé à pouvoir bénéficier du dispositif pour certains secteurs. On sait depuis hier soir et ce matin que le gouvernement de la Communauté française décidera probablement de ne pas l'activer.

notamment pour le secteur de l'Enseignement.

01.173 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de premier, ik heb een heldere, eenvoudige vraag voor u. Wat is volgens u de reden waarom u er met de vivaldiregering op geen enkele manier in bent geslaagd om onze arbeidsmarkt structureel te hervormen?

La présidente: Vous avez la parole, madame Moscufo, mais sur le même thème.

01.174 Nadia Moscufo (PVDA-PTB): Oui. Je ne sais pas si je dois être désolée, mais vous êtes allé si loin dans la négociation, monsieur le ministre. Franchement, cela me choque! Vous êtes le ministre qui défend la concertation sociale. Et puis, vous légiférez en faveur d'un système qui va tout déréguler et vous offrez un boulevard au banc patronal qui, au moment de la concertation, arrivera avec ses gros sabots. Ce sera grâce à vous. De la part d'un ministre socialiste, c'est décevant!

01.175 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer Anseeuw, u poneert hier allerlei zaken. Ik zal verwijzen naar het Federaal Planbureau. Het Federaal Planbureau zegt dat er tijdens deze regeerperiode, tot en met 2024, 282.000 jobs gecreëerd zijn in ons land. Ondanks het feit dat er een pandemie was en een energiecrisis, met alle gevolgen daarvan.

U kunt hier veel vertellen. U kunt veel dingen proberen te poneren. Maar ik stel vast dat ons land competitief is, dat onze bedrijven erin slagen jobs te creëren, dat onze bedrijven erin slagen een economische groei te hebben die hoger is dan in de meeste van onze buurlanden. Dat is in het voordeel van iedereen.

En dus, ja, wat deze regering doet, is een evenwichtig beleid voeren dat ervoor zorgt dat wij een economie hebben die in het voordeel van iedereen is en die meer jobs creëert dan tijdens dezelfde periode onder de voorgaande regering, toen de economie veel sterker was.

Ja, dat is het beleid waar wij voor staan.

01.176 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, wij moeten natuurlijk bij de getallen blijven. Uw toename van het aantal jobs komt omdat u die vergelijkt met het absolute dieptepunt tijdens de coronacrisis. Jawel, ik zal u de getallen noemen.

In het tweede kwartaal van 2019, voor corona, waren er in dit land in totaal 4.737.000 mensen aan het werk. Nu zijn het er 4.830.000, dus 93.000

meer. Dit zijn cijfers van het Federaal Planbureau.

Als u de cijfers vergelijkt met die van het dieptepunt tijdens corona, kunt u zelfs aantonen dat uw begroting erop vooruitgaat. U moet ze natuurlijk vergelijken waar de vergelijking past. Hoeveel mensen werkten er voor corona en hoeveel werken er vandaag? Dat zijn er 93.000 meer, of een verhoging van de tewerkstellingsgraad met 0,5 %. Terwijl u naar 80 % wilde, zit u nu aan minder dan 72 %.

01.177 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer De Roover, u maakt nu vergelijkingen die u goed uitkomen. U bent weggelopen van de vorige regering. U hebt ervoor gezorgd dat die regering geen meerderheid meer had, geen beleid meer kon voeren. U bent weggelopen van die regering. U hebt het land in een periode van bestuurloosheid gestort. En u komt nu tegen mij zeggen dat ik moet vergelijken met een periode die u zelf gecreëerd hebt. Dat is de wereld op zijn kop.

De juiste vergelijking is die met het begin van deze regeerperiode, toen zeven partijen stelden ons land niet tegen de muur te laten rijden.

Nous n'allons pas créer une situation dans laquelle le pays n'est plus dirigé. Nous avons fait ce choix à un moment extrêmement difficile. Mais ces sept partis ont choisi de ne pas laisser le pays sans direction. La vraie comparaison à faire, c'est avec ce moment où sept partis ont décidé de prendre leurs responsabilités.

Dan maakt men de juiste vergelijking. Sta mij daarom toe te vergelijken met 2020. Forceer mij niet om te vergelijken met een periode van instabiliteit, die u moedwillig gecreëerd hebt. Met uw vergelijking, dat is de wereld op zijn kop!

01.178 Peter De Roover (N-VA): Toen u nog minister was, hebben wij, nadat wij een ondergrens hadden vastgesteld, aangeboden om de begroting mee goed te keuren op voorwaarde dat het zomerakkoord, dat u had gesloten, zou worden goedgekeurd en uitgevoerd. Dat hebt u geweigerd.

Mijnheer de eerste minister, volgens u moet men vergelijken met de periode na die van chaos en bestuurloosheid. Welnu, na die periode van bestuurloosheid bedroeg de activiteitsgraad 74,9 %. U hebt die opgekrikt naar 75,4 %. Dat is plus 0,5 %. Dat betekent dat u, in vergelijking met de periode die u een periode van chaos noemt, daar amper boven bent geraakt en dat u tijdens uw hele regeringsperiode dus vrijwel niemand uit de inactiviteit hebt gekregen.

01.179 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer de

eerste minister, uw antwoord is eigenlijk bijzonder cynisch. Laten we gewoon kijken naar de voorbije zes maanden. Als er al jobs bij zijn gekomen in dit land, is dat niet dankzij de regering, maar ondanks de regering. De voorbije zes maanden zijn er jobs verdwenen uit dit land. U durft zich vandaag nog altijd op de borst kloppen dat de vivaldiregering het op arbeidsmarktbeleid ontzettend goed doet, terwijl de voorbije weken mensen met honderden tegelijk hun job verliezen. Bij Sappi staan 500 mensen op straat. Bij Daikin Oostende staan 600 mensen op straat. Zij hebben geen job meer. De heer Laaouej is heel eerlijk geweest. De concurrentiepositie van onze bedrijven is geen doel op zich, van de regering blijktbaar ook niet. De loonkostenhandicap is helemaal terug. Duizenden mensen verloren de voorbije zes maanden in dit land dus hun job, dat is de realiteit en daar moet u helemaal niet trots op zijn.

01.180 Sander Loones (N-VA): Mijnheer Laaouej, wij hebben de vragen en de antwoorden van de ministers gehoord. Daarnet zei de minister van Werk dat wij wat neutraler moeten debatteren en terug naar de feiten moeten. Hij riep op tot *dépassionner*, een mooi woord.

Ik heb hier de communicatie van Stijn Baert, een absolute arbeidsmarktexpert, waaruit ik citeer: "Dat Vivaldi zich op de borst klopt op vlak van jobcreatie, is echt absurd. Er is geen enkele geloofwaardige maatregel genomen die daar serieus aan zou bijgedragen hebben. Sinds de start van Vivaldi is de achterstand op het Europees gemiddelde qua werkzaamheidsgraad vergroot, niet verkleind" U klopt zich op de borst dat de regering gigantisch veel jobs heeft gecreëerd, terwijl alle andere landen van Europa het beter gedaan hebben. Daar zijn wel maatregelen voor de arbeidsmarkt genomen en zijn wel extra jobs gecreëerd. U hebt geprofiteerd van een internationale context die economisch in ons voordeel speelt, maar u hebt zelf, zoals Stijn Baert het zegt, geen enkele geloofwaardige maatregel genomen op het vlak van jobcreatie.

01.181 Éric Thiébaud (PS): Madame la présidente, je voudrais faire une remarque sur la forme. L'année dernière, je m'étais déjà exprimé. En tant que parlementaire, cela fait la seizième fois que j'assiste à une discussion sur la déclaration gouvernementale. À chaque fois, c'est le même cinéma! Les chefs de groupe défilent et sont interrogés comme s'ils étaient ministres! Cela n'a aucun sens!

Chaque année, on reproduit la même chose.

Soit on laisse s'exprimer chaque chef de groupe qui donne son opinion sur la déclaration du

gouvernement, soit on interroge les ministres. Ici, on fait les deux. On profite de l'exposé pour interroger le chef de groupe pour que le ministre réponde. Cela n'a aucun sens! Ou alors, il faut changer les règles du jeu.

Je trouve que cette manière de procéder est absolument ridicule!

La présidente: Monsieur Thiébaud, on ne va pas engager la discussion sur la manière de procéder. Il est vrai que, normalement, le Parlement contrôle le gouvernement et qu'il revient donc au gouvernement de répondre aux questions. Ce système qui permet un échange avec les chefs de groupe est particulier à notre assemblée mais cela permet de débattre et de dynamiser le débat sur les sujets les plus importants de la stratégie de notre politique gouvernementale.

01.182 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik heb de indruk dat het debat levendiger en beter is dan vorig jaar. Ik stel het ook op prijs dat hier een paar ministers aanwezig zijn en zich in het debat mengen. Zo hoort het ook.

Ik voelde bijna een suggestie van de heer Thiébaud om terug thematische debatten in te voeren. Het is namelijk niet mogelijk om enerzijds de thematische debatten af te schaffen en anderzijds te zeggen dat men de fractieleider niet kan interviewen. Dan kunnen we beter naar huis gaan en onze opmerkingen schriftelijk indienen. Sommige collega's worden blijkaar al enthousiast bij dit voorstel.

Ik denk dat we op deze manier een uitwisseling hebben. Bij afwezigheid van de regering zijn het natuurlijk de fractievoorzitters van de regeringspartijen die de verdediging van de regering opnemen, met deze kleine nuance dat als het gedetailleerde vragen over de begroting betreft, het volkomen terecht is dat de fractieleider van dienst zegt dat de vraag ergens anders thuishoort.

Voor het algemene beleid staat een stevige vent als de heer Laaouej daar en die kan tegen een stootje.

01.183 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer Laaouej, alvorens het vorige thema af te ronden, zou ik heel graag willen terugkomen op mijn interruptie van daarstraks in verband met de economische crisis. Ik zie dat de eerste minister en de vice-eersteminister aanwezig zijn. Ik zou heel graag willen weten wat deze regering structureel gaat doen om te vermijden dat er een economische crisis op ons afkomt. Wat gaan wij daaraan doen? Ik wil meer horen dan ambitie alleen, ik wil concrete

maatregelen horen.

01.184 Ahmed Laaouej (PS): Je vais répondre par quelques citations qui sont autant de recettes à suivre – et pas forcément des officines de gauche. L'OCDE, pour commencer: "La Belgique, où les salaires sont adaptés à l'évolution de l'inflation par le mécanisme de l'indexation automatique des salaires, est le pays de l'OCDE – sur la trentaine d'États analysés – qui a vu les salaires réels augmenter le plus entre le premier trimestre 2023 et le premier trimestre 2022, +2,9 %." Bureau du plan: "Le pouvoir d'achat se redresse après un recul de 2022. Le revenu réel des ménages connaîtra une augmentation de 4,2 % cette année." – le Bureau du plan parle de 2023.

Pour tirer la conclusion des deux premières citations, je citerai – partiellement, car c'est un peu long – la Banque nationale de Belgique: "La croissance est soutenue par la demande intérieure. Le fonctionnement des mécanismes d'indexation donnera lieu – en particulier cette année – à une vive hausse des salaires réels des ménages. Ce supplément de pouvoir d'achat continuerait des lors à soutenir la consommation des ménages."

Cela veut dire que, oui, en soutenant la demande intérieure, le pouvoir d'achat des gens, on relance l'économie. C'est cela notre credo. Cela ne signifie pas qu'il ne faut pas aider les entreprises mais il faut le faire de manière ciblée et efficace parce que chaque euro public compte.

Je vais tenter de poursuivre, madame la présidente, même si au final, répondre me permet d'avancer un peu dans mes exposés. Je souhaite conclure sur un thème qui va peut-être nous faire sortir de ceux que nous avons abordés jusqu'à présent, celui des violences conjugales et, plus particulièrement, des violences faites aux femmes.

Cette violence – vous le savez, chers collègues – frappe dans tous les milieux, parfois même jusqu'à la mort. La lutte contre toutes les violences faites aux femmes est une priorité pour mon groupe, et je salue le gouvernement qui a déjà pris un certain nombre de mesures comme, par exemple, la reconnaissance des féminicides et leur recensement et la généralisation de l'alarme anti-harcèlement que mon groupe réclamait depuis des années pour les femmes battues. Je souhaite applaudir celles et ceux qui se sont engagés pour obtenir cette avancée. (*Applaudissements*)

Bien sûr, d'autres éléments devraient être relevés. Je ne m'étendrai pas davantage. Je vous remercie pour votre écoute, pour le débat, pour les questions.

Monsieur le premier ministre, nous voterons la confiance. (*Applaudissements*)

La présidente: Chers collègues, pour l'organisation de notre débat, je vous propose de passer à l'intervention de Mme Pas et ensuite, de faire une pause d'une vingtaine de minutes, à la fois pour la technique et pour ceux qui voudraient rejoindre le buffet qui est ouvert, pour nous permettre de nous sustenter et de tenir le coup dans les heures à venir.

01.185 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, telkens als wij een beleidsverklaring van u bespreken, ben ik begonnen met de positieve elementen. Dat heb ik al drie keer op rij gedaan. U hebt het mij daartoe eigenlijk nooit gemakkelijk gemaakt, maar toch deed ik elke keer mijn uiterste best om de positieve zaken te zoeken en te vinden. Deze keer, de vierde keer, is dat niet anders. Het bijzonder positieve aan uw huidige beleidsverklaring is dat het de laatste beleidsverklaring van de vivaldiregering was. Dus neen, mijnheer de eerste minister, ik weet dat u mij er vaak voor verslijt, maar ik ben absoluut geen doemdenker. Integendeel, de hoogmis van de democratie komt eraan, we hebben echt iets om hoopvol en met plezier naar uit te kijken. Ander en beter, zou ik zeggen. Binnen acht maanden is het voor Vivaldi eindelijk finito en dan krijgen de Vlamingen hopelijk en eindelijk het beleid waar zij al zo lang voor stemmen.

Ik zal, net als heel veel Vlamingen, uw beleidsverklaringen niet missen. Ze doen mij sterk denken aan die van uw voorganger en partijgenoot Guy Verhofstadt. Ik doel dan niet op de stijl, want u spreekt – gelukkig maar – minder drammerig, minder bezeten, minder gesticulerend en minder agressief. De inhoud ervan verschilt echter in niets van de goednieuwsshow's die wij onder de paars-groene regering van Verhofstadt kregen: *tout va très bien, madame la marquise*. Ook u doet op een zeer creatieve manier alsof u goed bezig bent. We hebben retorische trucjes mogen horen, veel vaagheden en vooral veel fakenieuws.

Mijnheer de eerste minister, misschien herinnert u zich uw eerste regeerverklaring nog, op 1 oktober 2020, in de zaal van het Europees Parlement. Ik zie dat uw vicepremier het zich herinnert. Toen maakte u zich sterk dat u het vertrouwen in de politiek zou herstellen. U had het toen ook over respect. Respect houdt ook in dat u luistert naar de oppositie, dus ik wacht even tot u ophoudt met keuvelen.

Mijnheer de eerste minister, u hebt zich toen sterk gemaakt dat u het vertrouwen in de politiek zou

herstellen. Denkt u dat het een beetje aan het lukken is? Ik denk van niet, het is niet aan het lukken. Collega De Vriendt stak dat daarnet op de polariserende oppositiepartijen, maar daar heeft het herstel van het vertrouwen in de politiek niets mee te maken. Ik zal u uitleggen waarom het niet lukt aan de hand van een voorbeeld.

Ik geef een voorbeeld. Afgelopen maand namen alle Vlaamse partijvoorzitters deel aan een debat van Voka. Alleen de vaste klant van café 't Hemelrijk in Sint-Niklaas liet zich vervangen. Op dat debat werd aan elke deelnemer gevraagd om op een rode of groene knop te drukken om aan te geven of ze na de volgende verkiezingen de vivaldicoalitie willen verderzetten. Alle partijvoorzitters duwden meteen op het rode knopje. Niemand zag een tweede vivaldiregering zitten. Niemand verdedigde daar het vivaldibeleid, zelf uw eigen partij niet, mijnheer de eerste minister. Open Vld durft bij de gemeenteraadsverkiezingen zelfs bijna nergens meer onder de eigen naam op te komen als gevolg van de grote successen van Vivaldi. Niemand wil verdergaan met deze regering en deze coalitie. Niemand vond dat de vivaldiregering goed bezig was.

Gisteren, amper een maand na dat debat, probeerde u iedereen ervan te overtuigen hoe goed Vivaldi wel niet bezig is, hoe goed Vivaldi het wel niet heeft gedaan en waarom wij u het vertrouwen moeten geven. Diezelfde regeringspartijen, die er zelf niet meer in geloven, applaudeerden daarvoor. Applaus, zoals gewoonlijk, zonder enige gêne en vooral zonder veel na te denken. Het is klapvee dat zelfs nog zou klappen indien u met een uitgestreken gezicht zou verkondigen dat dankzij u het licht nog brandt.

Dat helpt uiteraard niet om de geloofwaardigheid en het vertrouwen in de politiek te herstellen. De creatieve vrije rekenkunde die u in uw begroting tentoonspreidt helpt uiteraard ook niet. U rekent zich rijk aan zogenaamde technische correcties, onderbenuttingen en klassieke sluipposten. U kunt in *Het Laatste Nieuws* van vandaag lezen waarom uw duizelingwekkende cijfers misleidend zijn. Ik citeer: "...omdat u optelt dat het een lieve lust is om toch maar te kunnen uitpakken met een straf eindcijfer." De godsdiensthervormer Maarten Luther zei ooit: "Medicijnen maken ons ziek, theologie maakt ons zondig en wiskunde maakt ons ongelukkig." Hij had nog niet eens de rekenkunsten van Vivaldi gezien.

Aan de inkomstenzijde rekent u vooral op de bankentaks. Er is daarover al veel gezegd vandaag, maar de regering is er tot op heden niet in geslaagd om de banken onder druk te zetten

zodat zij de rente op de spaarboekjes verhogen en de kleine, vooral Vlaamse spaarder geven waar hij recht op heeft.

De staatsbon heeft de banken niet of nauwelijks bewogen om de rente op te trekken en wat de regering nu doet met de bankentaks zal eerder contraproductief werken. Wie zegt dat de bankentaks niet aan de spaarder zal worden doorgerekend, niet zal wegen op het toekomstige rendement? Dat was ook de visie van de minister van Financiën, die hier gisteren wel zat te applaudisseren voor de bankentaks. Van de cd&v zijn we dat soort gedrag wel gewoon. Ik weet trouwens tot op vandaag nog altijd niet wat de cd&v in deze regering zit te doen, mijnheer Verherstraeten.

De oorspronkelijke visie van Van Peteghem over de bankentaks was ook de conclusie van de experts. Dat valt niet te verbazen. In een land met de hoogste belastingdruk ter wereld betalen we ook nog eens bijzonder veel belastingen, rechtstreeks en onrechtstreeks, op onze spaarcenten en daar doet de regering met deze bankentaks nog een schepje bovenop. U had daar beter komaf mee gemaakt en de spaarfiscaliteit in dit land hervormd en verlaagd, zodat spaarders meer rendement krijgen. Hervormen is echter wel het laatste waarin Vivaldi geslaagd is. Ik vraag mij af of Vivaldi dat woord überhaupt kent.

De flexi-jobs, waarover we het zonet nog hadden en waar u zo hoog mee oploopt, waar bijna de helft van uw *State of the Union* over ging, ook dat is geen structurele hervorming. Dat is een zogenaamde oplossing voor een probleem dat u zelf hebt gecreëerd, namelijk de torenhoge lasten op arbeid. Wat ook niet helpt om het vertrouwen in de politiek te herstellen, mijnheer de eerste minister, is om in uw *State of the Union* te verkondigen dat vechten voor democratie en tegen fake news een permanente opdracht is, maar dan wel in diezelfde *State of the Union* voortdurend zelf fake news verkondigen. Je moet het maar doen.

Zo is bijvoorbeeld stellen dat onze overheidsfinanciën stap voor stap in de goede richting gaan fake news. Om het met de woorden van Trends-auteur Alain Mouton te zeggen, ik citeer: "De sanering van 1,2 miljard euro bedraagt amper 0,2 % van het bbp. Er is geen enkele aanzet tot echte gezondmaking van de overheidsfinanciën. Dat wordt de hoofdprijs voor de volgende regering. Die moet elk jaar 6 à 7 miljard euro vinden om het begrotingstekort onder controle te krijgen, de vergrijzingskosten aan te pakken en de oplopende rentelasten te betalen."

01.186 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Mevrouw

de voorzitter, ook al is ondertussen het momentum gepasseerd, ik wil graag even terugkomen op het thema van de flexi-jobs. Mevrouw Pas, ik ben heel geïnteresseerd in het standpunt van het Vlaams Belang over de flexi-jobs, want u blaast ter zake warm en koud tegelijk.

Het Vlaams Belang heeft in 2015 voor het systeem van flexi-jobs gestemd en nadien ook voor de uitbreiding. Het Vlaams Belang heeft uiteindelijk mede gezorgd voor de verdere precarisering en flexibilisering van arbeid; het Vlaams Belang heeft er mede toe bijgedragen dat heel veel werkende mensen aan de slag moeten onder het sectorminimumloon en dat ze slechts een dag op voorhand worden opgeroepen, zonder een rooster te hebben gekregen. Dan zwijg ik nog over het feit dat het systeem van flexi-jobs druk zet op de arbeidsomstandigheden in gereguleerde sectoren en dat vaste contracten worden vervangen door flexi-jobs.

Kortom, hoe luidt nu het standpunt van het Vlaams Belang? Bent u nu voor of tegen de uitbreiding van de flexi-jobs? Gaat u verder met het systeem, dan bewijst u nogmaals dat het Vlaams Belang geen partij is voor de werkende klasse, want dergelijke contracten brengen goede arbeidsvoorwaarden en verloning in het gedrang en zorgen ervoor dat arbeidsrelaties worden gedegradeerd.

01.187 Barbara Pas (VB): Collega De Vuyst, ik stel voor dat u de verslagen van de debatten over de flexi-jobs, die wij toen inderdaad hebben goedgekeurd, er eens bijneemt. Wij keuren elke verlaging van lasten op arbeid goed. Die flexi-jobs bieden helaas geen structurele oplossing, men bestrijdt er slechts symptomen mee, maar dat is beter dan niets.

Uw verzuchtingen met betrekking tot de garanties voor de werknemers, hebben wij allemaal al meegegeven tijdens de besprekingen over de invoering van de flexi-jobs, die wij inderdaad destijds hebben goedgekeurd. Daarmee blazen we niet warm en koud. Wij steunen immers een maatregel die goed is voor zowel de werknemers als de werkgevers. Er werd trouwens destijds onderstreept dat het een uitzonderingsmaatregel moest zijn. En wij hebben toen de bekommernissen gedeeld dat flexi-jobs geen structurele oplossing zijn. De lasten moeten verlaagd worden. De personenbelasting moet dalen. Daarvan wordt hier echter geen werk gemaakt.

01.188 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Mevrouw Pas, ik heb nog altijd geen echt antwoord gekregen. Bent u voor de uitbreiding? Zult u mee de uitbreiding van de flexi-jobs naar verschillende

sectoren goedkeuren?

Bovendien, wanneer u het hebt over lastenverlaging, dan zegt u er niet bij dat dat ook betekent dat er minder inkomsten voor de sociale zekerheid zijn. Wij horen de rechtse partijen altijd aangeven dat er meer jobs moeten worden gecreëerd om de sociale zekerheid te beschermen en te financieren. Door dergelijke vormen van laagbetaalde arbeid te creëren, waarvan minder inkomsten naar de sociale zekerheid gaan, wordt de sociale zekerheid net ondergraven.

Ik herhaal dus mijn vraag. Bent u voor of tegen de uitbreiding van de flexi-jobs? Ik kan uit uw vorige antwoord opmaken dat u voorstander bent. Op die manier bent u mee de doodgraver van de sociale zekerheid, het indirecte loon van de werkende bevolking en van de werkende klasse.

Neen, het Vlaams Belang is niet voor de werkende bevolking. Keer op keer vallen de maskers af.

01.189 Barbara Pas (VB): Mijnheer De Vuyst, u hebt uw filmpje voor de sociale media, ongeacht wat ik ook antwoord. U herhaalt toch altijd hetzelfde riedeltje.

U beweert dat wij de sociale zekerheid willen ondergraven. Met uw riedeltje wilt u ons altijd als niet sociaal voorstellen. Wij zijn niet zoals een hardvochtige liberale N-VA-partij, die wil besparen op de eigen mensen in de sociale zekerheid. Dat verwijt hebt u immers ook gemaakt. Daar zijn wij niet voor. Wij willen op een andere manier de sociale zekerheid redden en er minstens voor zorgen dat er een welvaartsstaat overblijft.

U daarentegen – ga dit maar eens uitleggen aan uw achterban, tegen wie u opgeeft dat u altijd zo sociaal bent als Partij van de allochtoon – bent grote voorstander van de massamigratie en van arbeidsmigratie en dat maakt onze sociale zekerheid onbetaalbaar. Mocht u ons programma volledig uitvoeren en dus ook de sociale zekerheid splitsen, dan zouden er genoeg centen over zijn om de eigen mensen op te vangen. In dat geval hadden wij vandaag geen lange wachtlijsten.

Mag ik mijn redenering voortzetten? Ik meende immers dat het de bedoeling was te reageren nadat ik mijn redenering heb mogen opbouwen. Ik had het dus over fake news.

Mijnheer de eerste minister, ik heb het al gehad over de overheidsfinanciën, die helemaal niet de goede richting uitgaan. Weet u wat ook fake news was? Dat was uw bewering dat wij op koers zijn voor de Maastrichtnorm. Het tekort van 3 % van het bruto binnenlands product, waarnaar u verwijst,

betreft natuurlijk alleen het federale deel. Daarin is Europa echter niet geïnteresseerd. Europa kijkt naar de gezamenlijke begroting.

Op dat vlak stevenen we af op een tekort van 30 miljard euro, dus bijna 5 % van het bbp. U bent, volgens de nieuwe vooruitzichten van het IMF, op koers voor een begrotingstekort van 5,5 % van het bbp in 2028. Dat is het tweede hoogste van de industrielanden.

01.190 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Pas, ik hoop dat u het verschil kent tussen een traject bij ongewijzigd beleid en een traject bij beleid. Het traject dat belangrijk is, is het traject dat we ook ingediend hebben bij de Europese Commissie. Daar hebben we aangegeven dat het tekort van ons land tegen 2026 binnen de Maastrichtnorm moet zijn, zijnde onder de 3 %. Dat traject hebben we dus ingediend. Een belangrijke stap voor dat traject was de begroting voor 2024. Om onder de 3 % te geraken, moet men in 2024, 2025 en 2026 een totale inspanning doen van 0,8 %. Voor 2024 zal die inspanning gebeuren.

We hebben de begroting in een aantal stappen gemaakt. Bij de opmaak van de begroting voor 2023 hebben we ook maatregelen genomen voor 2024. Sommige kranten hebben wel moeite om dat te begrijpen. Het is echter niet omdat kranten het niet begrijpen, dat het niet juist is.

Wij respecteren dus perfect het traject dat we ingediend hebben bij de Europese Commissie. De belofte was dat we federaal een inspanning zouden leveren van 0,2 % bij de opmaak van de laatste begroting van de legislatuur en dat hebben we gedaan. Elke stap die we gezet hebben, leidt tot een verbetering van het saldo.

Dat is echter niet zo bij elke regering in het land. Dat is eenmaal hun budgettaire keuze. De federale begroting gaat echter stap voor stap de goede richting uit. We leveren een inspanning van 0,2 % in 2024. Als men in 2025 en 2026 hetzelfde doet – en dat is perfect mogelijk, want de voorgestelde federale regering heeft dat gedaan – zullen we in 2026 tegemoetkomen aan de Maastrichtcriteria.

U kunt hier allerlei verhalen vertellen waarin u vergelijkingen maakt die niet de juiste zijn. U vergelijkt hier immers een traject bij geen beleid met het traject dat we ingediend hebben bij de Europese Commissie, gebaseerd op beleid. U maakt dus een oneerlijke vergelijking. Wij houden ons perfect aan het traject voor 2024 en dat kunt u niet betwisten want dat is de waarheid.

01.191 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de premier, een traject indienen is één zaak, de cijfers halen is

iets helemaal anders. Ten tweede, u zegt dat de kranten het niet begrijpen. Ik lees, economen als een Bart Van Craeynest, economen die allen zeggen dat u het met uw beleid absoluut niet zult halen. Wie ben ik, ook econome, om die economen in twijfel te trekken? U soupeert alleen al op federaal niveau die 3 % volledig op in uw traject.

Ik moet hier over de grote tekorten en de grote schulden altijd horen dat we niet de enigen zijn, dat er nog een paar landen zijn die het nog slechter doen dan wij. Hebben we het over de vergrijzingskosten, dan hoor ik hetzelfde: we doen het niet het slechtst, er zijn nog een paar landen die het slechter doen dan wij. De unieke combinatie van die twee, de vergrijzingskosten en de begrotingstekorten, bestaat echter alleen in België. Dat wordt op termijn onbetaalbaar. Uw paarsgroene voorgangers hebben geen centen opzij gelegd, toen de conjunctuur goed was, om in de middelen die vandaag nodig zijn voor de pensioenen en dergelijke meer te voorzien. U zult misschien al terwijl dit land het Europees voorzitterschap bekleedt op het strafbankje zitten. Het zou, helaas, niet de eerste keer zijn dat ik iets voorspel wat uitkomt.

Nog een staaltje fake news uit uw beleidsverklaring, mijnheer de eerste minister. U zei letterlijk: “We beloofden alle gevangenisstraffen uit te voeren, ook de korte. Dat hebben we gedaan.” Dat hebt u helemaal niet gedaan. Gevangenisstraffen onder de zes maanden worden nog altijd niet uitgevoerd en zullen ook nooit uitgevoerd worden. Vanaf 1 september van dit jaar moeten inderdaad de straffen onder de twee jaar worden uitgevoerd, maar boven de zes maanden en onder de twee jaar kunnen ze gewoon niet allemaal uitgevoerd worden, want de gevangenen zitten overvol. De werkstraffen kunnen bijna niet meer uitgevoerd worden omdat er oververzadiging is. De budgetten waarmee Justitie de werkstraffen moet uitvoeren zijn al acht jaar dezelfde. Ondertussen kunnen de gemeenschappen niet volgen wat betreft het elektronisch toezicht.

01.192 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Pas, het is de tweede maal dat u iets beweert wat totaal onjuist is. U moet ook luisteren als ik spreek.

01.193 **Barbara Pas** (VB): Ik heb zeer goed geluisterd.

01.194 Eerste minister **Alexander De Croo**: U hebt duidelijk niet goed geluisterd. Ik heb gisteren heel duidelijk gezegd dat alle korte straffen worden uitgevoerd in lijn met het nieuwe strafrecht. Dat heb ik gisteren gezegd. Kijk in het transcript van mijn

speech van gisteren. Ik heb gezegd "in lijn met het nieuwe strafrecht".

De minister van Justitie bekijkt welke landen het meest succesvol zijn in het doen dalen van de recidive. Dat doet hij bijvoorbeeld met de detentiehuizen. Dat is inderdaad een ander concept. Detentiehuizen hebben de bedoeling om ervoor te zorgen dat mensen na hun straf het juiste pad op gaan. Dat is inderdaad een andere aanpak dan diegene waarvoor u staat. U wil mensen in de gevangenis steken en denkt dat het zo wel opgelost zal zijn, maar dat is geen succesvol beleid.

01.195 Barbara Pas (VB): Onzin, onzin.

01.196 Eerste minister **Alexander De Croo:** Men ziet in de Scandinavische landen dat het beleid van detentiehuizen het beleid is dat men moet voeren. Dat is het beleid dat de minister van Justitie voert.

U zegt dat ik gisteren een onwaarheid heb verteld. Het is de tweede keer dat u gewoon komt liegen voor het Parlement. Ik heb gezegd "in lijn met het nieuwe strafrecht" en dat klopt. Als ik zeg dat wij dat hebben gedaan, dan is dat juist.

01.197 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, dat nieuwe strafrecht zorgt er net voor dat niet alle straffen, hoe kort ook, worden uitgevoerd. U beweert dat alle straffen worden uitgevoerd, maar dat is niet zo, want dat wordt helemaal niet voorzien in het nieuwe strafrecht. Straffen onder de zes maanden worden niet uitgevoerd en zullen ook niet uitgevoerd worden.

Weet u wat werkt? In Nederland wordt al jaren elke straf, hoe kort ook, effectief uitgevoerd. Dat heeft effect. U verwijst naar de detentiehuizen. U hebt er zo 15 aangekondigd in deze legislatuur. Deze zomer zijn er welgeteld twee geopend. Misschien kunnen de meerderheidspartijen eens applaudisseren omdat daar ook het licht brandt.

(Applaus)

01.198 Eerste minister **Alexander De Croo:** Dat is zo omdat u er op elke plaats waar men probeert een detentiehuis te openen, alles aan doet om dat te blokkeren. U doet er alles aan om dat te blokkeren. Daarvoor staat u. U zegt dat gevangenisstraffen effectief moeten worden uitgevoerd. Als men dat wil doen op een manier die ervoor zorgt dat mensen daarna op het rechte pad kunnen geraken door een detentiehuis, doet u er alles aan om dat te saboteren en ervoor te zorgen dat dit niet lukt. Dat is het onverantwoorde beleid waar het Vlaams Belang voor staat.

01.199 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, u zet het fake news verder. U gaat het Vlaams Belang verwijten dat we tegen detentiehuizen of nieuwe gevangenisstraffen zouden zijn. Dat is wel het meest groteske wat ik al heb gehoord.

Trouwens, in mijn eigen stad Dendermonde is de gevangenis er nu eindelijk gekomen. Daar trok iedereen aan hetzelfde zeel, opdat die gevangenis er zo snel mogelijk zou komen. Weet u welke partij dat heeft tegengehouden door naar de Raad van State te stappen, omdat een raadslid niet graag een gevangenis in zijn achtertuin zag komen? Dat was Open Vld. Moet ik nu ook dezelfde kromme redenering maken en zeggen dat u geen enkele gevangenis wil? Dat is te zot voor woorden.

U was gisteren trouwens beschamend kort over justitie en politie, mijnheer de eerste minister. De vele aangekondigde beloftes die wij al van Van Quickenborne hebben moeten horen, zijn loze beloftes gebleken. U hebt ze terecht niet herhaald, want u kon er niet mee pronken. De herhaaldelijk aangekondigde strenge straffen voor geweld tegen politie en hulpdiensten werden nog steeds niet gerealiseerd. Het supersnelrecht en de invoering van een levenslange terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank evenmin. De Dienst Vreemdelingenzaken zou de mogelijkheid krijgen om telefoons van illegale criminelen zonder papieren te onderzoeken. We wachten daar nog op. Niets kwam er van in huis. Een aanpassing van de afkoopwet, strengere straffen voor malafide bouwpromotoren, ik heb het Van Quickenborne allemaal herhaaldelijk horen aankondigen, maar er werd nog steeds niets van gerealiseerd.

Welgeteld één drugs crimineel werd al uitgeleverd door Dubai. De enige zichtbare lichtpuntjes in de drugsoorlog komen uit de mitraillettes van de drugs criminelen in Antwerpen en Brussel.

Mijnheer de eerste minister, u bent hier een potje luchtgitaar komen spelen gisteren, op een manier waarmee u uw minister van Justitie nog overtreft. Dat helpt niet om het vertrouwen in de politiek te herstellen. Ook niet het misplaatst triomfantelijk komen doen over een afname van de groei van het aantal langdurig zieken. Ik heb wel goed geluisterd. De groei neemt af, zei u, maar u zegt er niet bij - dat is intellectueel oneerlijk - dat de stijging nog altijd de grootste van heel Europa is.

Selectieve opsommingen dragen ook niet bij tot het herstel van vertrouwen, mijnheer de eerste minister.

Een aantal heel belangrijke beloftes die deze regering heeft gemaakt, die zwart op wit in uw

regeerakkoord staan, hebt u begrijpelijk niet vermeld gisteren in uw *State of the Union*. U beloofde geen nieuwe belastingen op pagina 46 van uw regeerakkoord, met uitzondering van budgettaire discussies met respect voor mensen die werken, ondernemen en sparen. U hebt dat niet gedaan. Wie werkt, wie onderneemt, wie spaart, betaalt zich blauwer dan ooit tevoren. U beloofde een werkzaamheidsgraad van 80 %. Ook dat zal u niet halen. U beloofde een fiscale hervorming, de grootschalige belastinghervorming die het belastingstelsel zou moderniseren, zou vereenvoudigen, zou rechtvaardiger maken. Dat hebt u met uw belastingaangifte van 843 codes in 23 rubrieken niet gedaan. Met uw uitbreiding van de flexi-jobs maakt u die fiscale koterij zelfs nog groter. U beloofde een arbeidsmarkthervorming. Dat hebt u niet gedaan. U beloofde een afdoende pensioenhervorming. Dat hebt u niet gedaan. U bent hier gisteren triomfantelijk komen zeggen dat maar liefst 1 op 5 van de 65-plussers een flexi-job doet. U had er kunnen bij zeggen dat heel veel gepensioneerden dat doen uit noodzaak omdat ze met hun pensioentje niet toekomen. U beloofde een nieuw staatsstructuur vanaf 2024.

01.200 Eerste minister **Alexander De Croo**: U zegt dat de lasten gestegen zijn voor mensen die werken, ondernemen en sparen. Over welke belasting gaat het die deze regering zou hebben ingevoerd? Welke concrete belasting heeft deze regering ingevoerd op werken, op sparen of op ondernemen?

01.201 **Barbara Pas** (VB): Elke Vlaming die werkt, spaart of onderneemt heeft een hogere belastingdruk gekregen onder Vivaldi.

01.202 Eerste minister **Alexander De Croo**: Dat is nu de derde keer dat u hier gewoon plat staat te liegen. Welke belasting op werken, op ondernemen en op sparen is het? Geef mij eens één belasting op werken, op sparen en op ondernemen die deze regering heeft ingevoerd? Geef mij eens een voorbeeld.

01.203 **Barbara Pas** (VB): Ik zal u een heel lijstje aan belastingen bezorgen.

01.204 Eerste minister **Alexander De Croo**: Geef mij dat lijstje nu. Dat is het zoveelste bewijs van de complete onzin die u vertelt. Over welke belasting gaat het?

01.205 **Barbara Pas** (VB): Ik vertel complete onzin? Waar is de fiscale hervorming? Waar is de arbeidsmarkthervorming? Waar is de pensioenhervorming? Waar is de staatshervorming? Is dat onzin?

01.206 Eerste minister **Alexander De Croo**: Nee, kom eens terug tot wat u gezegd hebt, mevrouw Pas. U sprak over belasting op werken, sparen en ondernemen. Over welke belasting gaat het? U kunt ze niet noemen. Dat bewijst opnieuw dat u, geheel uw specialiteit, onzin vertelt in het Parlement.

01.207 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, het is boeiend om het debat te volgen. Sta me toe om het even aan te vullen met de btw op tandartsen en kinesisten, alles wat gebeurd is rond e-commerce, alles wat gebeurd is rond professionele diesel, de verpakkingshoeft met een impact op de koopkracht van de mensen, de niet-indexatie van bepaalde belastingverminderingen, taxen op de vzw's, hogere sociale en fiscale voordelen voor sporters, de oliesector, alles rond de expats, banken en verzekeringen. Dat is een lijstje van deze regering.

Als ik dat allemaal optel en doorreken naar het jaar 2024, dan gaat het om 5,9 miljard aan fiscale verhogingen. Daarvoor baseer ik mij op uw tabellen, ik heb ze gewoon naast elkaar gezet en het geheel opgeteld. Dat komt uit op 5,9 miljard.

Mijnheer de premier, u zegt zelf dat u een inspanning doet van 11 miljard. Daarin zit een hoop gegoochel met cijfers, maar dat laat ik even in het midden. Welnu, tegenover uw inspanning staat een lijstje van 5,9 miljard aan extra belastingen.

Nog een belofte van u was om elke begrotingsinspanning op te delen in een derde belastingen, een derde besparingen en een derde diversen. Echter, meer dan de helft van wat u zelf zegt aan inspanningen te doen, is in de fiscaliteit te vinden - taksen, taksen, taksen.

01.208 **Wouter Vermeersch** (VB): Mijnheer de premier, u vraagt de concrete cijfers. Welnu, voor 874 miljoen euro hogere accijnzen op tabak, is een nieuwe pestbelasting. Voor 474 miljoen euro aan extra btw op kleine pakjes, is een nieuwe consumptiebelasting. Voor 216 miljoen euro aan plastic taks, is een nieuwe Europese belasting. Voor 66 miljoen euro aan niet-indexering van belastingverminderingen en vrijstellingen, is een nieuwe verdoken belasting. Voor 43 miljoen euro aan extra administratieve lasten, is een nieuwe administratieve belasting. Via Justitie is er voor 40 miljoen euro aan inschepingstaks. Voor 20 miljoen euro aan btw bij de tandartsen en de kinesisten, is een nieuwe gezondheidsbelasting. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan. Uw regering is een onvervalste belastingregering.

Bovendien, we wisten al dat alleenstaanden nergens slechter af zijn dan in België. Nu blijkt dat

onder uw regering ook gehuwde koppels naar de absolute top gaan inzake belastingen. Niet het Vlaams Belang stelt dat. De OESO levert die cijfers.

De **voorzitster**: Collega's, u dient zich met uw vragen tot de spreker te richten.

De premier vraagt het woord.

01.209 Eerste minister **Alexander De Croo**: Opnieuw, wat mevrouw Pas zegt, is: belasting op werken, sparen, en ondernemen. Zij was heel precies in wat zij gezegd heeft.

01.210 **Barbara Pas** (VB): Ik heb gezegd: mensen die werken, sparen en ondernemen.

01.211 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mag ik even uitspreken?

De heer Vermeersch kwam spreken over accijnzen op sigaretten. Is dat een belasting op werken? Is dat een belasting op sparen? Is dat een belasting op ondernemen? Nee, toch? Kan mij iemand uitleggen hoe accijnzen op sigaretten een belasting op ondernemen inhouden, of op sparen, of op werken? U moet toch een beetje ernstig blijven.

Mijnheer Loones, het is waar, wij hebben maatregelen genomen om er bijvoorbeeld voor te zorgen dat voetballers hun sociale bijdragen betalen op dezelfde manier als gewone werknemers. Zou het niet de logica zelf zijn? U poneert dat als belasting op werken.

Opnieuw, slogans verkondigen kunt u. Maar ik heb op twee minuten aangetoond dat uw slogans totaal fout en misleidend zijn.

01.212 **Sander Loones** (N-VA): Ik begrijp dat de eerste minister wat dynamischer wordt. Het gaat over een belastingstijging. Ik weet dat die gevoelig ligt. Wij weten allemaal dat die gevoelig ligt voor Open Vld. Gelukkig ligt het nog gevoelig voor een Open Vld'er wanneer wij praten over belastingstijging. Dit betekent dat er nog een blauw reflexie in zit. Dat stelt mij gerust.

Maar de feiten zijn wel wat zij zijn. U kunt zeggen dat het een goede belastingverhoging is, of dat het een slechte belastingverhoging is. Dat debat wil ik wel voeren. Dat is geen enkel probleem. Maar het is wel een belastingverhoging. Het zijn wel fiscale maatregelen. Als men die allemaal optelt, komt men aan bijna 6 miljard, terwijl u zelf zegt dat u een inspanning doet van 11 miljard. Ongeveer de helft van uw oefening hebt u dus in de fiscaliteit gevonden. U kunt proberen dat weg te wuiven door

te zeggen dat het wel een goede belasting was, maar het blijft een belastingverhoging, mijnheer de eerste minister. De fiscale druk is onder uw regering gestegen met bijna 6 miljard euro, onder een liberale eerste minister.

01.213 **Wouter Vermeersch** (VB): Mijnheer de premier, het gaat hier wel om wie werkt en onderneemt. Volgens de cijfers van de OESO heeft België immers de hoogste taksen op arbeid, niet alleen van Europa, niet alleen van het continent, maar wel van de hele planeet en waarschijnlijk van het heelal. Uw liberale partij maakt al 24 jaar onafgebroken deel uit van zowat alle regeringen in dit land en België is intussen absolute recordhouder inzake belastingen betalen geworden. En dan vragen u en het Open Vld-hoofdkwartier in de Melsensstraat zich af waarom uw partij peiling na peiling dieper wegzakt. Dat is omdat u de waarheid ontkent.

01.214 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de premier, indien ik een liberale eerste minister was van een land met de hoogste belastingdruk, dan zou ik iets minder hoog van de toren blazen, zeker wanneer ik een belastingverlaging en een fiscale hervorming als een van de speerpunten van mijn regeringsbeleid had aangemerkt. Het is een gebroken belofte en er zijn nog een aantal gebroken beloftes die u gisteren niet durfde te vermelden. Ik kan ze echter niet allemaal opsommen in een tijdsbestek van 30 minuten.

Mijnheer de eerste minister, met zulke wanprestaties denk ik niet dat u er zult geraken met nog een onnozele advertentie waarin u uw excuses aanbiedt. U kunt het sloganesk noemen, maar daarmee bewijst u alleen maar dat u in een ivoren toren zit. De mannen en vrouwen die werken, ondernemen, sparen en kinderen opvoeden in Vlaanderen, die komen wel bij ons hun beklag doen, omdat ze steeds moeilijker de eindjes aan elkaar kunnen knopen.

01.215 **Steven De Vuyst** (PVDA-PTB): Mevrouw Pas, te pas en te onpas, u klaagde daarnet aan dat gepensioneerden moeten bijklussen, omdat ze niet meer rondkomen met hun pensioen. Dat is een correcte analyse. Wij stellen dat ook vast. Maar u spreekt zichzelf tegen, want u bent voorstander van de uitbreiding van het flexi-jobsysteem, dus de precarisering van arbeid en minder inkomsten voor de sociale zekerheid, waardoor de pensioenen niet gelijk worden gefinancierd.

Ik heb een ander voorstel. Om de pensioenen te herfinancieren en de sociale zekerheid te versterken, moeten we niet zoals Vlaams Belang steeds naar de Walen, de migranten en de vluchtelingen schoppen, maar moeten we een

vermogensbelasting, een miljonairstaks invoeren.

Dan wordt 2 % van de meest oververmogenenden in het land aangesproken. Volgens voorzichtige schattingen, bevestigd door tal van economen, niet alleen van de PVDA, zal dat minstens 8 miljard euro per jaar opleveren. Wat lees ik in *Humo*? Ik lees dat uw voorzitter tegen dat voorstel van de PVDA is. Tom Van Grieken heeft verklaard dat hij tegen een vermogensbelasting, tegen een miljonairstaks is. Kunt u uitleggen waarom?

01.216 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer De Vuyst, weet u hoeveel belastingen op vermogen wij heffen? Weet u dat wij Europees kampioen zijn op het vlak van belastingen op vermogen? Kunt u antwoorden op de vraag hoe groot de belastingdruk op kapitaal is in ons land? Die druk bedraagt 38 %. Dat is 3 % onder de belastingdruk op arbeid. De belastingen op vermogen, die door ons land worden geïnd, maken 4,2 % van ons bruto binnenlands product uit. Alleen in Luxemburg is dat meer. Waarom is dat meer in Luxemburg? Dat is, omdat daar het grootkapitaal zit.

Zal ik u vertellen wie er belastingen betaalt in België? Weet u dat ook? De hoogste inkomens, 1 %, betalen 12,3 % van de belastingen; 10 % betaalt 47,9 % en de helft van de mensen, dus 50 %, betaalt 94 % van de belastingen. Mijnheer De Vuyst, 80 % daarvan woont in Vlaanderen. Straks wil ik nog eens praten over de werkzaamheidsgraad.

Ik ben dat populistische gedoe over vermogen beu. Wij discussiëren hier. Er is niets verhoogd. Er is geen enkele belastingdiscipline waarin wij niet in de top drie van Europa of van de wereld staan. Zelfs inzake belastingen op arbeid heft enkel Italië meer belastingen dan wij.

Wij discussiëren hier altijd over de vraag wie we nog meer zullen belasten. Denk daar allemaal eens over na. Er is 56 % overheidsbeslag in ons land. Wij zijn daarmee de absolute kampioen. Niettemin wordt altijd maar gezeverd over de vraag bij wie wij nog meer geld kunnen halen. Dat wordt constant bij de werkende mens gehaald.

Weet u hoeveel vermogen op het spaarboekje van de werkende mens staat? Dat is wat hij overheeft van zijn arbeid na de belastingen en de sociale belastingen, die hij heeft betaald. Dat is de waarheid.

01.217 Barbara Pas (VB): Collega De Vuyst, u bent erg goed in het altijd maar uitvinden van nieuwe belastingen. Ik herhaal echter dat eerst werk moet worden gemaakt van een

belastingverlaging.

Er bestaan inderdaad al keiveel vermogensbelastingen, op allerlei manieren. Maak eerst werk van die belastingverlaging.

U beweert hier gratis dat het Vlaams Belang naar anderen schopt. Ik weet niet wat ik daaronder moet verstaan. U zei dat met betrekking tot de pensioenen. Ik heb een tip voor u. Het Vlaams Belang heeft inzake pensioenen al een aantal zaken concreet ter stemming voorgelegd. Wij hebben het voorstel voorgelegd om de hoge pensioenen af te toppen op 4.000 euro in plaats van 6.750 euro. Wij hebben het voorstel voorgelegd om pensioenen boven 3.000 euro niet meer te indexeren. Weet u wat bij beide voorstellen het stemgedrag van de PVDA was? U hebt tegengestemd. Tot zover het naar anderen schoppen, collega De Vuyst.

Ik wil het nu graag hebben over een belangrijke materie waarover ik het nog niet heb gehad. De eerste minister zei gisteren dat hij overal waar hij komt, aangesproken wordt over flexi-jobs. Ik heb toch wel een andere ervaring. Overal waar ik kom, word ik aangesproken op de problemen die er vandaag bestaan met de massamigratie.

Mijnheer de eerste minister, inzake asiel en migratie deed deze regering drie grote beloftes. Men zou zorgen voor kortere procedures. Er zou meer terugkeer komen. Dat zei u vorig jaar in uw beleidsverklaring en durfde u dit jaar niet meer te herhalen. De derde belangrijke belofte inzake asiel en migratie van deze regering was nooit meer asielchaos. Die beloftes werden ook niet ingelost, mijnheer de eerste minister.

Integendeel, de asielchaos, die er niet zou komen, is compleet. De balans is ronduit desastreus. De enige zaken die er inzake asiel en migratie met Vivaldi op vooruit gegaan zijn, zijn het aantal asielzoekers, het aantal opvangplaatsen en het prijskaartje dat wij voor die opvang moeten betalen.

Vorig jaar piekte het aantal asielzoekers tot bijna 37.000, het hoogste aantal sinds de grote migratiedijkbreuk in 2015. Voor de eerste acht maanden van dit jaar – recentere cijfers zijn helaas nog niet beschikbaar, ook dat is een gebroken belofte van u – staat de teller al op 22.000 asielaanvragen. Als het zo doorgaat, stevenen we dit jaar op een nieuw record af. Het wordt vandaag over het hoofd gezien, ik heb het in elk geval nog niet horen noemen, maar voor dat record zorgen de asielbedriegers. Zes asielaanvragen van de tien in dit land zijn immers onterecht. Het opvangnetwerk voor asielzoekers is ondertussen goed voor bijna 36.000 plaatsen, een historisch

record. In het kader van het tweede winterplan op rij wordt er werk gemaakt van nog maar eens 2.000 nieuwe opvangplaatsen. Daar bovenop heeft u aangekondigd nog eens 2.000 extra plaatsen te willen creëren. Dat betekent concreet dat dit land binnenkort 40.000 opvangplaatsen voor asielzoekers zal tellen, terwijl iedereen weet dat zelfs dit uiteindelijk niet zal volstaan. Bekijk de cijfers. Voor elke tien personen die het opvangnetwerk verlaten, dienen er zich 120 asielaanvragen aan.

Bijna dag op dag een jaar geleden, mijnheer de eerste minister, stelde u op een congres van Open Vld dat er een moment is waarop wij als land moeten zeggen: we hebben ons deel gedaan. Kennelijk is dat moment voor Vivaldi nog altijd niet aangebroken. Terwijl de instroom piekt, tekent zich op het vlak van de terugkeer zowat de tegenovergestelde beweging af. In de ruimste interpretatie, gedwongen terugkeer, vrijwillige terugkeer, teruggedrijvingen aan de grens, alles samengeteld, staat de teller voor de eerste acht maanden van dit jaar op amper 4.158.

Collega De Vriendt beweerde daarnet nog dat we zeer goed bezig waren op het vlak van terugkeer. In het laatste jaar waarvoor we volledige cijfers hebben, 2022, waren er 5.497 terugkeerders, het laagste aantal in meer dan tien jaar.

Collega De Vriendt, u hebt effectief gezegd dat er perspectief was op het vlak van terugkeer. Er is inderdaad nog heel veel groeimarge, want het is gewoon rampzalig, ondanks alle beloftes. Elke maatregel om dit te verhelpen, stuit ook stevast op een Belgische muur, opgetrokken door de PS, Ecolo en Groen. We hebben daarnet ook het antwoord gehoord op mijn vraag over de wet op de woonstbetredingen. Daar moeten we dus blijkbaar ook niet meer op rekenen.

Mijnheer de eerste minister, de opvangcentra zitten vol. De wachtlijsten voor alles en nog wat staan vol. Het land is vol. De mensen hebben er hun buik van vol en voor het Vlaams Belang is de maat al heel lang vol.

01.218 Servais Verherstraeten (cd&v): Mevrouw Pas, ik heb mijn buik vol van de onmenselijkheid in deze tussenkomst.

U hebt deze regering en de eerste minister in het bijzonder gedurende 20 minuten verweten dat hij de waarheid niet zou hebben verteld. Toen ik in mijn streek in de jeugdbeweging zat, hoorde ik vaak de uitspraak wat je zegt, ben je zelf. Waar haalt u de cijfers vandaan die u zonet aanhaalde? Het feit dat er een crisis is, zal geen lid of fractie ontkennen. Dat is trouwens niet alleen in ons land

het geval, maar ook in de rest van de wereld, zeker in het rijke West-Europa, dat uiteraard een aantrekkingspool is. We hebben echter maatregelen genomen om de instroom te proberen te beheersen. We investeren ook in opvang.

U hebt daarnet echter cijfers aangehaald over de uitstroom. Ik nodig u uit om de juiste cijfers te gebruiken. De cijfers voor dit jaar stijgen immers in vergelijking met die van vorig jaar. Uw cijfers zijn niet juist.

Collega Pas, ik geef u de cijfers tot en met augustus 2023. Het gaat om 2.338 verwijderingen, 1.030 verwijderingen gevangenis en 1.890 vrijwillige vertrekkers. We hebben tijdens de covidperiode inderdaad problemen gehad met de uitwijzingen. We zullen altijd problemen hebben met de uitwijzingen, maar de aantallen nemen toe. Door de maatregelen die we hebben genomen en nog gaan nemen in dit Parlement, door wetgeving goed te keuren die we afgesproken hebben binnen de regering, zullen die aantallen nog stijgen. Wij doen ons best in uiterst moeilijke omstandigheden. U moet correcte cijfers gebruiken.

01.219 Barbara Pas (VB): Mijnheer Verherstraeten, de wijsheid was er al bij Aristoteles: als mensen liegen, worden ze niet geloofd als ze de waarheid vertellen. Ik heb geen enkel cijfer gezegd dat niet klopt. Ik haal mijn cijfers bij de DVZ. Ik vraag mijn cijfers op bij uw staatssecretaris de Moor. U zegt dat de cijfers stijgen ten opzichte van vorig jaar inzake terugkeer. Sta mij toe dat ik geen gat in de lucht spring. Ik heb u net gezegd dat die cijfers de laagste waren in meer dan tien jaar. Beter doen is dus alleszins geen geweldige prestatie en ook dat valt nog af te wachten, want het jaar is nog niet om. Ja, het is correct wat u zegt, men heeft maatregelen genomen om de instroom te beheersen, maar niet om de instroom te beperken, laat staan om de uitstroom te vergroten.

Mijnheer de eerste minister, u hebt ongetwijfeld kennisgenomen van de laatste grote peiling naar de kiesintenties in dit land, ter illustratie dat de Vlamingen er hun buik van vol hebben. In de peiling komt uw partij dankzij de kanseliersbonus toch nog boven de kiesdrempel uit. Daaruit bleek dat maar liefst 78 % van de Vlamingen een strengere aanpak van asiel wenst.

Dan begrijp ik heel goed dat u in uw *State of the Union* de passage over asiel en migratie volledig in het Frans hebt gebracht, want u verwees naar de Europese Unie om samen de strijd tegen de illegale migratie tegen te gaan. Inderdaad, dat is nodig, maar ik kan niet anders dan vaststellen dat de wil om de instroom te beperken daar ontbreekt,

dat men de krachten niet bundelt om die instroom aan banden te leggen. De Europeanen krijgen van die Europese Unie net het tegenovergestelde van wat ze vragen. Ze krijgen alleen maar nog meer immigratie. Dat Migratiepact bevat geen enkele directe maatregel om de primaire illegale migratie naar Europa in te dammen. Als die niet ingedamd wordt, dan krijgt men secundaire migratie, waarin wij wel zeer populair zijn.

Nergens worden de dijken verhoogd. Het overstromingsgebied wordt alleen vergroot. De kraan van de illegale migratie wordt niet alleen niet dichtgedraaid, de poorten van de legale migratie worden nog verder opengezet.

Met de langste regeringsformatie ooit, 541 dagen, heeft België al het *Guinness Book of Records* gehaald, maar met het asielbeleid van dit land kunnen we daar echt nog veel records aan toevoegen, niet alleen wat de instroom, het aantal opvangplaatsen en het aantal asielaanvragen betreft, maar helaas ook wanneer het gaat om het prijskaartje. De totale asielfactuur in dit land is al opgelopen tot meer dan 1 miljard euro. En ook die cijfers kloppen. Dat is een historisch record. Zelfs dat is nog niet genoeg om de factuur van het failliete Belgische asiel- en migratiebeleid te betalen. Ik heb gelezen dat u er nog eens 150 miljoen euro boven op wil doen. Misschien kan u vandaag verduidelijken of dat bedrag klopt. In uw tabellen wordt dat immers samen gegooid met allemaal andere dingen. Dat is samen een bedrag van 295 miljoen euro. Misschien is het wel nuttig om te weten hoeveel u aan asielopvang wil besteden en of daar ook een budget voor terugkeer voorzien is.

De prijs van die onverantwoorde, ongewenste, onbetaalbare en onhoudbare migratiepolitiek wordt betaald door degenen die daar niet voor gekozen hebben, die hardwerkende Vlamingen die vandaag al geconfronteerd worden met stijgende levensduurte, met een waanzinnig hoge belastingdruk, die morgen ook nog eens de stijgende migratierekening opgelepeld zullen krijgen. U mag dat sloganesk vinden. Het blijft voor hen alleszins een troost dat zij volgend jaar op hun beurt de rekening kunnen presenteren aan wie daar verantwoordelijk voor is.

Uw eerste beleidsverklaring in 2020 hebt u afgesloten met een citaat van de Italiaanse christendemocraat Alcide De Gasperi. Het ging over democratische methodes en het respecteren van vrijheid. U zal het zich wellicht niet herinneren, gezien wat Vivaldi daarvan gemaakt heeft. Ik heb echter een ander citaat van hem voor u.

Gisteren had u het namelijk over onze jonge

mensen, over de toekomstige generaties. Ik citeer De Gasperi: "Een politicus, die kijkt naar de volgende verkiezingen. Een staatsman, die kijkt naar de volgende generatie." We hebben inderdaad geen vivaldi-excellenties, maar staatsmannen nodig. Uw vivaldiregering laat een verpletterende erfenis na voor de toekomstige regeringen en de toekomstige generaties. De tekorten, de schulden zijn na de doortocht van Vivaldi uitgegroeid tot een onhoudbaar hoog niveau. Zowel de belastingen als de overheidsuitgaven zijn onder deze regering verder doorgestegen.

Het enige waar de vivaldiregering wel in geslaagd is, is bewijzen dat België onhervormbaar geworden is. Een grondige arbeidsmarkthervorming, pensioenhervorming en fiscale hervorming waren noodzakelijk om het land terug op de rails te krijgen, maar daar is zelfs geen begin van gemaakt. Het doorvoeren van grondige sociaal-economische hervormingen is onmogelijk geworden in dit complexe land. Binnen Vlaanderen zijn die hervormingen wel perfect betaalbaar. 2024 biedt gelukkig ook perspectieven om eindelijk eens van staatsvorming werk te maken.

Mijnheer de eerste minister, ik heb nog een laatste, belangrijk punt. U kondigde gisteren aan dat de Nationale Veiligheidsraad met een actiepakket gaat komen om desinformatie tegen te gaan. Dat belooft voor de vrije meningsuiting niet veel goeds. U bent in deze steeds stroper geweest, geen boswachter. U schermt wel met de bescherming van vrijheden en waarden, maar dan ga ik beter niet in op de bescherming van vrijheden en waarden tijdens de pandemie, over de avondklokken, de QR-codes en andere dictatoriale maatregelen, waarvan we van uw agressieve minister van Volksgezondheid tot op vandaag niet mogen weten hoe ze tot stand gekomen zijn. Dat is een beproefd recept van paars-groen: kritiek op het beleid wordt eerst, zonder enige concrete duiding, weggezet als leugens of fakenieuws, om vervolgens snel een sprongetje te maken naar het aan banden leggen van de vrije meningsuiting. Dat is een weloverwogen strategie. Het is trouwens het enige punt waarover deze regering het steeds eens geweest is. Het werd al duidelijk uit de doeken gedaan in het regeerakkoord.

Ik kan alleen maar vaststellen dat de Open Vld'ers van vandaag niet veel meer te maken hebben met waarden die liberalen ooit verdedigden, waarden zoals expressievrijheid. Het politieke denken van u en van uw overblijvende partijgenoten, minister van Justitie Van Quickenborne op kop, vertaalt zich enkel in het opleggen van wetten, reglementen, verboden en straffen en in het muilkorven van wie er een andere mening op nahoudt. Ik vind dat een

heel gevaarlijke evolutie. U had het gisteren over de stilzwijgende menigte. U wilt dat de stilzwijgende menigte blijft zwijgen, behalve als ze uw mening verkondigt. Dat heeft niets te maken met liberalisme, maar dat neigt naar dictatuur. Als er één zaak is waarvoor wij ons altijd zullen blijven opwerpen, is het voor vrije meningsuiting, uiteraard zolang het niet gaat om oproepen tot geweld. Vrije meningsuiting zullen wij steeds blijven verdedigen, want zonder het vrij uiten van een mening is er geen sprake van een democratie.

Mijnheer de eerste minister, het zal u niet verbazen dat het Vlaams Belang u het vertrouwen niet zal geven en dat wij de vivaldiramp tot de laatste dag zullen bestrijden met alle democratische middelen, waarover we beschikken. U kreeg hier gisteren applaus op alle meerderheidsbanken, omdat het licht nog brandt. Op 9 juni zult u als laatste het licht uitdoen.

La **présidente**: Chers collègues, je vous propose une pause technique. Nous passerons ensuite à l'exposé de M. Piedboeuf.

De heer Verduyckt heeft nog een vraag voor mevrouw Pas.

01.220 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw Pas, ik zou graag nog een vraag stellen. Er worden veel vragen door de oppositie gesteld, maar het is ook goed dat wij vragen aan u kunnen stellen.

U had het in uw betoog veel over vertrouwen in de politiek. Ik weet niet of uw betoog daar iets toe bijgedragen heeft. Ik heb alleszins geen enkel alternatief of oplossing gehoord, maar wel heel veel kritiek. Ik heb ook gehoord – dit is voor mij niet nieuw – dat u eigenlijk niet echt inzit met de koopkracht van de mensen. U spreekt over de toekomstige generaties, maar zij zijn bezig met de vraag hoe zij een woning zullen kunnen kopen en hoe zij die zullen kunnen isoleren. Daarover hoor ik het Vlaams Belang nooit.

Ik hoorde afgelopen week wel een pleidooi van het Vlaams Belang voor de tussenkomst inzake de professionele diesel. Uw partij pleit ervoor om dat systeem, dat in de begroting verder wordt afgebouwd, te behouden. Hoe kan het dat u pleit voor een systeem dat ervoor zorgt dat er honderden miljoenen euro's aan belastinggeld bij buitenlandse bedrijven terechtkomen? Waarom wilt u dat blijven doen? Op welke manier zal dat de koopkracht van de mensen vooruithelpen? Dat wil ik graag weten, want dat is een standpunt van het Vlaams Belang.

01.221 Barbara Pas (VB): Goede collega, ik ben blij dat ik deze humoristische noot op de valreep

nog heb kunnen meemaken. Ik krijg een halfuur spreektijd om de beleidsverklaring te commentariëren, helaas niet om ons eigen sociaal-economisch programma uiteen te zetten. Wij hebben daar net een zeer uitgebreide congrestekst over uitgegeven. Als u zich zorgen maakt omdat wij niet zouden inzitten met de koopkracht en met het feit dat jonge mensen het in deze tijden dankzij uw regering moeilijk hebben een huis te kopen, kunt u daar alle informatie terugvinden.

Wat uw concrete vraag betreft, neen, wij vinden het een slecht idee dat het systeem wordt afgeschaft. Er bestaat zoiets als concurrentie en de bescherming van ondernemingen. U gaat er kennelijk van uit dat al die ondernemingen tot drie of zes keer meer zullen betalen aan elektrische wagens, terwijl wij vandaag nog niet eens de nodige laadstructuur daarvoor hebben. Wij vinden dat dus geen goed idee.

01.222 Kris Verduyckt (Vooruit): Het ging daarstraks over fake news. Ik had eigenlijk gehoopt dat het standpunt van uw partij over het systeem echt fake news was.

Ik geef toch even een factcheck mee. De tussenkomst voor professionele diesel zorgt ervoor dat er honderden miljoenen euro per jaar bij buitenlandse transportbedrijven terechtkomen. Die transportbedrijven betalen lage lonen aan hun chauffeurs. Die transportbedrijven dragen niet bij tot onze sociale zekerheid.

Het ergste van alles, mevrouw Pas, is dat zij onze Belgische transportsector kapotconcurreren. Het is goed dat nu beslist is dat het systeem wordt afgebouwd in de begroting. Voor ons mag het nog veel verder gaan. Dan besparen we niet alleen, maar kunnen we effectief investeren in de Belgische transportsector, zodat die de switch kan maken naar een propere energie.

Met de stem voor de instandhouding van het systeem is het duidelijk dat het Vlaams Belang, zoals steeds trouwens, kiest voor de grote bedrijven en niet voor de gewone mensen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Lommel, de vraag moet aan de spreker worden gericht. U hebt een vraag voor mevrouw Pas. U zal dus uw vraag binnen uw fractie stellen.

Reccino Van Lommel (VB): De heer Verduyckt had het daarnet over honderden miljoenen euro die zomaar naar het buitenland gaan. Dat is wel bijzonder hypocriet. De groene transitie en het feit dat de mensen in de toekomst elektrisch zullen moeten rijden, maken dat onze Europese auto-

industrie uit de markt wordt geduwd. Op dit moment staan Chinezen en Chinese bedrijven klaar om zogezegd goedkope auto's te komen dumpen in ons land, terwijl alle middelen naar China gaan. Dat is voor u blijkbaar de normaalste gang van zaken. Het gaat daarbij over miljarden euro's. Het is een miljardenbusiness. U gaat al die jobs van onze Europese auto-industrie afpakken. Dat is uw socialistisch beleid, uw onnozel groen transitiebeleid.

De **voorzitter**: Collega's, het is nu tijd voor een schorsing.

La séance est levée. Prochaine séance le mercredi 11 octobre 2023 à 20 h 00.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering woensdag 11 oktober 2023 om 20.00 uur.

La séance est levée à 19 h 41.

De vergadering wordt gesloten om 19.41 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 264 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 264 bijlage.